

รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง
การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
และให้เกิดศักยภาพในการแข่งขัน
ในยุคของการค้าเสรี

คณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา วุฒิสภา

กองกรรมการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการท๋องเท่ยวและการกีฬา

วุฒิสภา

พิจารณาศึกษาเรื่อง

การพัฒนาการท๋องเท่ยวแบบยั้งฮั้น

และให้เกศศัทยภาพในการแบ่งบั้นในยุคของการค้าเสรี

กองกรรมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา)

ที่ สว 0009/(ร 56)

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กท 10300

16 กันยายน 2540

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิดศักยภาพ
ในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิดศักยภาพ
ในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี จำนวน 1 ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 5 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2539
ได้ลงมติมอบหมายให้คณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา พิจารณาศึกษาเรื่อง การพัฒนาการ
ท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี และการเตรียมนักกีฬาทีม
ชาติไทยเพื่อเข้าแข่งขันในระดับนานาชาติ ซึ่งกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

1. นายประชา เพตรกุล	ประธานคณะกรรมการ
2. พลเรือเอก เกาะหลัก เจริญรุกษ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
3. นายวิจิตร ณ ระนอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
4. พลอากาศเอก เกรียงไกร สินธวานนท์	5. พลอากาศเอก เกษม ทวีวัฒน์
6. นายธรรมบุญ หวังหลี่	7. พลอากาศเอก ช่าง เจริญรัชต์
8. พลเรือเอก ช่าง วิบูลเสถียร	9. พลเอก บุลฤทธิ์ ทรรทรานนท์
10. พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก	11. นายวิจารณ์ ฤกษ์พิบูลย์
12. พลโท วินิจ กระจำงสนธิ์	13. นายศักดิ์ชัย ธนบุญชัย
14. ร้อยตรี สมนึก เกิดเกษ	15. นายสราวุธ วัชรพล
16. พลตรี จารึก อารีราชการณีย์	เลขานุการคณะกรรมการ
17. นายวิเชียร เตชะไพฑูลย์	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาเรื่องตามญัตติที่วุฒิสภามอบหมายโดยได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเป็นสองฉบับ กล่าวคือ รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี และรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การเตรียมนักกีฬาทีมชาติไทย เพื่อเข้าแข่งขันในระดับนานาชาติ

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาญัตติเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยได้จัดทำเป็นรายงานการพิจารณาศึกษา พร้อมทั้งบทวิเคราะห์และข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ เสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา

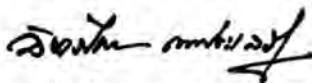
โดยที่คณะกรรมการฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะรายรับที่ได้จากนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศในแต่ละปีนั้น กล่าวได้ว่าเป็นรายได้อย่างมหาศาล ซึ่งนับเป็นผลิตผลหนึ่งของภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีผลดีต่อประเทศ ขณะเดียวกันการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวก็มักจะมีปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวเสมอ โดยเฉพาะปัญหาที่ก่อให้เกิดภาวะแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมและปัญหาการขาดการจัดการที่ดี ที่มีผลทำให้การท่องเที่ยวของไทยไม่ได้รับการพัฒนาและเป็นไปในแนวทางที่จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนได้ ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงได้หยิบยกประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนโดยตรง และเป็นประเด็นปัญหาที่ทำให้การท่องเที่ยวของไทยขาดประสิทธิภาพและไม่เกิดผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร แม้ว่ารัฐบาลจะให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว โดยกำหนดเป็นนโยบายของรัฐบาลด้านการท่องเที่ยวโดยตรงแล้วก็ตาม ซึ่งในนโยบายดังกล่าวยังพบว่ามีจุดบกพร่องที่รัฐบาลควรจะได้แก้ไขในส่วนต่าง ๆ อีกมาก รวมทั้งในส่วนที่รัฐบาลควรดำเนินการ เพื่อให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาไปในแนวทางที่ดีมีประสิทธิภาพได้ คณะกรรมการฯ จึงได้พิจารณาศึกษาตั้งเป็นข้อสังเกตในประเด็นหลักที่สำคัญในเบื้องต้น กล่าวคือ ข้อสังเกตต่อนโยบายของรัฐบาลด้านการท่องเที่ยวว่ามีจุดบกพร่องในส่วนใดบ้างและแนวทางในการเตรียมตัวเพื่อรองรับการเปิดตลาดเสรีด้านการค้าบริการที่กำลังจะมีขึ้นนั้น รัฐบาลควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านใด รวมทั้งได้เสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรเพื่อรองรับงานด้านการท่องเที่ยวใหม่ในอนาคต ตลอดจนข้อสังเกตเกี่ยวกับการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเพื่อแก้ไขปัญหาในระยะที่จะทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน โดยมีรายละเอียดของบทวิเคราะห์และข้อสังเกต รวมทั้งผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการฯ ปรากฏตามเอกสารรายงานที่แนบมาพร้อมนี้

อนึ่ง สำหรับผลการพิจารณาศึกษาญัตติเรื่อง การเตรียมนักกีฬาทีมชาติไทยเพื่อเข้าแข่งขันในระดับนานาชาตินั้นยังอยู่ระหว่างการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ และเมื่อผลการพิจารณาศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการฯ จักได้นำเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาในโอกาสต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำรายงานผลการพิจารณาศึกษาผู้คดีเรื่อง การพัฒนาการ
ท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี พร้อมทั้งวิเคราะห์และ
ข้อสังเกตของคณะกรรมการมาธิการฯ เสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณา หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ
ด้วยกับผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการฯ แล้ว ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อ
พิจารณาดำเนินการเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวของประเทศชาติสืบไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
ลงชื่อ   ประชา เหวระกุล
                  (นายประชา เหวระกุล)
ประธานคณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา
วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นายฉัตรไชย รอดประเสริฐ)
หัวหน้าฝ่ายประชุม 3
กองกรรมาธิการ
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

กองกรรมาธิการ
โทร. 2441573, 2441671
โทรสาร 2441573

จุนาร์ตน์ พิมพ์
กิตติ/เกษิ ทาน

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิดศักยภาพในการแข่งขัน
ในยุคของการค้าเสรี
คณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา วุฒิสภา

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ 5 (สมัยสามัญ ครั้งที่สอง) วันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2539 ลงมติมอบหมายให้คณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬาวุฒิสภา พิจารณาศึกษาญัตติ เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี และการเตรียมนักกีฬาทีมชาติไทยเพื่อเข้าแข่งขันในระดับนานาชาติภายในกำหนดระยะเวลาการพิจารณาศึกษา 1 ปี นับแต่วันที่วุฒิสภามีมติแต่งตั้งคณะกรรมการ

ต่อมาคณะกรรมการฯ ได้ขอขยายเวลาการพิจารณาศึกษาญัตติตามที่วุฒิสภามอบหมาย เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี และเรื่องการเตรียมนักกีฬาทีมชาติไทยเพื่อเข้าแข่งขันในระดับนานาชาติ และประธานวุฒิสภาได้พิจารณาอนุมัติให้คณะกรรมการฯ ขยายเวลาการพิจารณาศึกษาญัตติเรื่องดังกล่าวออกไปอีก 1 ปี นับตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2540 ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. 2538 ข้อ 85

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาเรื่องตามญัตติที่วุฒิสภามอบหมายโดยได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเป็นสองฉบับ กล่าวคือ รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี และรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การเตรียมนักกีฬาทีมชาติไทย เพื่อเข้าแข่งขันในระดับนานาชาติ

บัดนี้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาญัตติเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยได้จัดทำเป็นรายงานการพิจารณาศึกษา พร้อมทั้งบทวิเคราะห์และข้อสังเกตของคณะกรรมการเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 มาตรา 158 และข้อบังคับการประชุมของวุฒิสภา พ.ศ. 2538 ข้อ 84

ในการพิจารณาศึกษาเรื่องอันเกี่ยวข้องกับกิจการด้านท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่วุฒิสภามอบหมายนั้น คณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย กรรมการในคณะ และบุคคลภายนอกเพื่อให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และแสดงความคิดเห็นในกิจการอันเกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยว โดยได้เชิญมาร่วมประชุมเพื่อการศึกษา ซึ่งคณะทำงานประกอบด้วย

- (3) ทำอากาศยานนานาชาติ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และทำอากาศยานนานาชาติ จังหวัดภูเก็ต ระหว่างวันที่ 22-25 กันยายน 2539
- (4) ทำอากาศยานสากลจังหวัดเชียงราย และทำอากาศยานนานาชาติจังหวัดเชียงใหม่ ในวันที่ 16-17 ธันวาคม 2539
- (5) ทำอากาศยานสากลกรุงเทพแห่งที่ 2 (หนองจอก) วันที่ 8 มกราคม 2540
- (6) ทำอากาศยานสากลจังหวัดอุดรธานี ในวันที่ 13 มกราคม 2540
- (7) ทำอากาศยานสากลจังหวัดอุบลราชธานี ในวันที่ 16 มกราคม 2540
- (8) สนามบินนานาชาติอู่ตะเภา จังหวัดระยอง วันที่ 23 มกราคม 2540
- (9) จังหวัดระนอง พังงา กระบี่ และจังหวัดภูเก็ต ระหว่างวันที่ 27 กุมภาพันธ์ - 2 มีนาคม 2540
- (10) เข้าร่วมสัมมนาเรื่อง “แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ” ณ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 20-22 มิถุนายน 2540

1.4 พิจารณาศึกษาข้อมูลจากการเดินทางไปดูงานด้านการท่องเที่ยวในต่างประเทศ

- (1) ฮองกง ระหว่างวันที่ 13-15 สิงหาคม 2539
- (2) นิวซีแลนด์และเครือรัฐออสเตรเลีย ระหว่างวันที่ 23 พฤศจิกายน - 2 ธันวาคม 2539

2. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี โดยแยกการพิจารณาศึกษาออกเป็นส่วนตัว ๆ จำแนกได้ดังนี้

- ส่วนที่หนึ่ง ความน่าเชื่อถือถึงนโยบายด้านการท่องเที่ยว ภาพรวมอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค และสถานการณ์ การท่องเที่ยวของไทยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มการเจริญเติบโต ของการท่องเที่ยวไทยในอนาคตตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) รวมถึงสถานการณ์การแข่งขันในยุคของการค้าเสรี ความหมายและหลักการที่จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนได้
- ส่วนที่สอง ศักยภาพการรองรับการท่องเที่ยว โดยเน้นที่การเตรียมความพร้อมทางการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เช่น ทำอากาศยาน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การตลาด การสื่อสาร และองค์กรที่รับผิดชอบอุตสาหกรรม ตลอดจนการเตรียมความพร้อม ในด้านการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ส่วนที่สาม กล่าวถึง สภาพปัญหาการท่องเที่ยวในด้านการบริหารองค์กรที่รับผิดชอบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและแนวทางแก้ไข

ส่วนที่สี่ บทวิเคราะห์และข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ที่มีต่อนโยบายของรัฐบาล การเตรียมตัวเพื่อรองรับการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ แนวทางความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกระทรวงที่จะรับผิดชอบงานด้านการท่องเที่ยว และแนวทางในการส่งเสริมโครงการรณรงค์ปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542

ส่วนที่ห้า ภาคผนวก ซึ่งรวบรวมผลการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหาในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่สำคัญ สถิติที่สำคัญในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การเปิดตลาดเสรีด้านการค้าบริการสาขาท่องเที่ยวและผลกระทบต่อผู้ประกอบการ และโครงการรณรงค์ปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542

รายละเอียดการพิจารณาศึกษาในส่วนต่าง ๆ ข้างต้นปรากฏตามรายงานของคณะกรรมการฯ ท้ายนี้

คณะกรรมการการท่องเที่ยวและการกีฬา วุฒิสภา ขอเสนอรายงานผลการพิจารณา ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันในยุคของการค้าเสรี พร้อมทั้งบทวิเคราะห์และข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ เพื่อให้ที่ประชุมวุฒิสภารับทราบและได้โปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

พลตร

(จาริก อารีราชาร์ณย์)

เลขานุการคณะกรรมการ

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ 1 กล่าวนำ	
1.1 คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันพุธที่ 11 ธันวาคม 2539 ด้านการท่องเที่ยว	1
1.2 ภาพรวมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	1
1.3 สถานการณ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในระดับโลก	2
1.4 สถานการณ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย	3
- การบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)	5
- แนวโน้มการเติบโตทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยระหว่างปี 2540-2544	7
- การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย	10
- สถานการณ์การแข่งขันยุคการค้าเสรี	14
ส่วนที่ 2 ศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน	
2.1 การเตรียมความพร้อมทางการท่องเที่ยวไทยในด้านต่าง ๆ คือ	17
ก. ศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวของท่าอากาศยาน ในประเทศไทย	17
ข. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	24
ค. การให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	29
ง. การตลาด/การสื่อสาร	35
จ. องค์กรที่รับผิดชอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	38
2.2 การเตรียมความพร้อมด้านการส่งเสริมรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Eco-tourism)	41
ส่วนที่ 3 ปัญหาการท่องเที่ยวในด้านการบริหารและกฎหมาย	44
ส่วนที่ 4 บทวิเคราะห์และข้อสังเกต	49
ส่วนที่ 5 ภาคผนวก	55
- การดำเนินการแก้ไขปัญหาในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	
- สถิติที่สำคัญในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	
- การเปิดตลาดเสรีด้านการค้าบริการสาขาท่องเที่ยว	
- โครงการปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (<i>Amazing Thailand 1998-1999</i>)	
- รายชื่อสำนักงาน ททท. และพื้นที่รับผิดชอบ	

ตอนที่ 1

กล่าวนำ

ส่วนที่ 1

กล่าวนำ

1.1 คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2539 ด้านการท่องเที่ยว

รัฐบาลจะส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้สามารถทำรายได้เข้าประเทศมากขึ้นควบคู่ไปกับการรณรงค์รักษาสีศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีค่าอัน โดยจะดำเนินการ

1. เสริมสร้างค่านิยมให้ประชาชนท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น โดยให้กระจายไปทั่วทุกภูมิภาคตลอดปี
2. ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวในทิศทางที่ยั่งยืน ให้สามารถรองรับการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในระยะยาว
3. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก ปลอดภัย มีความสวยงามและเป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยวตลอดไป
4. ส่งเสริมและพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้โดยร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการขยายโครงข่ายสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานและการบริการต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมการผลิตบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและมีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ

1.2 ภาพรวมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมการให้บริการที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วไปทุกทวีปของโลก โดยมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวแตกต่างจากอุตสาหกรรมผลิตสินค้าประเภทอื่น ๆ เนื่องจากผู้บริโภคในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวจะต้องเดินทางไปใช้บริการหรือสัมผัสกับแหล่งท่องเที่ยว ณ สถานที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ เพราะไม่สามารถจะส่งเอาแหล่งท่องเที่ยวมาบริโภค ณ สถานที่อยู่ของตนเองเหมือนผลิตภัณฑ์สินค้าประเภทอื่นได้ จึงทำให้มีขบวนการในระบบการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว (Tourist Services System) อันได้แก่ การบริการข้อมูลข่าวสาร การบริการคมนาคมขนส่ง การบริการอำนวยความสะดวกในการผ่านเข้า-ออกระหว่างประเทศ การบริการบริษัทนำเที่ยว การบริการมัคคุเทศก์ การบริการสถานที่พักผ่อน การบริการภัตตาคาร ร้านอาหาร การบริการสินค้าของที่ระลึก การบริการบันเทิง และระบบการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัย เข้ามาทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมโยงอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปสัมผัสกับแหล่งท่องเที่ยว (Tourist Attraction) ตามที่

ปรารถนา ซึ่งความปรารถนาหรือความต้องการ (Demand) ทางการท่องเที่ยวจะถูกกระตุ้นเชิญชวนด้วยขบวนการในระบบการตลาด (Marketing system) จนทำให้เกิดการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวขึ้น และผลของการที่ได้ใช้บริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมกับการสัมผัสแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าความประทับใจ ฟังพอใจมากน้อยเพียงใด ซึ่งทุกประเทศที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่างก็ปรารถนาที่จะพัฒนาให้อยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยว เพราะจะก่อให้เกิดประโยชน์มหาศาลจากปฏิกริยาถูกใจ กล่าวคือ นักท่องเที่ยวจะช่วยขยายผลชักชวนให้เกิดการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น อันเป็นที่มาของรายได้เข้าประเทศ ช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพในสาขาธุรกิจที่เกี่ยวข้องให้แพร่กระจายไปทุกพื้นที่ทั้งในเมืองและชนบท ลดปัญหาการว่างงาน ช่วยบรรเทาการอพยพเข้ามาหางานทำในเมือง ช่วยฟื้นฟูงานกิจกรรม ประเพณี การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนสาธารณูปโภคต่าง ๆ ทำให้เกิดการพัฒนาคูณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น

นอกจากนี้ ยังเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของประเทศชาติให้เป็นที่รู้จักในสังคมโลก อันจะเป็นผลดีต่อการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในเวทีระหว่างประเทศในยุคโลกาภิวัตน์เป็นอย่างดี ดังนั้นประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาชาติบ้านเมืองกันอย่างกว้างขวาง

1.3 สถานการณ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ในระดับโลก

องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization - WTO) ได้สรุปและคาดการณ์ภาวะการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโลกไว้ตามตารางข้อมูลข้างต้นว่าเมื่อปี 1992 มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลก จำนวน 504 ล้านคน ก่อให้เกิดรายได้จำนวน 309 พันล้านเหรียญสหรัฐ และมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตลอดไปจนถึงปี 2000 คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกประมาณ 661 ล้านคน และจะก่อให้เกิดรายได้ประมาณ 527 พันล้านเหรียญสหรัฐ (ดูตารางที่ 1.2 ภาคผนวก) โดยมีปัจจัยที่จะส่งผลให้การท่องเที่ยวของโลกเพิ่มสูงขึ้น ปรากฏตามที่ WTO ได้ศึกษามีดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างด้านประชากรในประเทศอุตสาหกรรม
- ระบบข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยและก้าวหน้ามากขึ้น
- นักท่องเที่ยวมีโอกาสรับทราบข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวมากขึ้น จึงหันมาสนใจเดินทาง

มากขึ้น

- การลดข้อจำกัดและขั้นตอนต่าง ๆ ของการเดินทาง และการจัดการด้านการท่องเที่ยวมี

ความพร้อมมากขึ้น

- ความพร้อมด้านเงินทุน ด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานและแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมี

ความพร้อมมากขึ้น

- ประชาชนท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวมีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวมากขึ้น
ในระดับภูมิภาค

การแผ่ขยายตัวของการเดินทางท่องเที่ยวทั่วโลก ระหว่างปี 1992 ถึงปี 2000 จะมีปริมาณนักท่องเที่ยวกระจายไปเยือนภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกตามตารางดังกล่าวข้างต้น โดยภูมิภาคยุโรปจะได้รับความนิยมมากเป็นอันดับหนึ่ง ตามด้วยภูมิภาคอเมริกา เอเชียตะวันออกและแปซิฟิก แอฟริกา ตะวันออกกลาง และเอเชียใต้ (ดูตารางที่ 3 ภาคผนวก)

เมื่อพิจารณาข้อมูลระหว่างปี 1990-2010 ภูมิภาคยุโรปก็ยังคงรองความเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในความนิยมอันดับ 1 ของนักท่องเที่ยวทั่วโลกติดตามด้วยภูมิภาคอเมริกา เอเชียตะวันออกและแปซิฟิก แอฟริกา ตะวันออกกลาง และเอเชียใต้ แต่ในด้านอัตราการเจริญเติบโตภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิกจะมีอัตราการขยายตัวมากที่สุดร้อยละ 6.7 ตามด้วยเอเชียใด้ร้อยละ 6.1 แอฟริกาและตะวันออกกลางเท่ากันที่ร้อยละ 4.5 ภูมิภาคอเมริการ้อยละ 4.1 และยุโรปมีอัตราการขยายตัวน้อยที่สุดร้อยละ 2.6 โดยมีสภาพการขยายตัวทั่วโลกในอัตราร้อยละ 3.6

ทั้งนี้ Economist Intelligence Unit : EIU ได้ทำการศึกษาและรายงานไว้ว่า ภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก นอกจากจะมีอัตราการขยายตัวสูงสุดแล้ว 2 ใน 3 ของนักท่องเที่ยวจะเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวภายในภูมิภาคของตน อิทธิพลสำคัญที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการท่องเที่ยวของภูมิภาคนี้ ก็คือ การเปลี่ยนแปลงลักษณะการท่องเที่ยวและความนิยมของนักท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนจะเพิ่มขึ้น นักท่องเที่ยวจะหันเหความนิยมมาเที่ยวชายทะเลมากขึ้น ซึ่งประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงนี้จะตกอยู่กับฮาวาย ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซียมากที่สุด กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นสตรีจะออกเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น และแนวโน้มจะเป็นการเดินทางแบบครอบครัวมากขึ้น การท่องเที่ยวโดยเรือเดินสมุทรท่องเที่ยวจะเริ่มทวีบทบาทมากขึ้นในภูมิภาคนี้ โดยบริษัทเดินเรือและนักท่องเที่ยวจากยุโรปและอเมริกาจะให้ความสนใจท่องเที่ยวทางเรือในเอเชีย ซึ่งมีความแปลกใหม่ ขณะเดียวกันหลาย ๆ ประเทศในภูมิภาคนี้เริ่มให้ความสำคัญในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวทางเรือมากขึ้น

1.4 สถานการณ์อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย

สถานการณ์ของไทยในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ข้อมูลล่าสุดของ WTO ปี 1995)

- เป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมในอันดับที่ 19 ของโลก หรืออันดับที่ 4 ในย่านเอเชียและแปซิฟิก
- เป็นประเทศที่มีรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอันดับที่ 10 ของโลก หรือเป็นอันดับที่ 3 ในย่านเอเชียและแปซิฟิก รองจากฮ่องกง และจีน ตามลำดับ
- เป็นผู้ใช้จ่ายเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศอยู่ในอันดับที่ 22 ของโลกหรืออันดับที่ 7 ของกลุ่มประเทศในเอเชียและแปซิฟิก

- ระหว่างปี 1993-1995 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 9.85 มากกว่ามาเลเซีย สิงคโปร์ และฮ่องกง (ดูตารางที่ 4 ภาคผนวก)

ในการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหลังจากที่รัฐบาลได้บรรจุไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520-2524 แล้ว การดำเนินงานได้ตอบสนองเป้าหมายทางการท่องเที่ยวของแผนแม่บทด้วย ซึ่งมีรายละเอียดสรุปจากแผนฉบับที่ 4 ถึง 7 ดังนี้

เป้าหมายของแผน	ผลการดำเนินงานของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
<p>แผนฉบับที่ 4 (2520-2524)</p> <p>1. กำหนดให้มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มเฉลี่ยตลอดแผนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 11 หรือเพิ่มจาก 1.2 ล้านคนในปี 2520 เป็น 2.2 ล้านคน ในปี 2524</p> <p>2. ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 19 หรือเพิ่มจาก 4,600 ล้านบาทในปี 2520 เป็น 11,700 ล้านบาท ในปี 2524</p>	<p>1. จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในปีสุดท้ายของแผน (2524) มีจำนวน 2,015,615 คน ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่อัตราการเพิ่มเฉลี่ยตลอดแผนเท่ากับร้อยละ 13.36 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้</p> <p>2. รายได้มีอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 49.56 โดยเพิ่มจาก 4,600 ล้านบาท ในปี 2520 เป็น 21,455 ล้านบาท ในปี 2524</p>
<p>แผนฉบับที่ 5 (2525-2529)</p> <p>1. กำหนดให้มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.4 ต่อปี</p> <p>2. ให้มีรายได้เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 21.5 ต่อปี หรือในปีสุดท้ายของแผน ควรมีรายได้ 50,000 ล้านบาท</p>	<p>1. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.16 เนื่องจากวิกฤตการณ์น้ำมันและภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก</p> <p>2. มีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 11.9 และในปีสุดท้ายของแผน (2529) มีรายได้ 37,321 ล้านบาท ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้</p>
<p>แผนฉบับที่ 6 (2530-2534)</p> <p>1. กำหนดให้มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7.5 ต่อปี โดยในปีสุดท้ายของแผนควรมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 3.7 ล้านคน</p>	<p>1. ตลอดแผนมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.93 โดยในปีสุดท้าย (2524) มีจำนวน 5 ล้านคน สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่เป็นปีที่อัตราเพิ่มคิดลบร้อยละ 4 เป็นครั้งที่ 2 (ครั้งแรกเกิดขึ้นในปี 2519) เนื่องจากสงครามอ่าวเปอร์เซีย</p>

เป้าหมายของแผน	ผลการดำเนินงานของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
<p>2. รายได้ควรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7.4 ต่อปี</p> <p>แผนฉบับที่ 7 (2535-2539)</p> <p>1. กำหนดให้มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี</p> <p>2. รายได้จะต้องมีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 13 ต่อปี</p> <p>แผนฉบับที่ 8 (2540-2544)</p> <p>1. กำหนดให้เพิ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ต่อปี</p> <p>2. รายได้จะต้องเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 ต่อปี</p> <p>3. ให้มีชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี</p>	<p>2. รายได้มีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 21.24 โดยในปีสุดท้ายของแผนมีรายได้ 100,004 ล้านบาท</p> <p>1. มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 9.00</p> <p>2. รายได้มีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 14.48</p>

จากการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวดังกล่าว จะพบว่าในช่วงแผน 5 เป็นช่วงที่ผลงานต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากผลของวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 ในปี 2523 และภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอย

ในด้านของการพัฒนาบริการท่องเที่ยวและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวก็ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและเอกชน จนทำให้สถานการณ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในแผนฉบับที่ 6 และ 7 ประสบความสำเร็จสูงกว่าเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

การบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)

- แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ได้กำหนดให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือประการหนึ่งในการตอบสนองวัตถุประสงค์ 1 ใน 5 ข้อที่ว่า “เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพมั่นคงและสมดุลเสริมสร้างโอกาสการพัฒนาศักยภาพของคนในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาและได้รับผลจากการพัฒนาที่เป็นธรรม” โดยกำหนดเป้าหมายให้มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ต่อปี และสร้างรายได้เงินตราจากต่างประเทศให้ขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 ต่อปี รวมทั้งสนับสนุนให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี

- นอกจากการมุ่งเน้นเป้าหมายในมิติทางเศรษฐกิจดังกล่าวแล้ว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้มุ่งให้ความสำคัญกับการใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในมิติเพื่อการพัฒนาสังคม ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเพิ่มมากยิ่งขึ้นด้วย ทั้งนี้เพื่อสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศคือ “เศรษฐกิจดี สังคมไม่มีปัญหา การพัฒนายั่งยืน”

- เพื่อให้การบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ให้ “คน” เป็นจุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาประเทศ โดยให้ประชาชนทุกกลุ่มมีส่วนร่วมในการพัฒนา การท่องเที่ยวทุกระดับ ทั้งในด้านการวางแผนและการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ และเกิดความสมดุลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อมโดยตรง จึงได้กำหนดนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวตลอดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ไว้ดังนี้ :-

(1) ส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรการท่องเที่ยวควบคู่กับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงคุณภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในระยะยาวและคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และมรดกของชาติสืบไป

(2) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นให้เข้ามามีบทบาทในการร่วมกันแก้ไขหรือป้องกันปัญหาทางการท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการพัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีคุณค่า ช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

(3) สนับสนุนการพัฒนาปัจจัยการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะระบบการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้วยโครงข่ายคอมพิวเตอร์ทั้งภายในและระหว่างประเทศ

(4) ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านการพัฒนาและส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาระบบเครือข่ายการคมนาคมขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการบริการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภูมิภาคนี้

(5) ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในชาติให้เป็นนักท่องเที่ยวที่ดีมีความรักความหวงแหนและช่วยทำนุบำรุงทรัพย์สินมรดกทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมตลอดจนมีความโอบอ้อมอารีให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยน้ำใจไมตรีอันดีงามสืบไป

(6) ส่งเสริมการผลิตบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ เพื่อรองรับนโยบายการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ ตลอดจนสนับสนุนให้บุคลากรชาวไทยมีงานทำในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

(7) กำกับดูแลให้นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจในการท่องเที่ยวได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 รวมทั้งผลักดันให้มีการกวาดขันให้มาตรฐานต่าง ๆ ในการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างจริงจังต่อเนื่องตลอดไป

(8) ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคมทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และสังคมส่วนรวมของประเทศสืบไป

(9) ส่งเสริมเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีคุณภาพเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น พักอยู่นานวัน ใช้จ่ายเพิ่มมากยิ่งขึ้น และเดินทางกระจายไปทั่วภูมิภาค โดยคำนึงถึงขีดความสามารถหรือข้อจำกัดในการรองรับได้ของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

(10) สร้างค่านิยมให้ชาวไทยเพิ่มการเดินทางท่องเที่ยวและใช้จ่ายใช้สอยภายในประเทศกระจายไปทั่วภูมิภาคตลอดปี เพื่อเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น และเป็นการกระจายความเจริญไปสู่ท้องถิ่น อันจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศต่อไป

(11) พิจารณาประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมในลักษณะของการลงทุน ร่วมทุน หรือให้การส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนเพื่อประโยชน์โดยรวมของชาติและองค์กร

แนวโน้มการเติบโตทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยระหว่างปี 2540-2544

การเจริญเติบโตทางการท่องเที่ยวมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายด้านดังนี้

ปัจจัยด้านความต้องการของตลาด มีแนวโน้มว่า

1. สภาพเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชีย เช่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฯลฯ ซึ่งมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องด้วยดี รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำรงชีวิตที่นิยมเดินทางออกนอกประเทศมากยิ่งขึ้น ของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่เหล่านี้ จะส่งผลให้กลุ่มดังกล่าว กลายเป็นกลุ่มตลาดทางการท่องเที่ยวที่สำคัญต่อไปในอนาคต และประเทศไทยจะได้ประโยชน์จากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ จากความได้เปรียบในเรื่องระยะทางและลักษณะของสินค้าที่ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

2. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ไม่ว่าจะในเรื่องของการบิน การสื่อสารต่าง ๆ ซึ่งสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว และเข้าถึงประชากรอย่างแพร่หลายจะมีส่วนสนับสนุนให้ประชากรเกิดความสนใจในการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น รวมถึงระดับราคาในการท่องเที่ยวระหว่างประเทศมีแนวโน้มที่ลดลง ซึ่งทำให้ประชากรมีความสามารถในการเดินทางได้มากยิ่งขึ้น

3. การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศต่าง ๆ ซึ่งมุ่งไปสู่สันติภาพและเสรีภาพมากยิ่งขึ้น นโยบายการปกป้องด้านการค้าเริ่มมีระดับลดน้อยลง การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองดังกล่าวจะส่งผลให้ประเทศไทยสามารถขยายการท่องเที่ยวไปสู่ตลาดใหม่ ๆ ได้มากขึ้น

ปัจจัยด้านองค์ประกอบของสินค้า

1. แม้ว่าประเทศไทยจะประสบกับปัญหาด้านภาพพจน์และการลดลงของมาตรฐานสินค้าทางการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ชะลออัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยว แต่สภาพของสินค้าที่มีอยู่ปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นความหลากหลายของสินค้า ความสวยงามของธรรมชาติ หรือความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จะยังคงเป็นที่นิยมและสามารถแข่งขันในตลาดได้ในระดับหนึ่ง

2. ความได้เปรียบในแง่ของสถานที่ตั้ง รวมทั้งการปรับเปลี่ยนนโยบายการบินต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบิน จะเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะเอื้อต่อการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต

3. นโยบายของรัฐบาลที่ยังคงให้ความสนใจต่อธุรกิจท่องเที่ยว รวมทั้งความสนใจและความร่วมมือของภาคเอกชนต่อการส่งเสริมดังกล่าว จะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเติบโตของนักท่องเที่ยวโดยรวมต่อไป

ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและพฤติกรรมของตลาด

1. ในด้านโครงสร้างของตลาดนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศไทย จะเห็นว่าปัจจุบันกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทวีบทบาทสำคัญต่อประเทศไทยมากขึ้นเป็นลำดับจากสัดส่วนของตลาดร้อยละ 54 ในปี 2538 ได้ขยับมาเป็น ร้อยละ 62.7 ในปี 2538 โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวจากกลุ่ม North East Asia ซึ่งเคยมีสัดส่วนของตลาดเพียงร้อยละ 20 ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 36 ในขณะที่ตลาดเพื่อนบ้านคือ มาเลเซีย เริ่มมีสัดส่วนของตลาดลดลง รวมถึงตลาดระยะไกลเช่น อเมริกา ด้วยเช่นกัน

2. นอกจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของตลาดในลักษณะประเทศแล้ว การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างในลักษณะของกลุ่มตลาดก็เริ่มมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน สัดส่วนของนักท่องเที่ยวสตรี เริ่มมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 28 ในปี 2538 เพิ่มเป็นร้อยละ 38 เช่นเดียวกับกลุ่มที่เดินทางเพื่อการประชุม แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนจะไม่เพิ่มมากนักจากร้อยละ 0.66 เป็นร้อยละ 1.03 แต่เมื่อพิจารณาถึงการขยายตัวของตลาดดังกล่าวจะเห็นว่าเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 30 ต่อปี ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุก็เริ่มทวีบทบาทที่สำคัญมากขึ้น จากสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีอายุเกิน 55 ปี ซึ่งมีเพียงร้อยละ 13.38 ได้ขยับตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 16.87 โดยมีอัตราการเติบโตของตลาดเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 23% ในช่วง 10 ปีดังกล่าว

3. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการตลาดของนักท่องเที่ยวย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในเรื่องต่าง ๆ คือ

3.1 ประสิทธิภาพในด้านการเดินทาง การขยายตัวของกลุ่มตลาดใหม่ ๆ ทำให้โครงสร้างของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จากตลาดเหล่านี้ในช่วงต้นจะเป็นกลุ่มที่ไม่มีประสิทธิภาพในการเดินทางท่องเที่ยวมายังประเทศไทย แต่ในอนาคตกลุ่มตลาดใหม่เหล่านี้จะเริ่มมีสัดส่วนของนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าในสัดส่วนที่สูงขึ้น เช่นเดียวกับตลาดเก่า พฤติกรรมการเดินทางและความต้องการจะเริ่มเปลี่ยนแปลงไป ลักษณะการจัดการเดินทางจะเดินทางด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น การเลือกแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่พักจะเริ่มตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น ที่พักที่มีระดับราคาปานกลางแต่มีคุณภาพมาตรฐานจะเริ่มเป็นที่ต้องการของตลาด ความต้องการต่อแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ หรือกิจกรรมใหม่ ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวเดิม มีความจำเป็นต่อการนำเสนอให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวเหล่านี้ ความมีมาตรฐานและการรักษาคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวจะเป็นสิ่งสำคัญต่อการรักษานักท่องเที่ยวไว้ได้

3.2 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาด ที่มีนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม หรือผู้ที่มีความสนใจเฉพาะด้านจะเริ่มทวีบทบาทความสำคัญมากยิ่งขึ้น การเดินทางในลักษณะกลุ่มใหญ่มีแนวโน้มที่จะลดลงในระยะที่การเดินทางเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรี กลุ่มที่สนใจประวัติศาสตร์ ฯลฯ จะเริ่มมีมากขึ้นการดำเนินงานด้านการตลาด และการพัฒนาสินค้าเพื่อรองรับความต้องการเฉพาะกลุ่มจะจำเป็นมากยิ่งขึ้น ในการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มดังกล่าว

3.3 กระแสความต้องการของโลก ในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การหันเข้าสู่ธรรมชาติจะมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและมีส่วนร่วม กับสังคมจะเป็นประเด็นในการนำเสนอขายที่สำคัญต่อไป และเป็นประเด็นที่หลายประเทศจะนำมาเพื่อปกป้องและเป็นมาตรการกีดกันทางการค้าของตนโดยเฉพาะจากประเทศพัฒนาทั้งหลาย

ปัจจัยด้านแนวโน้มการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

จากการติดตาม ศึกษา วิเคราะห์ และคาดการณ์ของ WTO พบว่าในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกจะมีนักท่องเที่ยวมาเยือนในปี 1993, 1994, 1995 และ 1996 จำนวน 69, 75, 79 และ 85 ล้านคน ตามลำดับ ซึ่งประเทศไทยได้รับนักท่องเที่ยวจำนวน 5.76, 6.16, 6.95 และ 7.25 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 8.52 ของจำนวนดังกล่าว ในช่วงต่อเนื่องไปจนถึงปี 2010 ภูมิภาคนี้จะมีอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวมากกว่าภูมิภาคอื่นทั้งหมดประมาณร้อยละ 6.7 โดยคาดว่าในปี 2000 จะมีนักท่องเที่ยวมาเยือนประมาณ 101 ล้านคน และปี 2010 มีประมาณ 190 ล้านคน เพราะฉะนั้นโอกาสที่ประเทศไทยจะได้รับนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้น จึงมีความเป็นไปได้สูง

จากการพิจารณาปัจจัยแวดล้อมภายนอกดังกล่าวรวมกับปัจจัยแวดล้อมภายในของประเทศไทย ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ประมาณว่า แนวโน้มการเติบโตทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยในช่วงต้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ปี 2540 จะมีนักท่องเที่ยวมาเยือนประมาณ 7.84 ล้านคน มีรายได้ประมาณ 240,000 ล้านบาท และในปี 2544 อันเป็นปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 จะมีนักท่องเที่ยวมาเยือนประมาณ 10 ล้านคน มีรายได้ประมาณ 400,000 ล้านบาท

ในส่วนนักท่องเที่ยวภายในประเทศ ปี 2540 มีประมาณ 58 ล้านคนครั้ง ก่อให้เกิดรายได้ 173,400 ล้านบาท และในปีสุดท้ายของแผนฯ 8 มีประมาณ 66 ล้านคนครั้ง ก่อให้เกิดรายได้ประมาณ 267,300 ล้านบาท (ดูตารางที่ 5.6 ภาคผนวก)

การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

เพื่อเป็นการดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายและแนวทางเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยไว้ดังนี้

1. โครงการปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999)

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากโอกาสพิเศษ 2 ประการ คือการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในปี 2541 และวโรกาสพระชนมายุ 6 รอบ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปี 2542 คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม วันที่ 17 เมษายน 2540 จึงได้อนุมัติการจัดงานปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) ขึ้น เพื่อรณรงค์ให้มีการเดินทางมาเยือนประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่เคยประสบความสำเร็จมาแล้วในการจัดงาน Visit Thailand Year ในปี 2530

และเนื่องจากปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและเป็นคู่แข่งของไทยมากขึ้น ดังนั้น ปัจจัยประการสำคัญที่จะให้การรณรงค์ครั้งนี้ประสบความสำเร็จ นอกจากการแก้ไขปัญหาระงับค่านิยมเป็นอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวที่ประเทศไทยประสบอยู่ในปัจจุบันแล้ว จะต้องมีความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งประชาชน สื่อมวลชนทุกสาขา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่จะทำให้งิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในช่วง 2 ปีดังกล่าว มีความสอดคล้องและสามารถนำเสนอสิ่งที่น่าสนใจที่มีเอกลักษณ์และมีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากประเทศคู่แข่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรณรงค์ส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ในปลายปี 2541 และร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ในปี 2542
2. เพื่อยกระดับคุณภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและใช้เป็นปัจจัยเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวทั่วทุกภูมิภาคเพิ่มมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ คู่คุณค่าต่อการมาท่องเที่ยว
4. เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญและใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลดีต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีจำนวนนักท่องเที่ยวคุณภาพจากตลาดเป้าหมายหลักเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น มีวันหยุดพักผ่อนวันและนารายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศมากขึ้น

กล่าวคือในตลอดช่วง 2 ปี (2541-2542) จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาอย่างน้อยปีละไม่ต่ำกว่า 8.5 ล้านคน นารายได้เข้าสู่ประเทศไม่ต่ำกว่าปีละ 300,000 ล้านบาท และให้มีคนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างน้อย 122 ล้านครั้ง ก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนในประเทศอย่างน้อย 415,000 ล้านบาท

2. ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ มีความน่าสนใจและคุ้มค่าต่อการมาท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม

3. ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญและใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลดีต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

แนวทางการดำเนินงาน

1. จัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลการดำเนินงานของปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) 3 ระดับ คือ

1.1 คณะกรรมการดำเนินงานปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999)

เป็นคณะกรรมการระดับชาติ โดยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยและสายการบิน ให้มีการรายงานตรงต่อนายกรัฐมนตรีเป็นการประจำ

1.2 คณะอนุกรรมการในระดับปฏิบัติ 3 คณะ ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นประธาน และประธานสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเป็นประธานร่วม ดังนี้

1.2.1 คณะอนุกรรมการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) ผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนโครงการและพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว การบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

1.2.2 คณะอนุกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่เผยแพร่โครงการและกิจกรรมไปยังนักท่องเที่ยวในต่างประเทศ และสนับสนุนการค้าเงินธุรกิจของผู้ประกอบการในต่างประเทศ เพื่อให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาประเทศไทยมากขึ้น

1.2.3 คณะอนุกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ

ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่เผยแพร่โครงการและกิจกรรมไปยังนักท่องเที่ยวคนไทยและชาวต่างประเทศที่ทำนักในประเทศไทย เพื่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น

1.3 **ผู้จัดการโครงการ (Project Manager)** โดยรองผู้ว่าการฝ่ายวางแผนและพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นประธาน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่ประสานงาน และติดตามการดำเนินงานและเป็นศูนย์ข้อมูลการณรงค์ครั้งนี้

2. การดำเนินงาน

การณรงค์ปี Amazing Thailand 1998-1999 จะเป็นการนำเสนอการท่องเที่ยวประเทศไทยในรูปแบบและสีสันที่แปลกใหม่กว่าที่ผ่านมา เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและพิเศษโดดเด่นกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ชูใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางกลับมาเที่ยวประเทศไทยอีกครั้ง

เพื่อใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปยังนักท่องเที่ยวที่พิจารณาว่ามีศักยภาพ 40 ประเทศ ในภูมิภาคเอเชีย ยุโรป อเมริกา อเมริกาใต้และแอฟริกาใต้ โดยจะให้ความสำคัญกับประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเป็นอันดับแรก ได้แก่ ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลี จีน ฮองกง สิงคโปร์ อินโดนีเซีย นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรป ได้แก่ เยอรมนี อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี สแกนดิเนเวีย ยุโรป ตะวันออก ภูมิภาคอเมริกา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ภูมิภาคอเมริกาใต้จะเน้นบราซิล และภูมิภาคแอฟริกาใต้ จะดำเนินการไปยังประเทศแอฟริกาใต้โดยในจำนวนนักท่องเที่ยวเหล่านั้น ก็จะมุ่งเน้นไปยังกลุ่มตลาดเฉพาะที่มีศักยภาพสูงในแต่ละประเทศ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มฮันนิมูน กลุ่มประชุมสัมมนา เป็นต้น

กิจกรรมหลักในการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลักคือ

- งานพระราชพิธีและรัฐพิธีในโอกาสเฉลิมฉลองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระชนมายุครบ

6 รอบ

- กิจกรรมที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดเป็นประจําอยู่แล้วแต่นำมาพัฒนาให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

- กิจกรรมที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวและให้สอดคล้องกับปี Amazing

Thailand 1998-1999 โดยจะจัด 3 เดือนต่อ 1 กิจกรรม รวม 2 ปี มีทั้งสิ้น 8 กิจกรรมเช่น มหกรรมดนตรีร่วมสมัย มหกรรมกีฬา การแสดงนิทรรศการศิลปะอาเซียน เทศกาลศิลปะพื้นบ้าน เป็นต้น

นอกจากกิจกรรมดังกล่าวแล้ว ยังได้ดำเนินการเผยแพร่กิจกรรมดังกล่าวด้วยสื่อต่าง ๆ ดังเช่น จัดทำบทความ สปอศโฆษณาทางสิ่งพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์เผยแพร่ไปทั่วโลก การประชาสัมพันธ์ การผลิตโปสเตอร์แผ่นพับ แผนที่ วีดีโอและวัสดุสิ่งพิมพ์อื่น ๆ และยังเข้าร่วมเผยแพร่ในงานส่งเสริมการขายที่จัดเป็นประจำในต่างประเทศเช่น งาน World Travel Mart ที่ลอนดอน, งาน ITB ที่เบอร์ลิน การจัด Road Show ในโอกาสต่าง ๆ

2. การจัดประชุมเพื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

จากการที่รัฐบาลได้กำหนดให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลโดยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ได้มีบัญชาให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดประชุมเพื่อรับฟังปัญหาและอุปสรรคในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโดยได้เชิญหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและภาคธุรกิจเอกชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งได้จัดขึ้น 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1   ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2540

ครั้งที่ 2   ในวันที่ 26 พฤษภาคม 2540

ครั้งที่ 3   ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2540

โดยได้ร่วมกันพิจารณาปัญหาเร่งด่วนที่สำคัญ 7 ประการคือ

1. ปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพสินค้า

ก. ด้านกายภาพคือ แหล่งท่องเที่ยว

ข. ด้านบริการทางการท่องเที่ยว

2. ปัญหานโยบายการบินพาณิชย์

3. ปัญหาเรื่องการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซื้อขายสินค้าของภูมิภาค

4. ปัญหาการส่งเสริมการประชุมสัมมนาการจัดนิทรรศการและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเป็น

รางวัล

5. ปัญหาการส่งเสริมให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ

6. ปัญหาการโฆษณาประเทศไทย

7. ปัญหาความเป็นเอกภาพในการดำเนินการขององค์กรด้านการท่องเที่ยว

ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยให้รายงานผลการดำเนินงานให้นายกรัฐมนตรีทราบเป็นระยะ โดยผ่านทางรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์)

สถานการณ์การแข่งขันยุคการค้าเสรี

จากการที่แกตต์ (General Agreement on Tariffs and Trade : GATT) หรือที่เรียกเป็นภาษาไทยว่า “ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า” ได้จัดให้มีการเจรจาในรอบที่ 8 ซึ่งเรียกว่า การเจรจารอบอุรุกวัย (URUGUAY ROUND) และการเจรจาได้ยุติลงเมื่อครั้งการประชุมในวันที่ 15 ธันวาคม 2536 และประเทศสมาชิกได้ร่วมลงนามรับรองผลการเจรจาในร่างกรมสารสุดท้ายของการเจรจา เมื่อวันที่ 12-13 เมษายน 2537 ที่เมืองมารากช ประเทศโมร็อกโกไปแล้วนั้น ซึ่งสาระสำคัญของข้อตกลงในการเจรจาดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเปิดตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม โดยการลด/เลิกภาษีศุลกากร เพื่อให้การค้าของโลกมีความเสรียิ่งขึ้น
2. มีการตกลงในมาตรการต่าง ๆ ถึง 28 ฉบับที่สำคัญ ๆ เช่น ข้อตกลงเกี่ยวกับสินค้าเกษตร สิ่งทอ และเสื้อผ้า ข้อตกลงว่าด้วยการสนับสนุนมาตรการคุ้มกันมาตรการขุดซื้อพิพาททางการค้า
3. มีการตกลงด้านทรัพย์สินทางปัญญา
4. ได้มีข้อตกลงที่จะยกฐานะของ GATT เป็นองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO)
5. ได้มีข้อตกลงทั่วไปด้านการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Service : GATS) โดยมีการเสนอข้อผูกพันเบื้องต้นในระหว่างประเทศภาคีในการเปิดการค้าบริการ ในกลุ่มประเทศภาคีให้เป็นอย่างดีเสรีมากขึ้น ซึ่งการบริการในที่นี้จะครอบคลุมสินค้าบริการ 12 สาขา คือ

1. บริการธุรกิจ
2. บริการสื่อสาร โทรคมนาคม
3. บริการเกี่ยวกับการก่อสร้าง
4. บริการจัดจำหน่าย
5. บริการด้านการศึกษา
6. บริการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
7. บริการทางการเงิน
8. บริการเกี่ยวกับสุขภาพและสังคม
9. บริการเกี่ยวกับการเดินทางและท่องเที่ยว
10. บริการขนส่ง
11. บริการด้านการขนส่ง
12. บริการอื่น ๆ ที่มีได้รวมอยู่ในข้อใดข้อหนึ่งดังกล่าวข้างต้น

วัตถุประสงค์หลักของการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ

1. เพื่อให้เกิดการเดินทางโดยเสรีมากขึ้น
2. เปิดโอกาสให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานมากขึ้น
3. เปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในธุรกิจบริการได้มากขึ้น

จากวัตถุประสงค์และหลักการเปิดเสรีด้านการค้าบริการดังกล่าว ด้วยสถานการณ์โลกปัจจุบัน การแข่งขันดำรงอยู่ได้ต้องคำนึงถึงปัจจัยหลัก 2 ประการคือ ปัจจัยด้านการลงทุน และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

- ปัจจัยด้านการลงทุน เนื่องจากสังคมปัจจุบันเป็นยุคของโลกไร้พรมแดน ทุกฝ่ายจะต้องอาศัยความร่วมมือดำเนินกิจการต่าง ๆ ภายใต้อันตรกิริยาร่วมมือทางเศรษฐกิจในกลุ่มต่าง ๆ เช่น WTO, APEC, ASEAN ฯลฯ ดังนั้น เมื่อประเทศไทยเป็นสมาชิกของประชาคมโลกภายใต้อันตรกิริยาดังกล่าวก็มีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้ร่วมลงนาม

- ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันได้ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการปกป้องและรักษาสิ่งแวดล้อมโลกเป็นประเด็นสำคัญ ดังนั้นในการดำเนินกิจการทุกอย่างทุกคนจะต้องให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น การท่องเที่ยวก็เช่นเดียวกัน จำเป็นจะต้องปรับแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่นำไปสู่ความห่วงใยในสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเน้นไปที่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

ความหมายและหลักการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว แนวความคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจึงได้รับความนิยมและแพร่หลายค่อนข้างมาก ในการประชุม Globe'90 ณ ประเทศแคนาดา ได้ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนว่าหมายถึง “การพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยที่มีการปกป้องและสงวนรักษาโอกาสต่าง ๆ ของอนุชนรุ่นหลังด้วย การท่องเที่ยวนี้มีความหมายถึงการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความงามทางสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศด้วย”

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจึงมีหลักการ

1. การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอคิ (Using Resource Sustainably) ทั้งที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นแนวทางการทำธุรกิจในระยะยาว
2. การลดการบริโภคที่มากเกินไป และการลดของเสีย (Reducing Over-consumption and Waste) จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการทำนุบำรุงสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายในระยะยาว และเป็นการเพิ่มคุณภาพของการท่องเที่ยวด้วย

3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม (Maintaining Diversity) มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระยะยาว และช่วยขยายฐานของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
  4. การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวเข้ากับกรอบแผนกลยุทธ์การพัฒนาแห่งชาติ และการพัฒนาท้องถิ่น และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) จะช่วยขยายศักยภาพการท่องเที่ยวในระยะยาว
  5. การท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น (Supporting Local Economies) โดยที่ได้พิจารณาด้านราคาและคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้ถูกทำลายอีกด้วย
  6. การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของท้องถิ่นในสาขาการท่องเที่ยว (Involving Local Communities) ซึ่งจะไม่เพียงแต่สร้างผลตอบแทนแก่ประชากรและสิ่งแวดล้อมโดยรวม แต่ยังจะช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวด้วย
  7. การปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ ระหว่างผู้ประกอบการ ประชากรท้องถิ่น องค์กร และสถาบันที่เกี่ยวข้อง (Consulting Stakeholders and the Public) มีความจำเป็นในอันที่จะร่วมงานกันไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งร่วมแก้ปัญหา และลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน
  8. การฝึกอบรมบุคลากร (Training Staff) โดยสอดแทรกแนวคิดและวิถีปฏิบัติในการพัฒนาแบบยั่งยืนต่อบุคลากรท้องถิ่นทุกระดับ จะช่วยยกระดับของการบริการการท่องเที่ยว
  9. การตลาดที่จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารอย่างพร้อมมูล (Marketing Tourism Responsibly) จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าใจและเคารพในสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว และจะช่วยยกระดับความพอใจของนักท่องเที่ยวด้วย
  10. การวิจัยและการติดตามตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ (Undertaking Research) จำเป็นต่อการช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มผลประโยชน์ต่อแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และนักลงทุน
- จากแนวความคิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามุ่งเน้นให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยรวม ปรับสภาพการจัดการเพื่อเข้าสู่ยุคใหม่ของกระแสโลกที่เปลี่ยนไป (Paradigm Shift ที่เปลี่ยนจากสังคมนิยมสู่สมัยสังคมนิยมเป็นใหญ่) ดังนั้นขอบเขตของการพัฒนาจึงครอบคลุมทุกองค์ประกอบทุกส่วนของการท่องเที่ยว หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งหมดต้องมุ่งสู่ความยั่งยืน (All Tourism Should Be Sustainable Tourism) กล่าวโดยสรุป กิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องสามารถดำรงอยู่ได้มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมอย่างสม่ำเสมอ ทรัพยากรการท่องเที่ยวยังคงรักษาความดึงดูดใจไว้ได้ไม่เสื่อมคลาย กิจกรรมการบริการมีกำไร แม้ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการให้บริการอยู่เสมอ ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม จะต้องไม่มีหรือมีน้อยที่สุด มีแต่การจัดการอย่างยั่งยืนเท่านั้น จึงจะสามารถคงความยั่งยืนของการท่องเที่ยวไว้ได้

ส่วนที่ 2

ศักยภาพในการรองรับ
การเชื่อมโยงแบบยั่งยืน

ส่วนที่ 2

ศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

เมื่อก้าวถึงการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนแล้ว ได้มีการให้คำจำกัดความมากมาย ทั้งในความหมายกว้าง และความหมายแคบ ซึ่งมีสาระในแต่ละประเด็น ดังนี้

ความหมายทางกว้าง หมายถึง การดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้ดีและมีประสิทธิภาพเป็นที่พอใจของนักท่องเที่ยวและนำไปสู่การเดินทางท่องเที่ยวโดยตลอดเวลา สิ่งที่จะนำไปสู่การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนจะต้องทำ ดังนี้คือ

2.1 การเตรียมความพร้อมทางการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ คือ

ก. ศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวของท่าอากาศยานในประเทศไทย

ข้อมูลกับสิ่งอำนวยความสะดวกของท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ท่าอากาศยานนานาชาติหลัก ๆ ในประเทศที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่และมีการใช้งานกันมากที่สุดมี 4 แห่ง คือ ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ท่าอากาศยานเชียงใหม่ ท่าอากาศยานหาดใหญ่ และท่าอากาศยานภูเก็ต ซึ่งท่าอากาศยานแต่ละแห่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการรองรับผู้โดยสาร ดังนี้

ข้อมูล	ทกท.	ทชม.	ทหญ.	ทกก.
ทางวิ่งและทางขับ				
จำนวนทางวิ่ง (เส้น)	2	1	1	1
ชื่อทางวิ่ง	21R/03L 21L/03R	18/26	08/26	09/27
ความยาว (เมตร)	3,700: 3,50	3,100	3,050	3,000
ความกว้าง (เมตร)	60 : 45	45	45	45
จำนวนทางขับ (เส้น)	24	6	7	8
สถานจอดอากาศยาน				
พื้นที่รวม (ตารางเมตร)	740,000	85,996	56,461	85,300
จอดอากาศยานได้ (เครื่อง)	88	13	7	19
B-747	53	7	1	4
DC-10	8	-	-	-
MD-11	1	-	-	-
AIRBUS	15	-	3	6
B-737	7	6	3	-
DASH-8	4	-	-	-
ATR 42,72	-	-	-	-
อื่น ๆ	-	-	-	9
จำนวนสายการบินประจำ (รวมระหว่างประเทศและภายใน ประเทศ)	80	9	5	13

ทกท. = ท่าอากาศยานกรุงเทพ ทชม. = ท่าอากาศยานเชียงใหม่ ทหญ. = ท่าอากาศยานหาดใหญ่
ทกก. = ท่าอากาศยานภูเก็ต

ข้อมูล	ทกท.		ทชม.	ทหญ.	ทกก.
	อาคาร 1	อาคาร 2			
อาคารผู้โดยสาร					
พื้นที่ภายในอาคารผู้โดยสารทั้งหมด (ตารางเมตร)					
อาคาร/ส่วนผู้โดยสารระหว่างประเทศ พื้นที่รวม	197,100	85,900	6,059	8,190	23,437
ห้องผู้โดยสารขาเข้า	16,000	12,600	1,496	1,188	2,400
ห้องผู้โดยสารขาออก	5,600	5,000	915	1,236	2,000
ห้องผู้โดยสารผ่าน	1,800	-	-	-	-
อาคารเทียบเครื่องบิน	37,900	-	852	-	-
ส่วนสำนักงาน ทอท.	46,000	6,540	85	40	3,324
ที่ทำการหน่วยงานราชการ	2,200	3,390	240	368	550
พื้นที่ให้เช่า	36,000	18,328	750	393	4,160
พื้นที่สาธารณะ	51,200	40,042	1,721	4,031	11,688
ความสามารถในการรองรับผู้โดยสาร ในชั่วโมงคับคั่ง (คน/ชั่วโมง)					
ห้องผู้โดยสารขาเข้า	3,500	2,000	500	650	1,200
ห้องผู้โดยสารขาออก	4,500	2,500	300	550	1,000
ห้องผู้โดยสารผ่าน	4,500	-	-	-	-
สิ่งอำนวยความสะดวก					
ช่องทางเข้าออกผู้โดยสาร (Gate)	60	16	9	3	3
- ขาเข้า	27	4	4		1
- ขาออก	33	12	5		2
เคาน์เตอร์เช็คอิน	124	96	17	7	20
สะพานเทียบเครื่องบิน (จำนวน)	26	-	2	2	3
เคาน์เตอร์ตรวจคนเข้าเมือง	56	50	22	8	22
- ขาเข้า	36 (66 ช่องทาง)	32 (60 ช่องทาง)	14	4	10
- ขาออก	20 (40 ช่องทาง)	18 (34 ช่องทาง)	8	4	12

ข้อมูล	ทกท.		ทชม.	ทหญ.	ทกก.
	อาคาร 1	อาคาร 2			
โทรศัพท์ที่ใช้บัตรเครดิต	111	39	7	3	2
- ขาเข้า	7	9	3	1	1
- ขาออก	87	30	4	2	1
- ผ่าน	10	-	-	-	-
- Bus Gate	7	-	-	-	-
รถขึ้นกระเป๋	3,547	850	284	160	403
- ขาเข้า	2,225	500	-	100	150
- ขาออก	1,322	350	-	60	253
VISA on Arrival	1	-	-	1	1
- ขาเข้า	1	-	-	1	1
- ขาออก	-	-	-	-	-

แผนปรับปรุงใหม่อนาคต ท่าอากาศยานกรุงเทพ

ปัจจุบัน ท่าอากาศยานกรุงเทพมีขีดความสามารถในการรองรับผู้โดยสารระหว่างประเทศและภายในประเทศจำนวน 33 ล้านคน/ปี และจะสามารถรองรับได้จนถึงปี 2543 แต่เนื่องจากโครงการ ท่าอากาศยานสากลกรุงเทพแห่งที่ 2 ไม่อาจแล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในปี 2543 รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะเพิ่มขีดความสามารถให้ ท่าอากาศยานกรุงเทพสามารถรองรับผู้โดยสารได้ถึง 45 ล้านคน/ปี ในปี 2550

ในการนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติวงเงินจำนวน 11,829 ล้านบาท ให้การทำท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ดำเนินการโครงการเพิ่มขีดความสามารถ ซึ่งแยกออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

1. กลุ่มโครงการปรับปรุงพื้นที่ทางขับและลานจอดอากาศยาน
2. กลุ่มโครงการก่อสร้างปรับปรุงระบบถนนและขนส่ง
3. กลุ่มโครงการก่อสร้างปรับปรุงอาคารผู้โดยสารและอาคารคลังสินค้า
4. กลุ่มโครงการปรับปรุงอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

นอกจากนี้ การทำท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ได้มีแผนปรับปรุงท่าอากาศยานภูมิภาคต่าง ๆ ดังนี้

1. ท่าอากาศยานเชียงใหม่ โครงการขยายที่จอดรถยนต์
2. ท่าอากาศยานหาดใหญ่ โครงการก่อสร้างอาคารคลังสินค้าพร้อมที่จอดรถยนต์ และโครงการปรับปรุงอาคารผู้โดยสาร โครงการปรับปรุงระบบประปา
3. ท่าอากาศยานภูเก็ต ปรับปรุงและขยายอาคารผู้โดยสาร และขยายลานจอดรถยนต์ โครงการขยายอาคารคลังสินค้า และต่อเติม AIRSIDE SERVICE ROAD

4. ท่าอากาศยานหาดใหญ่ โครงการก่อสร้างลานจอดรถยนต์ ระยะที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ของท่าอากาศยานที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการบินพาณิชย์

	เชียงราย	อุบลราชธานี	จุกครธานี
1. สถานภาพปัจจุบัน			
- ขนาดพื้นที่อาคารที่พักผู้โดยสาร	12,365 ตร.ม.	12,274 ตร.ม.	3,905 ตร.ม.
- จำนวนสายการบินประจำ	1 สายการบินคือ - บ.การบินไทยฯ	2 สายการบิน คือ - บ.การบินไทยฯ - บ.โอเรียนท์ฯ	2 สายการบิน คือ - บ.การบินไทยฯ - บ.โอเรียนท์ฯ
- ความสามารถในการรองรับเที่ยวบิน	AIR BUS 2 ลำ 737-400 2 ลำ	B747 1 ลำ AIR BUS 1 ลำ 737-400 1 ลำ AIR 1 ลำ	AIR BUS 2 ลำ
- ความสามารถในการรองรับผู้โดยสาร	ขาเข้า 720 คน ขาออก 1,000 คน	ขาเข้า 660 คน ขาออก 800 คน	ขาเข้า 213 คน ขาออก 266 คน
- พื้นที่จอดรถรองรับได้กี่คัน	146 คัน	219 คัน	136 คัน
- สิ่งอำนวยความสะดวก บริเวณสนามบิน	- ระบบบันไดเลื่อนอัตโนมัติ 6 ชุด - สะพานเทียบเครื่องบินพร้อมลิฟท์ผู้ป่วย 1 ชุด - สายพานลำเลียงกระเป๋า - รถเข็นกระเป๋าผู้โดยสาร 120 ชุด ฯลฯ	- ระบบบันไดเลื่อนอัตโนมัติ 4 ชุด - ลิฟท์ 1 ชุด - สะพานเทียบเครื่องบิน 2 ชุด - สายพานลำเลียงกระเป๋า ฯลฯ	- ห้องโถงรับผู้โดยสารได้ประมาณ 800 คน - ห้องผู้โดยสารขาเข้า-ออก - ที่ทำการบริษัทการบิน - พื้นที่ให้เช่า (เคาน์เตอร์แลกเปลี่ยนเงิน) ฯลฯ

	เชียงราย	อุบลราชธานี	อุดรธานี
2. แผนปรับปรุง - มีขยายพื้นที่และปรับปรุง สิ่งอำนวยความสะดวก บริเวณ ท่าอากาศยาน	- ติดตั้งสะพานเทียบ เครื่องบินเพิ่ม 1 ชุด พร้อมบันไดเลื่อน และลิฟท์คนพิการ - ติดตั้งระบบปรับ อากาศบริเวณโดย รอบอาคาร (ปี 2540-2541) - ขยายถนน 4 ช่อง จราจร (ปี 2540-2541) และ ลานจอดรถยนต์ พื้นที่ 7,400 ตร.ม. (ปี 2541-2542) - ก่อสร้างลานจอด เครื่องบิน VIP. ขนาด 120 X 240 ม. (ปี 2541-2542)	- ติดตั้งระบบปรับ อากาศบริเวณห้อง โถงอาคารที่พัสดุ โดยสาร - ก่อสร้างทางขับ ขนान (ปี 2541- 2542) - ขยายลานจอด เครื่องบินขนาดพื้นที่ ประมาณ 43,000 ตร.ม. พร้อมไฟส่อง ลานจอด	- ปรับปรุงค่อเดิม อาคารที่พัสดุ โดยสารพื้นที่ 4,000 ตร.ม. พร้อมระบบ ปรับอากาศ พร้อม ติดตั้งสะพานเทียบ เครื่องบินและบันได เลื่อนพร้อมลิฟท์ โดยสารอย่างละ 2 ชุด - ขยายทางวิ่งจาก ขนาด 38.8 ม. เป็น ขนาดกว้าง 45 ม. (ปี 2540-2541) - ขยายลานจอด เครื่องบิน ขนาด พื้นที่ 27,000 ตร.ม. (ปี 2540-2541)

สภาพปัญหา

(1) การอำนวยความสะดวกบริเวณด้านเข้า-ออก มีความล่าช้า เนื่องจาก

- เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง มีอัตรากำลังไม่เพียงพอ

- ขาดทักษะด้านภาษา คอมพิวเตอร์ และระเบียบปฏิบัติงาน ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่โอนมาจากหน่วยอื่น

และ ไม่มีการอบรมก่อน

- เจ้าหน้าที่ขาดอักษาศึก

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- รัฐบาลควรพิจารณาให้การสนับสนุนโครงการของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) ที่ร้องขอ
 ไว้ในด้านอัตรากำลัง เครื่องมืออุปกรณ์ การตรวจหนังสือเดินทางอย่างจริงจังและรวดเร็ว ให้การกำหนดเวลา
 จากจุดที่ผู้โดยสารเดินทางมาถึงคนออกจากสนามบินได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ 45 นาที

- ให้ สทม. จัดอบรมความรู้ด้านภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ จิตวิทยาการให้บริการและระเบียบการปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และมีจิตสำนึกว่าเป็นตัวแทนของชาวไทยที่จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่ประเทศชาติสืบไป

(2) ความไม่เป็นระเบียบของกลุ่มบุคคลที่เข้าไปเสนอขายบริการทั้งในและนอกอาคารท่าอากาศยานทำให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนแก่นักท่องเที่ยว หรือชักนำไปทำกิจกรรมที่เสื่อมเสีย ต่อภาพลักษณ์ของประเทศ เช่น โสเภณี เป็นต้น

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

ท่าอากาศยานต้องเข้มงวดกับระเบียบปฏิบัติอย่างจริงจัง

(3) ปัญหาสินค้าราคาสูงในบริเวณท่าอากาศยาน ไม่สนองตอบนโยบายการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการจับจ่ายสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะสุรา และบุหรี่ย ถือเป็นสินค้าปลอดภาษี แต่ยังมีราคาสูงกว่าประเทศอื่น ๆ มากอาจจะไม่เป็นที่พอใจของนักท่องเที่ยว

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ทอท. ต้องมีระเบียบการเข้มงวดกับร้านที่ขายสินค้าในราคาเกินควรพร้อมทั้งการลดอัตราค่าเช่าพื้นที่ประกอบการ เพื่อเป็นการลดต้นทุนของร้านค้าจะทำให้สินค้ามีราคาได้มาตรฐานหรือถูกลงได้

- ร้านค้าประกอบการในบริเวณท่าอากาศยาน จะต้องมาจากการประมูลที่ดำเนินการมาจาก ทอท. กรุงเทพฯ จึงควรเปิดโอกาสหรือสนับสนุนให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการร้านค้า เป็นการลดค่าใช้จ่ายการจ้างแรงงาน ซึ่งจะมีผลให้สินค้าราคาถูกลง

(4) ปัญหาบริการแท็กซี่ หรือรถเช่า ไม่เพียงพอและมีราคาสูงมาก บริการแท็กซี่มิเตอร์ จะไม่ใช่มิเตอร์เป็นเกณฑ์กำหนดราคา อันเนื่องมาจากการเก็บค่าธรรมเนียมและไม่ตามระเบียบของ ทอท. มีราคาสูง จึงต้องคิดราคาเพิ่มจากผู้ให้บริการและนักท่องเที่ยว

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ให้ตรวจราชการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม และกวาดจับเจ้าหน้าที่ที่ประพฤติมิชอบ หากมีพฤติกรรมรับสินบนให้ไล่ออกทันที

(5) ปัญหาขนพาหนะจอดรออย่างคับคั่ง ขาดความเป็นระเบียบ และการหลอกลวงนักท่องเที่ยวของรถรับจ้างบริเวณสนามบินกรุงเทพฯ

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ควรให้มีเขตหวงห้าม (Buffer Zone) เพื่อกันไม่ให้นักท่องเที่ยวถูกรบกวนภายในบริเวณ Buffer Zone อนุญาตให้เฉพาะแคาน์เตอร์ที่จำเป็นตั้งอยู่ มีป้ายชี้ทางอย่างชัดเจนให้มีการจัดบริการขนส่งเข้าเมืองหลายรูปแบบ และแบ่งจุดขนส่งเข้าเมืองอย่างเป็นระเบียบ มีจุดบริการขนส่งของรถบัสไปยังโรงแรมในเมือง จุดบริการรถบัสของบริษัททัวร์ จุดบริการแท็กซี่ ห้ามรถบริการทุกประเภทจอดรอที่จุดบริการ โดยทางสนามบินจัดที่จอดรถนอกบริเวณอาคารสนามบิน โดยให้มีการเรียกทางสายเพื่อขับรถมารับผู้โดยสารได้สำหรับรถยนต์ส่วนบุคคลให้จอดรถที่ลานจอดรถ ห้ามเข้ามารับผู้โดยสาร

- การเคร่งครัดต่อระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ สำหรับรถรับจ้าง เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบและจับกุมผู้มีพฤติกรรมแอบแฝงในบริเวณท่าอากาศยาน

(6) การเพิ่มความสามารถในการรองรับเพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการบินในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ควรจะเสนอแนะให้กรมการบินพาณิชย์ปฏิบัติตามนโยบายการบินเสรีให้มากขึ้นเพื่อให้มีเที่ยวบินจากนานาชาติประเทศทั้งสายการบินประจำและเช่าเหมาลำ มาบินลง ณ สนามบินกรุงเทพฯ และสนามบินภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศมากขึ้น เช่น เชียงใหม่ ภูเก็ต หาดใหญ่ อุตะภา ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้มีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางมาประเทศไทยมากขึ้น

ข. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมานี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ในทุกระดับ ตั้งแต่การสำรวจเบื้องต้น การจัดทำแผนหลัก และการศึกษาความเป็นไปได้

นอกจากดำเนินการงานทางด้านวางแผนแล้ว ยังได้จัดทำคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ขึ้นในคู่มือดังกล่าวได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาที่ไม่ขัดต่อสภาพแวดล้อม เสนอแนะด้านการจัดวางองค์ประกอบสิ่งก่อสร้างให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ก็ยังมีการศึกษาเรื่องผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงการศึกษาเรื่องขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ก็เป็นการศึกษาอีกแนวหนึ่งที่กำลังดำเนินการมาโดยตลอด

การดำเนินงานด้านการวางแผน การจัดทำคู่มือ การศึกษาผลกระทบและการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ เป็นการทำงานที่อยู่ภายใต้ความตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและภายใต้แนวคิดในการพัฒนาแบบยั่งยืน (SUSTAINABLE DEVELOPMENT) ซึ่งหมายถึง การวางแผนพัฒนาที่คำนึงถึงขีดความสามารถของคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ENVIRONMENTALLY SOUND DEVELOPMENT) โดยตระหนักถึงข้อจำกัด (LIMITATIONS) ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่จะใช้ประโยชน์ในการพัฒนาควบคู่กับการควบคุมป้องกันและติดตามผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและยั่งยืนนาน รวมทั้งข้อประโยชน์กระจายต่อสังคมส่วนรวม และมีการป้องกันมลภาวะที่อาจจะเกิดขึ้นได้

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงการปฏิบัติที่เป็นจริงนั้น การศึกษาด้านแผนพัฒนาการท่องเที่ยวและการวิจัยด้านอื่น ๆ ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถนำมาสู่การปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ดังนั้นการเติบโตของการท่องเที่ยวจึงมีลักษณะไร้อิศทางขาดความเหมาะสม จึงก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ตามมาอย่างมากมาย

สภาพปัญหา

(1) ปัญหาการขาดระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลาย ๆ แห่งที่ไม่สามารถประสบผลสำเร็จ มีสาเหตุจากการขาดระบบการจัดการและบริหารงานอย่างจริงจังต่อเนื่อง ทั้งนี้ อาจเนื่องจากปัจจัยหลายประการ ทั้งเรื่องขององค์กรบริหารที่มีการเปลี่ยนผู้บริหารตามวาระทำให้นโยบายเปลี่ยนไป เรื่องงบประมาณที่ไม่มีการดูแลบริหารอย่างชัดเจนทำให้ขาดงบประมาณในการบริหารโครงการและดูแลรักษาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ โครงสร้างทางการบริหารของหน่วยต่าง ๆ โดยเฉพาะภาครัฐในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดมีอำนาจและหน้าที่โดยตรงในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ทั้งหมด ในขณะที่แต่ละปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นมักจะแตกแขนงและเกี่ยวโยงไปหลายด้านทำให้แต่ละหน่วยงานขาดความรับผิดชอบในการแก้ไขอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในเรื่องของการท่องเที่ยวแล้ว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในฐานะที่เป็นหน่วยงานเกี่ยวข้องโดยตรงแต่ก็ไม่มีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมายที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เพราะหน้าที่หลักคือการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว

(2) ปัญหาความลำสมัยและช่องโหว่ของกฎหมาย

หากพิจารณาในแง่ของกฎระเบียบปฏิบัติที่ใช้บังคับในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวแล้ว พบว่ากฎหมายบางฉบับยังไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน เช่น ความซ้ำซ้อน หรืออาจมีความขัดแย้งกันเองในตัว ทำให้เกิดการแย้งกันหรือเก้วกันปฏิบัติ ขาดการประสานงานเพราะต่างยึดถือในหลักกฎหมายของหน่วยงานตน ทำให้มีการฉวยโอกาสอาศัยช่องโหว่ที่เกิดขึ้นดำเนินการหาผลประโยชน์ต่อตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่จะเกิดตามมา

(3) ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนา

ปัญหาที่พบโดยมากคือการที่ประชาชนหรือท้องถิ่นไม่มีความรู้ในเรื่องวิธีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกต้องจึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งถูกทำลายลงไปด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อาทิ การบูรณะปฏิสังขรณ์โบราณสถานอย่างไม่ศึกษาประวัติศาสตร์ ทำให้กลายเป็นการคัดแปลงต่อเติมโบราณสถานจนเสื่อมคุณค่าลงไป เป็นต้น

(4) ปัญหาการขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

เกิดขึ้นเนื่องจากการมุ่งหวังที่จะกอบ โดยผลประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวอย่างเกินพอดี ขาดความยังคิดหรือจิตสำนึกถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมาในระยะยาว ทำให้การพัฒนาตามรูปแบบที่กำหนดไว้ไม่สามารถสัมฤทธิ์ผลได้ตามต้องการ อาทิ การปลูกสร้างอาคารที่ไม่เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่ การปล่อยน้ำเสียและขยะลงสู่แม่น้ำลำคลองโดยไม่มีการผ่านระบบบำบัดหรือกำจัด การระเบิดปลา การทอดสมอในแนวปะการัง การบริโภคและล่าสัตว์ป่า

ซึ่งปัญหาดังกล่าวนอกจากจะก่ออุปสรรคต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อเนื่อง
ไปในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมลงไป อันจะเป็นการลดคุณค่าและศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวขึ้น

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

(1) ด้านนโยบาย

- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เหมาะสมกับสภาพทรัพยากร
มีความหลากหลายหลายด้านจุดประสงค์ทางการศึกษาเรียนรู้เป็นหลัก
- พัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยว ให้มีศูนย์กลางการท่องเที่ยวหลักในระดับท้องถิ่น จังหวัด
ภูมิภาคและประเทศ
- พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ตอบสนองนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นหลัก แต่ยังมีมุ่งเน้นการขยาย
การรองรับชาวต่างประเทศให้มากขึ้นด้วย
- วางแผนการใช้ที่ดิน มาตรการควบคุมการใช้ที่ดิน ควบคุมการปลูกสร้างอาคาร และการใช้
ประโยชน์ที่สาธารณะ โดยกำหนดขอบเขต ประเภทและระดับของกิจกรรมที่ต้องคำนึงถึงการจัดการผล
กระทบสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด
- พัฒนาแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น เอกชน และภาคธุรกิจ ในการลง
ทุน การผลิตสินค้าและบริการอย่างจริงจัง ทั้งนี้ต้องอยู่ในกรอบที่เหมาะสมสอดคล้องกับการพัฒนาอื่น ๆ
และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
- พัฒนาข่ายการมีส่วนร่วม รูปแบบองค์กร ในระดับชาติ ระดับภูมิภาค ระดับท้องถิ่นและ
องค์กรประชาชน ให้มีขอบเขตความสามารถในการตัดสินใจ และดำเนินการอย่างอิสระ ภายใต้กรอบที่ตอบ
สนองความจำเป็นในการจัดการแต่ละระดับ
- พัฒนาระบบข้อมูล ข้อเสนอเทศ และโครงข่ายการสื่อสาร โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
กระจายตัวครอบคลุมพื้นที่ข่ายการมีส่วนร่วมทุกระดับ
- พัฒนาระบบควบคุมและส่งเสริมมาตรการและมาตรฐานในการจัดการบริการท่องเที่ยวและ
การใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ
- พัฒนากฎหมายและระบบงบประมาณภาครัฐบาล ให้สามารถส่งเสริมการประสานงาน
ร่วมมือของหน่วยงานระดับปฏิบัติการทุกระดับ
- พัฒนาระบบการจัดการศึกษาที่ตอบสนองกระบวนการท่องเที่ยวแบบ Eco-tourism โดย
เฉพาะการเรียนรู้จากประสบการณ์ ทำงานอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ
รวมทั้งการส่งเสริมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียนสำหรับเยาวชนและประชาชนทั่วไป
- ส่งเสริมการพัฒนาอาชีพแก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะอาชีพดั้งเดิม และอาชีพที่เกี่ยวข้อง
เนื่องกับการท่องเที่ยว โดยมีให้การท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ และทิศทางที่เหมาะสมของ
การพัฒนาชุมชน

(2) ด้านการจัดการ

1. การจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว

- กำหนดเขตพื้นที่ (Zoning) แหล่งท่องเที่ยว เพื่อการจัดการเขตใช้ประโยชน์ กิจกรรมและขนาดของการท่องเที่ยว

- กำหนดขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่

- กำหนดมาตรการการใช้ประโยชน์ การปลูกสร้างอาคาร และการปรับปรุงพื้นที่

- ควบคุมการท่องเที่ยว กิจกรรม และการสร้างหรือทำลายองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว

อย่างเข้มงวด ตามระดับของการอนุรักษ์ของพื้นที่

- ให้มีการใช้หรือประยุกต์ใช้มาตรการการป้องกันและลดผลกระทบพื้นที่ท่องเที่ยว (EIA)

และระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (EMS) ระบบคุณภาพ (ISO) เป็นต้น

2. การให้การศึกษาและสื่อความหมาย

- ส่งเสริมให้สถานที่ท่องเที่ยวที่ระบบการให้ข้อมูล และสื่อความหมาย และระบบให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวทุกรูปแบบ

- ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ให้ความรู้ และสร้างความตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

- สนับสนุนการบริการที่มีคุณภาพ และมีโปรแกรมการให้ความรู้ที่ชัดเจน ทั้งการบริการที่พัก การนำเที่ยว และบริการอื่น ๆ

- ส่งเสริมการใช้มัลติเทศก์ท้องถิ่น หรือมัลติเทศก์เฉพาะอย่าง

- จัดเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศ และวัฒนธรรมพื้นถิ่นของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ทาง

สื่อมวลชน

- ให้การศึกษาแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับทรัพยากร

สิ่งแวดล้อม การนำเที่ยว และการจัดการการบริการการท่องเที่ยว

3. การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว

- มุ่งเน้นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือสามารถป้องกันและจัดการแก้ไขผลกระทบได้

- เสริมกิจกรรมที่มีการให้การศึกษา หรือเพิ่มการให้การศึกษา และเรียนรู้ร่วมกันในกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยปกติ

- จัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น เยาวชน กลุ่มอาชีพให้มากขึ้น

- จัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ และการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างนักท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการ และชุมชน

4. การบริการการท่องเที่ยว

- ส่งเสริมการบริการที่มีความรับผิดชอบ กำหนดให้มีมาตรการการรักษาสิ่งแวดล้อม การศึกษาและการบริการที่ได้มาตรฐาน
- สร้างการมีส่วนร่วมในการบริการของชุมชน ในกระบวนการบริการการท่องเที่ยวให้มากขึ้น
- กำหนดให้สถานบริการ การบริการ และรูปแบบการบริการทุกประเภท สร้างความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม
- จัดอบรมเพิ่มคุณภาพของบุคลากรในหน่วยบริการ โดยให้มีหลักสูตรการรักษาสิ่งแวดล้อมในทุกโครงการ
- กำหนดมาตรฐานการบริการ ออกเครื่องหมายรับรองหน่วยบริการที่ได้มาตรฐานรวมทั้งการประกวดการบริการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบ Eco-tourism
- ปรับปรุงหรือใช้มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ให้เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริม และควบคุมการบริการ

- สนับสนุนให้สถานบริการจัดการบริการที่ได้มาตรฐานตามระบบคุณภาพ

5. การจัดการสิ่งแวดล้อม การป้องกัน และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม

- กำหนดมาตรการและดำเนินการการเก็บ กำจัดมูลฝอย และควบคุมการใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นบ่อเกิดของขยะมูลฝอยในแหล่งท่องเที่ยว
- กำหนดมาตรการและดำเนินการ ป้องกัน บำบัด และกำจัดสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
- ควบคุมการออกแบบอาคาร การก่อสร้าง และการจุดภูมิทัศน์ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับพื้นที่
- เข้มงวดควบคุมขงกิจกรรมที่อาจทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การเล่นแคมป์ไฟ การใช้พาหนะและอุปกรณ์ในการเดินทางท่องเที่ยว การส่งเสียงดัง และการเก็บ หัก สิ่งต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยว

6. การส่งเสริมการตลาด

- แนะนำและเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวที่มีการจัดการที่เหมาะสมเท่านั้น
- กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนเหมาะสมสอดคล้องกับการท่องเที่ยว และกิจกรรมเป็นที่ยอมรับได้ในแต่ละพื้นที่ท่องเที่ยว
- ส่งเสริมตลาดในประเทศให้มากขึ้น โดยเน้นที่กลุ่มเยาวชน กลุ่มครอบครัว และกลุ่มทำงาน

7. การมีส่วนร่วมของชุมชน

- สนับสนุนการรวมกลุ่มของประชาชนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยว

- ยกระดับชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน หรือองค์กรปกครองท้องถิ่น มีศักยภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อม และการอำนวยความสะดวกพื้นฐาน

- จัดอบรม ให้ความรู้ และความเข้าใจ ในบทบาทของชุมชน ในการมีส่วนร่วมในกระบวนการท่องเที่ยว โดยเน้นการเรียนรู้ การวางแผน การปฏิบัติการ และการประเมิน

(3) ด้านการดำเนินการ

เพื่อให้การจัดการการท่องเที่ยวแบบ Eco-tourism ทั้งระบบ มีความถูกต้อง คล่องตัว และสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ควรมีการดำเนินการหลัก ๆ ดังนี้

- กำหนดนโยบายระดับชาติที่เป็นที่ยอมรับและใช้ร่วมกัน

- จัดตั้งองค์กรร่วมในการประสานงานการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบ Eco-tourism ขึ้นในระดับชาติและท้องถิ่น โดยให้มีลักษณะของประชานิยมโดยที่มีผู้แทนประชาชนและองค์กร ที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ

- สร้างเครือข่ายการประสานงานระหว่างองค์กรและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งโดยระบบ เอกสาร บุคคล และการใช้เทคโนโลยีช่วย

- จัดให้มีการประชุม สัมมนา การศึกษา การสรุปทบทวน และการแก้ไขปัญหาตลอดจนการติดตามประเมินผลร่วมกันเป็นประจำ

- ปรับปรุง แก้ไข กฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการออกใหม่ที่ทำให้มีความเข้มงวดในการท่องเที่ยว ในบางพื้นที่บางกิจกรรม

ก. การให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

สภาพปัญหา

1 ปัญหาด้านการคมนาคมขนส่งทางอากาศ ได้แก่

(1.1) การเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยมากกว่า 80% ใช้บริการขนส่งทางอากาศซึ่งในช่วงฤดูท่องเที่ยว จะเกิดความไม่พอเพียงของการให้บริการจากตลาดหลักบางแห่ง เช่น เกาหลี สหรัฐอเมริกา อินเดีย เป็นต้น

- ปัญหาเรื่องสิทธิการบินที่ไม่สามารถจะมีผลปฏิบัติในส่วนที่ต่างตอบแทนที่เท่าเทียมกันได้ จึงส่งผลกระทบต่อให้เกิดการกีดกันแล้วจึงนำไปสู่ข้อจำกัดในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

- ความสามารถในการใช้สิทธิการบินของไทยยังไม่เต็มตามสิทธิที่มีอยู่ เช่น ในปี 2538 ไทยมีสิทธิ 664.75 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ บินจริง 362 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ ในปี 2539 ไทยมีสิทธิ 794.75 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ บินจริง 552 เที่ยวบินต่อสัปดาห์ เป็นต้น

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ควรหารือถึงมาตรการยืดหยุ่นที่จะขยายหรือเพิ่มเที่ยวบินทั้งเที่ยวบินประจำและเช่าเหมาลำให้สามารถรองรับปริมาณความต้องการที่เพิ่มขึ้น ในฤดูท่องเที่ยวของแต่ละตลาดอย่างเหมาะสม

- สนองนโยบายที่จะพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบินของภูมิภาคนี้อย่างจริงจัง เพราะปัจจุบันนี้ทุกประเทศรอบบ้านไม่ว่าจะเป็น ฮังการี ใต้หวัน ฟิลิปปีนส์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ ต่างก็เร่งพัฒนาท่าอากาศยานและดำเนินนโยบายในเชิงรุก เชิญชวนให้ผู้ประกอบการธุรกิจการบิน บินเข้าไปใช้บริการมากขึ้น ประกอบด้วยความก้าวหน้าในเทคนิควิทยาการจะทำให้อากาศยานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ความได้เปรียบในเรื่องที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของท่าอากาศยาน ราคา ค่าบริการ นโยบายอำนวยความสะดวกด้านการบินพาณิชย์ ซึ่งหากประเทศใดพัฒนาได้สมบูรณ์ก็มีโอกาสจะเป็นศูนย์กลางการบินของภูมิภาคนี้ได้ง่ายสมควรเร่งรัดให้มีสายบินสายที่ 2 โดยเร็ว เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ในสิทธิการบินฝ่ายไทยที่ยังมีเหลืออยู่หรือเปิดเส้นทางบินใหม่ ๆ เพื่อเป็นกลไกที่ชักนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

- สนับสนุนให้บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีเครื่องบินเพิ่มมากขึ้น และเป็นเครื่องบินที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน

- การเร่งสร้างหรือปรับปรุงสนามบินแห่งชาติให้มีความสะดวก ปลอดภัย อันจะนำไปสู่การแข่งขันระหว่างประเทศได้สูงขึ้น

- การใช้สนามบินนานาชาติในประเทศที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

(1.2) การให้ธุรกิจการบินเช่าเหมาลำมีอยู่ในตลาดทางการท่องเที่ยวทั่วไป และเป็นปัจจัยช่วยเสริมการเดินทางเข้าสู่ประเทศได้ดี

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ควรดำเนินการในเชิงรุก โดยการเผยแพร่กฎระเบียบเกี่ยวกับการอนุญาตการบินเช่าเหมาลำผ่านโครงข่าย Internet และประสานงานทำความเข้าใจแก่ผู้ที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการขายประเทศไทย ทั้งหน่วยงานไทยที่ประจำอยู่ในต่างประเทศและภาคธุรกิจเอกชนในธุรกิจการท่องเที่ยว เพื่อช่วยกัน ถ่ายทอดเชิญชวนให้ผู้ประกอบการเช่าเหมาลำดำเนินการได้สอดคล้องกับระเบียบ พิจารณาของกรมการบินพาณิชย์

(1.3) การกำหนดอัตราค่าโดยสารระหว่างประเทศที่ไม่มีความยืดหยุ่น จะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ควรพิจารณาใช้มาตรการราคาพิเศษเป็นปัจจัยช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของชาติเป็นหลัก กล่าวคือแม้ว่าสายการบินจะให้บริการด้วยราคาต่ำทุน แต่เมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาแล้วสาขาธุรกิจที่เกี่ยวข้องก็จะได้รับประโยชน์เป็นผลดีต่อส่วนรวมต่อไป

ทั้งนี้หากไม่เตรียมมาตรการดังกล่าวไว้ในช่วงที่ภูมิภาคต่าง ๆ ทรุดตาลงก็จะทำให้กระแสการเดินทางเปลี่ยนไป เพราะราคายังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางในสถานการณ์ปัจจุบันนี้

(1.4) อัตราค่าโดยสารทางอากาศภายในประเทศ มีราคาที่ไม่แตกต่างกับต่างประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยราคาที่ต่างกัน ไม่มากนักเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้คนไทยตัดสินใจเดินทางไปประเทศเพื่อนบ้านกันมากขึ้น

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ควรพิจารณาให้มีการใช้โครงสร้างราคาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการเดินทางภายในประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว เพื่อช่วยกระจายการท่องเที่ยวให้กระจุกตัวอยู่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวหรือเทศกาลต่าง ๆ

- เปิดเสรีเส้นทางการบินภายในประเทศเพื่อให้มีการแข่งขันมากขึ้น ผู้บริโภคจะได้มีโอกาสเลือกใช้บริการได้ตามกลไกของราคาและคุณภาพของการใช้บริการ รวมทั้งมีความสะดวกในการเดินทางไปในส่วนต่าง ๆ ของประเทศเพิ่มมากขึ้น

(2.) ปัญหาการคมนาคมขนส่งทางบก

- การบริการขนส่งทางบกในเมืองหลักที่ประสบปัญหาการจราจรติดขัด เช่น กรุงเทพมหานคร ก็ จะส่งผลกระทบต่อ การให้บริการนำเที่ยวและเป็นอุปสรรคทางการตลาดด้วย

- การบริการขนส่งทางบกจะเป็นปัจจัยสำคัญสนับสนุนนโยบายเป็นศูนย์กลางของอินโดจีนทั้งในด้านการค้าและการท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น เพราะความได้เปรียบของที่ตั้งทางภูมิศาสตร์จะทำให้การติดต่อทางระบบถนน และรถไฟของกลุ่มประเทศในแหลมอินโดจีนต้องใช้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง ซึ่งในขณะนี้ได้มีการส่งเสริมเชิญชวนให้มาเลเซียและสิงคโปร์จัดรถเข้ามาท่องเที่ยวในภาคใต้ของประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น แต่ยังไม่มีความสะดวกเกี่ยวกับป้ายชื่อบอกทางซึ่งยังมีไม่เพียงพอหรือมีเฉพาะภาษาไทย

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- เร่งรัดให้โครงการขนส่งมวลชนด้วยรถไฟและทางด่วนต่าง ๆ ที่เชื่อมต่อใน กทม. และจังหวัดใกล้เคียงให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

- นำเสนอความคืบหน้าของโครงการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะหน่วยงานไทยในต่างประเทศ

- ดำเนินการติดตั้งป้ายชื่อบอกทาง (ภาษาไทยและอังกฤษ) ป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เป้าหมาย เช่น 5 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ จังหวัดที่เป็นช่วงทางผ่านเข้าออกประเทศไทย

- ให้ บขส. และ รฟท. มีระบบการสำรองที่นั่งล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพที่เป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว

(8.) ปัญหาการคมนาคมขนส่งทางน้ำ

(3.1) การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางทะเล จากการศึกษาที่สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางของเรือสำราญในภูมิภาคเอเชีย โอกาสในการขยายเส้นทางจากท่าเรือสิงคโปร์มายังภูเก็ตจึงมีสูงทั้งจากการเดินทางโดยตรงจากสิงคโปร์ และแวะพักที่ปีนังหรือมาเลเซีย ประกอบกับภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงเป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก มีสนามบินนานาชาติและมีสถานที่ท่องเที่ยวที่รู้จัก ได้แก่ หมู่เกาะสิมิลัน หมู่เกาะสุรินทร์ เกาะพีพี

แหล่งวัฒนธรรมดั้งเดิม Chino-Portugese ซึ่งเชื่อได้ว่าการท่องเที่ยวทางเรือสำราญในภูมิภาคนี้จะมีอนาคตที่สดใส หากข้อจำกัดยังมีอยู่คือ

- ปัญหาขาดแคลนท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต
- ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวในบริเวณท่าเรือ

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ต้องมีแผนพัฒนาท่าเรือให้มีพื้นที่เป็นท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวในท่าเรือน้ำลึกที่เรือสำราญสามารถเข้าจอดได้ คือ ท่าเรือกรุงเทพฯ ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง ท่าเรือภูเก็ต โดยเฉพาะท่าเรือภูเก็ตควรเร่งให้มีการพิจารณาปรับปรุงหรือก่อสร้างท่าเรือให้ได้มาตรฐานเพื่อรองรับการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวของตลาดเรือสำราญได้ในอนาคต

(3.2) ปัญหาเฉพาะของเรือสำราญส่วนตัว (เรือยอร์ช) จากความมีชื่อเสียงด้านแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามของจังหวัดภูเก็ต ทำให้อัตราการเพิ่มขึ้นของเรือยอร์ชมีมากขึ้น โดยจะลดย้ายอยู่ทั่วไปตามชายฝั่ง และเกาะต่าง ๆ ขาดความเป็นระเบียบ ทำให้รบกวนนักท่องเที่ยว เกิดการปล่อยสิ่งปฏิกูลลงทะเล ทำลายธรรมชาติและแนวปะการังจากการทอดสมอของเรือ เป็นผลกระทบโดยตรงต่อการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีผลกระทบตามมาคือ การลักลอบเข้าเมือง การค้ายาเสพติด เป็นต้น

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ให้กำหนดพื้นที่เฉพาะ (Zone) เป็นท่าเทียบเรือที่ดำเนินการโดยรัฐหรือเอกชนร่วมกัน เป็นการควบคุมมิให้เรือยอร์ชแล่นไปสร้างความเสียหาย เช่น แล่นไปในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล เป็นต้น
- กรมเจ้าท่า ต้องมีมาตรการเคร่งครัด จัดระเบียบการเก็บค่าธรรมเนียม มิให้รัฐไหลและควรเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมเพื่อนำไปสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ เช่น ให้มีถังเก็บสิ่งปฏิกูลของเสีย ทุ่นจอดเรือ เป็นต้น
- การจัดสถานที่อำนวยความสะดวกในเรื่องพิธีการแจ้งเข้า-ออก ควรเป็นสถานที่แห่งเดียวกับที่จอดเรือ คือ หน่วยงานตรวจคนเข้าเมือง สุลกากร และหน่วยงานที่กล่าวนี้ต้องรับรายงานแจ้งเข้าก่อนเรือจึงสามารถจอดได้ หรืออาจจะเพิ่มการใช้ธงเป็นสัญลักษณ์แทนการรายงานแจ้งเข้าเพื่อให้รู้ว่าเป็นเรือที่เข้ามาจอดอยู่ได้แจ้งรายงานเข้าอย่างถูกต้องแล้ว

- เมื่อจัดระเบียบเรียบร้อยแล้ว จะต้องประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดภูเก็ตโดยเรือยอร์ช (Information for Yachts visitor) ได้ทราบถึงการดำเนินการตามพิธีการของกรมเจ้าท่า และศุลกากร

(3.3) ขาดบริการขนส่งทางทะเลหรือเรือบริการนำเที่ยวหรือบริการรับส่งระหว่างแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ไม่รักษามาตรฐานตามระเบียบ เช่น บรรทุกเกินอัตราที่กำหนด ไม่มีอุปกรณ์ช่วยชีวิต หรือมีไม่ครบตามกำหนด ทำให้เกิดอุบัติเหตุเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งภาพพจน์ของประเทศด้วย และปัญหาในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลไม่มีทุ่นผูกเรือหรือมีไม่เพียงพอทำให้เรือท่องเที่ยวทอดสมอไม่เป็นระเบียบมีผลกระทบต่อปะการังและทรัพยากรธรรมชาติได้ทะเล

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- รมรณรงค์กวาดล้างให้ผู้ประกอบการมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่ออาชีพการให้บริการปฏิบัติตามกฎระเบียบของกรมเจ้าท่าเพื่อความรุ่งเรืองในธุรกิจของตนเองและภาพพจน์ที่ดีของประเทศโดยส่วนรวม และรมรณรงค์แก่ผู้ประกอบการให้ทราบถึงผลกระทบต่อความเสียหายที่จะเกิดขึ้นและสร้างหรือวางทุนผูกเรือให้เพียงพอ
- รมรณรงค์ให้เจ้าของเรือสำราญระมัดระวังต่อการกระทำใด ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อทะเลไทยและปะการังใต้ท้องทะเลด้วย
- ส่งเสริมเรือบริการขนส่งสาธารณะที่ได้มาตรฐานระหว่างแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในทะเล

(4.) ปัญหาการบริการของบริษัทนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

ในปัจจุบันมีบริษัทนำเที่ยวบางรายให้การบริการที่ไม่ได้มาตรฐานและไม่ตรงตามรายละเอียดที่กำหนดไว้แต่แรก และมัคคุเทศก์บางส่วนมีพฤติกรรมแอบแฝงและหลอกลวงนักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้เป็นผลต่อความเชื่อถือและความมั่นใจในการจัดนำเที่ยวมายังประเทศไทย

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

1. ให้มีการบังคับใช้ พระราชบัญญัติ ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 อย่างเข้มงวด และเร่งรัดการออกกฎกระทรวงภายใต้ พระราชบัญญัติ นี้ ในอันดับต่อไป
2. เพิ่มอำนาจหน้าที่ให้ตำรวจท่องเที่ยวสามารถดำเนินการสอบสวน ดำเนินคดีตาม พระราชบัญญัติ ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 ได้ โดยการปรับปรุงพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจ
3. ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวกำหนดมาตรการในการให้ควบคุมดูแลในระหว่างกัน เพื่อรักษาระดับมาตรฐานการบริการในภาพรวม เช่น
  - การกำหนดโครงสร้างราคาบริการที่เหมาะสม
  - การลงโทษผู้ประกอบการที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์
  - การประกาศเกียรติคุณและสนับสนุนการประกอบธุรกิจแก่องค์กรหรือบุคคลตัวอย่าง

(5.) ปัญหาด้านที่พักหรือโรงแรม

ปัจจุบันที่พักโรงแรมเกิดขึ้นหลายประเภทเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มทำให้กฎระเบียบที่กำหนดไว้เดิมไม่สามารถควบคุมดูแลได้อย่างทั่วถึง ทำให้เกิดปัญหาทั้งด้านกายภาพสิ่งแวดล้อม และการดำเนินกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นอกจากนี้ยังปรากฏปัญหาความขาดแคลนที่พักโรงแรมที่ได้มาตรฐานในบางพื้นที่หรือบางช่วงฤดู และมีห้องพักเกินความต้องการในบางพื้นที่หรือบางช่วงฤดูเช่นกัน ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการบริการและผลตอบแทนทางธุรกิจต่อผู้ประกอบการและประเทศโดยรวมในระยะยาว

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- การให้สิทธิพิเศษทางการลงทุนก่อสร้างที่พักในพื้นที่ที่ยังขาดแคลน
- ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติ โรงแรม พ.ศ. 2478 ให้มีความทันสมัย และเอื้อประโยชน์

ต่อการประกอบธุรกิจโดยรวม

- การกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการประกอบการที่พักแรม เช่น การประกาศเขตควบคุมมลพิษ การจัดวางผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะพื้นที่ การออก พระราชบัญญัติ ควบคุมอาคารและสิ่งปลูกสร้าง โดยให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดทำแผนแม่บท เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและใช้มาตรการเข้มงวดทางกฎหมาย เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตาม พระราชบัญญัติ และบทควบคุมดังกล่าว

- การรณรงค์ให้เกิดจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และความหวงแหนในฐานะเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยวร่วมกัน เช่น โครงการให้รางวัลประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ประกอบการ ตัวอย่าง

(๘.) ปัญหาความเดือดร้อนจากการซื้อสินค้า อัญมณี และเครื่องประดับ

- สินค้าอัญมณี ทองรูปพรรณเป็นสินค้าที่ไม่จำเป็นต่อการครองชีพ จึงไม่อยู่ในข่ายการควบคุมเรื่องการค้ากำไรเกินควรของกระทรวงพาณิชย์ และสินค้าที่ผลิตขึ้นจำหน่ายปลีกในราชอาณาจักรก็ไม่มีเกณฑ์มาตรฐานควบคุม ดังนั้น จึงเป็นช่องทางให้ผู้ประกอบการที่ขาดจิตสำนึกไร้คุณธรรมนำเสนอขายสินค้าคุณภาพต่ำในราคาสูง

- ในปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวปรากฏว่าการร้องเรียนเรื่องการซื้อสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับมีจำนวนมากที่สุด เช่นในปี 2538 มีนักท่องเที่ยวร้องเรียนกับศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว มีจำนวน 1,225 ราย ปรากฏว่ามีนักท่องเที่ยวประสบปัญหาจากการซื้อสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับถึง 1,120 ราย และในปี 2539 มีนักท่องเที่ยวร้องเรียน จำนวน 781 ราย เป็นกรณีของสินค้าอัญมณีจำนวน 630 ราย ยอดเงินจำนวน 42,997,786 บาท

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ควรให้สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) พิจารณาดำเนินการ ตามที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประสานงานขอความร่วมมือไป

- ควรให้ กรมศุลกากรอนุญาตให้นักท่องเที่ยวส่งสินค้าคืน โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมหรือภาษี เพราะเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน

- ส่งเสริมให้มีหน่วยบริการตรวจสอบคุณภาพของอัญมณี

- กำหนดให้อัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าควบคุมสลากที่อยู่ในความดูแลของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

- ให้กรมทะเบียนการค้าวดขันการจดทะเบียนเป็นร้านอัญมณีและเครื่องประดับ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถติดตามดำเนินคดีได้เมื่อก่อปัญหาความเดือดร้อนแล้วปิดร้านเลิกกิจการ (เพื่อไปเปิดร้านใหม่)

(7.) การให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว

- เป็นผลกระทบมาจากอาชญากรรมในสังคม เช่น การจี้ ปล้น ฆ่า ข่มขืน ฉก ชิง วิ่งราว เป็นต้น
 - ประสบอุบัติเหตุในการเดินทางหรือลงว่ายน้ำตามแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล
 - การที่นักท่องเที่ยวประสบปัญหาความเดือดร้อน โดยเฉพาะเป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตจะมีผลเสียต่อภาพลักษณ์โดยรวมของประเทศชาติเป็นอย่างยิ่งซึ่งในปี 2538 มีนักท่องเที่ยวเสียชีวิตจำนวน 147 ราย และในปี 2539 มีจำนวน 99 ราย

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวทั่วประเทศอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตำรวจหลายหน่วย กรมตำรวจจึงควรกำหนดให้หน่วยที่เกี่ยวข้องจัดให้มีแผนการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยเมื่อนักท่องเที่ยวอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ก็ให้กองบัญชาการตำรวจนครบาลเป็นผู้รับผิดชอบ เมื่อเดินทางไปตามทางหลวงก็ให้กองบังคับการตำรวจทางหลวงเป็นผู้รับผิดชอบ หากนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าเขตจังหวัดต่าง ๆ ก็ให้กองบัญชาการตำรวจภูธร 1-4 เป็นผู้รับผิดชอบ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวประเภทเส้นทางเดินป่า ก็ให้ตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่ช่วยดูแลรับผิดชอบด้วย

หากนักท่องเที่ยวเดินทางไปกับรถไฟ ก็ให้กองบังคับการตำรวจรถไฟดูแลรับผิดชอบ และหากไปท่องเที่ยวทางน้ำ ก็ให้กองบังคับการตำรวจน้ำดูแลรับผิดชอบ

ทั้งนี้โดยให้กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวเป็นศูนย์ประสานงานและร่วมปฏิบัติการในแผนการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัย แก่นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ๆ ร่วมกับหน่วยตำรวจในพื้นที่ด้วย นอกจากนี้ในสายของการปกครองส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นก็ควรจะให้จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านพิจารณาจัดให้มีแผนการให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวร่วมกับฝ่ายตำรวจด้วย

- การดำเนินการในเรื่องนี้จะเน้นทั้งในด้านการป้องกัน เช่นมีการเผยแพร่เอกสารเตือนให้นักท่องเที่ยวระมัดระวังตนเอง และการดำเนินมาตรการปราบปราม

จ. การตลาด/การสื่อสาร

สภาพปัญหา

(1) ปัญหาภาพลักษณ์ด้านลบของประเทศไทย

ภาพลักษณ์ด้านลบที่เป็นผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทยในปัจจุบัน มีอยู่ 4 ประการคือ

- 1) ภาพลักษณ์เกี่ยวกับโสเภณี โรคเอดส์
- 2) ภาพลักษณ์เกี่ยวกับปัญหาการจราจรและมลภาวะเป็นพิษ
- 3) ภาพลักษณ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม

4) ภาพลักษณ์เกี่ยวกับความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ซึ่งจากการวิเคราะห์ทราบว่าปัญหาข้างต้นมีอยู่จริงประกอบกับการเผยแพร่โดยสื่อต่าง ๆ ไปยังตลาดเป้าหมายของไทยในลักษณะที่เกินความจริง ทำให้ส่งผลถึงการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยว

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหา 4 ประการดังกล่าว ดำเนินการเผยแพร่มาตรการและความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหา เพื่อแสดงให้เห็นถึงความจริงจังและความคลี่คลายของปัญหา โดยให้กระทรวงการต่างประเทศ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยนำไปขยายผลทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศ

- เพิ่มการเสนอภาพบวกทุกด้านทั้งที่เป็นผลมาจากการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น การได้รับรางวัลด้านการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวจากสมาคมพาค้า, รางวัลโรงแรมยอดเยี่ยมของโลก เป็นโรงแรมของประเทศไทย, คำชมเชยเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ของไทย ฯลฯ รวมทั้งการนำเสนอสินค้าทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งด้านวัฒนธรรม ธรรมชาติ อาหารการกิน สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้เป็นทางเลือกแก่นักท่องเที่ยวและก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีในด้านความทันสมัยและความมีอารยธรรมรุ่งเรืองมาแต่อดีตของชาติไทย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาโสเภณี โรคเอดส์

- กระทรวงสาธารณสุข
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- กรมประชาสัมพันธ์
- หน่วยงาน NGO

ปัญหาการจราจรและมลภาวะเป็นพิษ

- กรุงเทพมหานคร
- สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก
- การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
- องค์การรถไฟฟ้ามหานคร
- กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, จังหวัด, กรมป่าไม้
- กรมศิลปากร
- สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ

ปัญหาความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน

- กรมตำรวจ (ตำรวจท่องเที่ยว)
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

(2) การแข่งขันด้านการตลาด

ปัจจุบันประเทศต่าง ๆ มีการพัฒนาและปรับปรุงกลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อชิงส่วนแบ่งการตลาดไปยังประเทศตนโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย สิงคโปร์ จีน รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวระยะไกล เช่น ยุโรป อเมริกาได้

สิ่งที่ต้องคำนึงการ

1. การสร้างจิตสำนึกแก่นักการตลาดและผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นอันดับแรก และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ
2. ความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการเสนอขายแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและความแปลกใหม่แก่โปรแกรมนำเที่ยวของไทยได้แก่
  - การร่วมโฆษณาประชาสัมพันธ์ และร่วมงานส่งเสริมการขายในต่างประเทศ
  - การเพิ่มขีดความสามารถการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการของไทย เพื่อให้สามารถได้ส่วนแบ่งการตลาดจากความร่วมมือดังกล่าว
3. การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการตลาดให้รวดเร็วและทันสมัย โดยการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเผยแพร่จัดระบบข้อมูลการจองห้องพักและรายการนำเที่ยว
4. การนำเสนอสินค้าและบริการใหม่ ๆ ที่น่าสนใจและเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ เพื่อให้เห็นความได้เปรียบและความแตกต่างจากประเทศเพื่อนบ้านและแสวงหาตลาดเป้าหมายใหม่ ๆ เพื่อเสริมและทำแทนตลาดเดิม เช่น ยุโรปตะวันออก สแกนดิเนเวีย อินโดนีเซีย
5. การรณรงค์ในปี Amazing Thailand 1998-1999 โดยการจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับอาหารไทยและการซื้อสินค้าไทย เพื่อสร้างความน่าสนใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ประสบความสำเร็จมาแล้วใน Visit Thailand Year 2530
6. การรณรงค์อาหารไทยและผลไม้ไทย
  - เผยแพร่โฆษณาและประชาสัมพันธ์เรื่องอาหารและผลไม้ไทยอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะในร้านอาหารไทยในต่างประเทศทั่วโลกร่วมการรณรงค์ด้วย
  - จัดทำแผ่นพับให้ความรู้คุณค่าอาหารไทยต่อสุขภาพ มีภาพสวยงามในการรับประทานอาหารและแจกจ่ายให้ร้านอาหารไทยในต่างประเทศ
  - การเผยแพร่อาหารไทยผ่านระบบ Internet CD ROM พร้อมรายชื่ออาหารแนะนำ

7. การขอจัดสรรงบประมาณด้านการตลาด

- จัดสรรงบประมาณพิเศษเพิ่มเติมสำหรับการโฆษณาทางโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่ได้ผลชัดเจนในช่วงที่ผ่านมา และปัจจุบันมีความจำเป็นต้องดำเนินการให้ต่อเนื่องเพื่อเจาะกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

- เพื่อนำเสนอสินค้าใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพได้แก่ Eco-tourism, Soft Adventure, Agro Tourism, Mountain Bike, Sea Canoe Golf, ศาสนา, ผลไม้ไทย เป็นต้น

(3) ตลาดในประเทศ

การส่งเสริมให้คนไทยท่องเที่ยวในประเทศไทยมีความสำคัญมากขึ้นต่อการกระจายรายได้ และสร้างงานสร้างอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมทั้งทดแทนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในบางโอกาส โดยเฉพาะในช่วง Low Season แต่ปัจจุบันปรากฏว่ามีคนไทยเดินทางท่องเที่ยวและใช้จ่ายเงินในต่างประเทศมากขึ้น และนักท่องเที่ยวคนไทยบางส่วนที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศยังมีพฤติกรรมท่องเที่ยวที่ไม่อนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ปลูกฝังให้คนไทยมีจิตสำนึกและเข้าใจความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวตั้งแต่เยาวชนในระดับอนุบาล และบรรจุหลักสูตรด้านการท่องเที่ยวไว้ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตลอดจนส่งเสริมการจัดทัศนศึกษาภายในประเทศ

- ส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบครอบครัว เพื่อส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความอบอุ่นมั่นคง เสริมสร้างพัฒนาสมาชิกในครอบครัวให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว เช่น สายการบิน บริษัทขนส่งจำกัด การรถไฟ โรงแรม บริษัทนำเที่ยว จัดให้มีราคาพิเศษสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในช่วงปิดเทอม เพื่อเชิญชวนให้มีการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มมากขึ้น

- ขอความร่วมมือให้สื่อมวลชนของรัฐทั้งสถานีโทรทัศน์ และสถานีวิทยุทั่วประเทศนำเสนอสื่อโฆษณาส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องจริงจัง (โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

- สั่งการให้หน่วยราชการรัฐวิสาหกิจพิจารณาจัดการประชุม สัมมนา ฝึกอบรม กระจายไปในส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้น

จ. องค์กรที่รับผิดชอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

1. องค์กรการท่องเที่ยวภาครัฐ

องค์กรรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวภาครัฐจัดตั้งเป็นองค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อสท.) ตาม พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2503 โดยมีภารกิจหลักในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและต่อมาเมื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ภาระงานด้านการพัฒนาทำนุบำรุงแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องดำเนินการควบคู่กับการส่งเสริมหรือการตลาด มิฉะนั้นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม

จะค่อย ๆ หมดไป จึงได้มีการเปลี่ยนสถานะของ อสท เป็น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตาม พระราชบัญญัติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 เพื่อเพิ่มภาระหน้าที่ในด้านการประสานงานให้มีการฟื้นฟูพัฒนา ทำนุบำรุง และอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้เป็นมรดกยั่งยืนสืบทอดต่อกันไป

อย่างไรก็ตามจากการดำเนินการของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ผ่านมาได้พบว่า พระราชบัญญัติ ดังกล่าวยังมีข้อจำกัดและจุดอ่อนในหลาย ๆ ประเด็นคือ

สภาพปัญหา

(1) อำนาจทางกฎหมายยังไม่เอื้ออำนวยในการดำเนินการควบคุม ดูแลด้านพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามแผนหลัก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศและเป็นไปตามนโยบายของภาครัฐ

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ปรับปรุง พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ให้มีอำนาจครอบคลุมและเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเพิ่มเติมกรรมการในคณะกรรมการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้กว้างขวาง ครอบคลุมธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

- ปรับปรุงรูปแบบองค์กร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้ทันสมัยคล่องตัว สอดคล้องต่อสภาวะการท่องเที่ยวปัจจุบันและเอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว

- อาศัยความตามมาตรา 9(5) ให้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ออกพระราชกฤษฎีกา กำหนด ขอบเขตหรือสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถคุ้มครองดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ควรมิบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนพระราชกฤษฎีกานี้บรรจู่ไว้ให้ชัดเจน และกรณีผู้ฝ่าฝืนเป็นหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติตามกฎหมายรับผิดชอบมอบอำนาจให้ทรัพยากรธรรมชาติให้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีอำนาจยับยั้งหรือสั่งห้ามและเสนอคณะรัฐมนตรีชี้ขาดตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา 16

(2) อำนาจในการจัดระเบียบหรือดำเนินการลงโทษต่อผู้ฝ่าฝืนตาม พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมและเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

-ปรับปรุง พระราชบัญญัติ ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ให้ครอบคลุมกับการประกอบธุรกิจบริการต่อเนื่อง และมีขอบเขตการบังคับให้กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม

(3) การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดต่าง ๆ ไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรเพราะขาดหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- จัดตั้งหน่วยงานและตำแหน่งด้านพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้น ในองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีหน้าที่รับผิดชอบในด้านนี้โดยตรงอย่างต่อเนื่อง โดยให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานสนับสนุนและประสานให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของชาติต่อไป

2. องค์กรการท่องเที่ยวภาคเอกชน

สภาพปัญหา

ปัจจุบันองค์กรด้านการท่องเที่ยวของภาคเอกชนรวมตัวกันในลักษณะสถาบัน สมาคมและชมรม ซึ่งกระจายอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศโดยสมาคมหรือชมรมต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นอิสระต่อกันซึ่งภาคเอกชนพยายามจัดให้มีการรวมตัวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในนามของสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยแล้วแต่ยังขาดกฎหมายมูลฐานรองรับในการดำเนินการจากภาครัฐที่จะทำให้การบริหารงานดำเนินไปเป็นผลดีต่อการส่งเสริมให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น

สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยประกอบด้วยสมาชิกจากสมาคมด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่าง ๆ 10 สมาคมคือ

- สมาคมโรงแรมไทย
- สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย
- สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวไทย
- สมาคมไทยบริการท่องเที่ยว
- สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยวไทย
- สมาคมส่งเสริมการประชุมนานาชาติ (ไทย)
- สมาคมพาค้ำไทย
- สมาคมภัตตาคารไทย
- สมาพันธ์ธุรกิจการท่องเที่ยวส่วนภูมิภาคแห่งประเทศไทย
- สมาคมสวนสนุกและสวนพักผ่อนหย่อนใจ

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

- ควรจัดให้มีกฎหมายเฉพาะเพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในรูปแบบของสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยมีกฎระเบียบรองรับที่ชัดเจนตามรูปแบบสภาอุตสาหกรรมหรือสภาหอการค้า เพื่อให้เป็นองค์กรที่มั่นคงสามารถแข่งขันในระดับโลกอันจะมีผลมาจากการเปิดตลาดการค้าเสรีในอนาคต
- เพิ่มบทบาทของสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวเอกชนในการมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานของรัฐทั้งในด้านการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว การกำหนดนโยบาย ฯลฯ เพื่อสร้างพลังการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ ทั้งนี้โดยอาจกำหนดให้มีผู้แทนสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ใน กรอ. เศรษฐกิจด้วย

2.2 การเตรียมความพร้อมด้านการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(Eco-tourism)

คำว่า Eco-tourism กำลังเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจอย่างสูงในสถานการณ์ปัจจุบันนี้ วงการท่องเที่ยวและแวดวงทางวิชาการ ได้พยายามที่จะบัญญัติศัพท์เป็นภาษาไทย เช่น นิเวศสัญจร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ และการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง “การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาชื่นชมและเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ”

บนพื้นฐานของนิยามความหมายดังกล่าว นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวจะเป็นกลุ่มผู้เดินทางที่แสวงหาสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้ประสบการณ์ที่หลากหลายให้มากขึ้น
2. ประสบการณ์จากการได้ไปเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ และหรือประสบการณ์ที่ได้สัมผัสวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของสังคมที่แตกต่างจากที่ตนอยู่
3. โอกาสที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะทางธรรมชาติ วัฒนธรรม ที่มีความแตกต่างในแต่ละพื้นที่
4. ให้มีการอนุรักษ์สภาพธรรมชาติและสมบัติทางวัฒนธรรม ในพื้นที่ที่ไปชม

แนวความคิดดำเนินงานของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การตลาดและประชาสัมพันธ์

รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวและธุรกิจท่องเที่ยวมีพฤติกรรมอนุรักษ์มากขึ้น

กายภาพ

1. กำหนดเขตคุ้มครองการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ร่วมกันระหว่างหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในบริเวณที่จะมีโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ที่จะมีผลต่อสิ่งแวดล้อม โดยให้มีพื้นที่กันชนระหว่างเขตพัฒนา (อุตสาหกรรม ท่าเรือ ฯลฯ) กับเขตคุ้มครองการท่องเที่ยว

2. กำหนดนโยบายที่แน่นอนในการใช้พื้นที่อนุรักษ์ประเภทต่าง ๆ เพื่อการท่องเที่ยว เช่น

- เขตต้นน้ำ ลำธาร
- เขตสงวนพันธุ์สัตว์ป่า
- อุทยานแห่งชาติ

ทั้งนี้ต้องมีการกำหนด

- เงื่อนไขและขอบเขตของพื้นที่และกิจกรรมการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

- ศึกษาผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากการท่องเที่ยว และมาตรการลดผลกระทบ (mitigation)

- วิธีการชดเชยชุมชนและสิ่งแวดล้อม และการวางมัดจำ (performance bond) สำหรับมาตรการการแก้ไขผลกระทบที่สำคัญ

- การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมในด้านการจัดการพื้นที่และการติดตามผลกระทบ

3. จัดลำดับอุทยานแห่งชาติที่มีคุณค่าสูงสำหรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งในพื้นที่บก พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่น้ำ เพื่อเริ่มโครงการนำร่องที่จะดำเนินการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของไทยให้ยั่งยืนโดย

- กำหนดขอบเขตที่นักท่องเที่ยวจะเข้าถึงธรรมชาติได้ ไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเดินป่าตามลำพัง จัดทำทางเดินถาวรที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม และป้องกันไม่ให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงธรรมชาติส่วนที่บอบบาง เช่น เหยียบบนตะไคร่น้ำ คิงคองถาวร นอกจากทางเดินที่ได้ทำไว้ (path) มีป้ายที่มั่นคงถาวรเพื่อมิให้นักท่องเที่ยวหลงป่า จัดทำแผนที่และคู่มือเดินป่าพร้อมคำอธิบายที่ชัดเจน

- มีการจัดการด้านผลกระทบจากการท่องเที่ยว กำหนดวิธีการใช้อุทยานแห่งชาติที่เหมาะสม เช่น ยกเลิกการส่องสัตว์ด้วยไฟฟ้าในเวลากลางคืน สร้างห้างส่องสัตว์ สะพานแขวนขึ้นแทน กำหนดความเร็วของรถยนต์ในเขตอุทยาน ฯลฯ

- จัดทำศูนย์บริการสื่อความหมายที่ทันสมัย เช่น การใช้เอนกทัศน์ (multimedia) อาจใช้ระบบหยอดเหรียญ หรือเก็บค่าธรรมเนียมเข้าชมพิเศษ เช่น เอนกทัศน์เกี่ยวกับนกให้มีทั้งภาพ สี เสียง หรือเกี่ยวกับปะการัง กลุ่มดาว ฯลฯ มีการหมุนเวียนเปลี่ยนนิทรรศการไปทั้งปี ทั้งนี้ รัฐบาลอาจสนับสนุนให้องค์กรสิ่งแวดล้อม สถาบันการศึกษาหรือเอกชนจัดทำก็ได้

- ทำการรวบรวมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านชุมชน จัดอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพิ่มเติมความรู้และมาตรการความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวให้แก่มัคคุเทศก์

4. จัดทำแนวทางปฏิบัติ (Code of conduct) ให้แก่นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เผยแพร่ทางสื่อมวลชน เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าใจว่าควรปฏิบัติอย่างไร

5. ใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์เข้าควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว ไม่ให้เกินกำลังรองรับของสภาพพื้นที่ โดยปรับค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมกับความตั้งใจและความพอใจที่จะจ่ายของผู้บริโภค เช่น อุทยานฯ เขาใหญ่ จากการศึกษาที่ผ่านมาเสนอให้เก็บในค่าธรรมเนียม 20 บาท สำหรับนักท่องเที่ยวไทยและ 50 บาท สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ สำหรับภูกระดึง มหาวิทยาลัยมหิดลได้เสนอค่าธรรมเนียมเข้าชมอุทยานไว้ที่ 100 บาท ในฤดูกาลท่องเที่ยว

6. กำหนดจำนวนคนเข้าชมอุทยานในช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวแออัด เพื่อให้สอดคล้องกับกำลังรองรับ (carrying capacity) จัดแบ่งโควตาให้นักเรียนนักศึกษา จำนวนที่เหลือให้บริษัททัวร์ประมวล ให้มีการประชาสัมพันธ์ถึงความจำเป็นที่ต้องขึ้นค่าธรรมเนียมให้ประชาชนทราบ

7. ทำโครงการเกาะสาธิต ให้มีการเก็บค่าธรรมเนียมขึ้นเกาะ และกำหนดวิธีการใช้เงินค่าธรรมเนียม เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งนี้โดยเลือกเกาะขนาดเล็กเป็นตัวอย่าง

8. ใช้มาตรการทางกฎหมายและเศรษฐศาสตร์เข้าควบคุม และลดปริมาณขยะในแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนพระราชบัญญัติมัดจำบรรจุภัณฑ์ ซึ่งจะบังคับให้ผู้ผลิตนำบรรจุภัณฑ์กลับไปใช้ใหม่ และให้ผู้ขาย เก็บมัดจำจากผู้บริโภคแล้วคืนให้เมื่อผู้บริโภคนำภาชนะไปคืน นอกจากนี้ในขณะที่ พระราชบัญญัตินี้ยังไม่ ได้มีผลบังคับใช้ ให้กรมป่าไม้พิจารณาบังคับร้านอาหารในอุทยานฯ ใช้ระบบมัดจำกับลูกค้า และหากมีขยะ ภาชนะตกค้างผู้พิทักษ์ป่าสามารถรับมัดจำคืนแทนผู้บริโภคได้

9. สร้างระบบ Green Tourism Label เพื่อแสดงถึงมาตรฐานของกิจการท่องเที่ยวที่เน้นการอนุรักษ์ เช่น โรงแรม ภัตตาคาร บริษัททัวร์ ฯลฯ ที่ดำเนินการโดยให้มีผลต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ในวงจรกิจกรรมที่องค์กร ท่องเที่ยวนั้นเกี่ยวข้อง ตั้งแต่การใช้พลังงาน การบำบัดน้ำเสีย การกำจัดสิ่งปฏิกูล รวมถึง กิจกรรมที่เสนอต่อนักท่องเที่ยว พาหนะที่ใช้สำหรับกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โดยตรง เช่น

- การล่องแก่ง ล่องแพ
- การดูปะการัง
- ทัวร์ป่าและการตั้งแคมป์ในเขตอุทยาน

10. การขึ้นทะเบียนบริษัทท่องเที่ยวและมัคคุเทศก์เชิงอนุรักษ์ พิจารณาดังกองทุนประกันร่วมกัน เพื่อออกค่าใช้จ่ายในการติดตาม เสาะหานักท่องเที่ยวในกรณีที่หลงป่า หรือกรณีที่นักท่องเที่ยวทำความเสียหายให้แก่ชุมชนและสิ่งแวดล้อม หรือกำหนดกฎเกณฑ์ที่นักท่องเที่ยวจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการติดตาม หานักท่องเที่ยวที่หลงป่าหรือแก้ไขปัญหาที่นักท่องเที่ยวก่อขึ้น

ตอนที่ 3

ปัญหาการท่องเกี่ยวข้องในด้าน
การบริหารและกฎหมาย

ส่วนที่ 3

ปัญหาการท่องเที่ยวในด้านการบริหารและกฎหมาย

1. ปัญหาด้านการบริหารองค์กร

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นครั้งแรกโดยพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งเป็นองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยว (อสท.) มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่หลักในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยได้ขยายตัวอย่างกว้างขวางรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ อสท. ให้มีขอบเขตกว้างขวางขึ้น อสท. จึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีภาระงานหลักที่สำคัญดังนี้คือ

1.1 ภาระงานด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว

1 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

การดำเนินงาน

เป็นการพัฒนาสินค้าทางการท่องเที่ยว ซึ่งหมายถึงแหล่งท่องเที่ยวในด้านคุณภาพและมาตรฐานของทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม และสร้างสรรค์ทรัพยากรการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่

การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว อาจจำแนกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ต่าง ๆ เช่น ชายหาด ภูเขา อุทยาน ถ้ำ น้ำตก ฯลฯ
2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น และสภาพภูมิทัศน์ของเมือง เช่น
  - สถาปัตยกรรม โบราณสถาน และโบราณวัตถุ
  - ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม/ประเพณี

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

สศช. สงป. สำนักผังเมือง กรมศิลปากร กระทรวงมหาดไทย (จังหวัด อำเภอ หน่วยงานการปกครองท้องถิ่น และการพัฒนาชนบท กรมป่าไม้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์กรภาคเอกชน (NGO) สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

- พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504
- พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503
- พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
- พระราชบัญญัติ วัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2485

- พระราชบัญญัติรักษาเกาะรัตนโกสินทร์ศก 121
- พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

พ.ศ. 2504

- พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512
- พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

2. การพัฒนามาตรการท่องเที่ยว

การดำเนินงาน

คุณภาพและมาตรฐานการบริการถือเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญประการหนึ่ง สิ่งเหล่านี้ ได้แก่ การขนส่ง (ทางอากาศ ทางบก และทางเรือ) โรงแรม/ที่พัก บริษัท/บริการ นำเที่ยว มัคคุเทศก์/ล่ามแปล ร้านค้าของที่ระลึก/ร้านค้าปลอดอากร ภัตตาคาร/ร้านอาหาร บริการสื่อสาร/โทรคมนาคม การบริการข้อมูล/ข่าวสารด้านท่องเที่ยว แหล่งบันเทิง/กิจกรรมกีฬา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความสะอาดของบ้านเมือง ปัญหาจราจร และคุณภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกสาขา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามาตรการท่องเที่ยว

กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กรมการขนส่ง กรมเจ้าท่า กรมตำรวจ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรุงเทพมหานคร และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามาตรการท่องเที่ยว

- พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2475
- พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456
- พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2522

1.2 การด้านการตลาดการท่องเที่ยว

การดำเนินงาน

เป็นการดำเนินกิจกรรมด้านการตลาด (Marketing) เพื่อชักจูงให้เกิดกระแสการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยมีกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดทั้งนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ และนักท่องเที่ยวในประเทศ

กลุ่มกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การโฆษณา (Advertising) การประชาสัมพันธ์ ส่งเสริมการขาย (Sale Activities) และการผลิตเอกสารและโสตทัศนูปกรณ์ การผลิตสื่อและอุปกรณ์โฆษณาในรูปแบบต่าง ๆ กับการจัดทำ Sub Promotion ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตลาดการท่องเที่ยว

กระทรวงการต่างประเทศ กรมการbinพาณิชย์ กรมประชาสัมพันธ์ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และหน่วยงาน/ธุรกิจภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการตลาดการท่องเที่ยว

- พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2535

เพื่อให้การดำเนินงานตามภาระงานดังกล่าวเป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงได้จัดตั้งสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาในประเทศ กระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ ทั้งสิ้น 22 แห่ง และสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาต่างประเทศ กระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกรวมทั้งสิ้น 17 แห่ง ตามรายชื่อในภาคผนวก

ด้วยภาระงานดังกล่าว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีบุคลากรปฏิบัติงานทั้งในและต่างประเทศเป็นจำนวนทั้งสิ้น 953 คน เมื่อเปรียบเทียบกับภาระงานที่รับผิดชอบแล้วพบว่าจำนวนบุคลากรกับภาระงานไม่สมดุลกัน จึงส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการบริหารดังนี้

- 1) ปัญหาขาดแคลนพนักงานด้านวิชาชีพเฉพาะด้าน เนื่องจากโครงสร้างอัตราค่าจ้างต่ำ เกิดภาวะสมองไหล
- 2) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานหลักที่สามารถนำเงินตราเข้าประเทศปีละหลายแสนล้านบาทเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยแก้ไขปัญหาคาดดุลบัญชีเดินสะพัดของประเทศ และทำรายได้เป็นอันดับ 1 ติดต่อกันมาหลายปีและ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ก็เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีอายุมากถึง 37 ปี แต่ยังไม่มีความพร้อมในการถวายเป็นของตนเอง ต้องเสียค่าเช่าอาคารสำนักงานปีละหลายล้านบาท และต้องมีการโยกย้ายอยู่ตลอดเวลา
- 3) งบประมาณ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีจำกัด ในขณะที่ภาวะการท่องเที่ยวโลกและภูมิภาคมีการแข่งขันสูง ในแต่ละปีการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้รับงบประมาณเพิ่มในสัดส่วนที่ไม่สูงนักในขณะที่จะต้องมีการแข่งขันกันสูงมาก (ดูตารางที่ 7 ภาคผนวก)
- 4) องค์กรเอกชนในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังไม่มียกกฎหมายรองรับอย่างเป็นทางการ

สิ่งที่ต้องดำเนินการ

(1) จะต้องเร่งเพิ่มจำนวนบุคลากรให้มากขึ้น โดยอาจจะพิจารณาให้วิชาชีพสาขาท่องเที่ยวเป็นวิชาชีพขาดแคลน และพิจารณาอัตราเงินเดือนให้เป็นพิเศษ เพื่อแก้ไขปัญหาสมองไหล และสร้างแรงจูงใจในตลาดแรงงานมากขึ้น

(2) ดำเนินการจัดหาอาคารที่ทำการถาวรของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยเร่งด่วน เนื่องจากปัจจุบันได้เช่าอาคารจากหน่วยงานอื่นเป็นอาคารที่ทำการ ซึ่งมีภาระค่าเช่าสูงมาก

(3) สนับสนุนงบประมาณดำเนินงานประจำปีของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้มีส่วนเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อจะสามารถนำงบประมาณมาดำเนินการและแข่งขันกันในตลาดโลกได้ เท่าเทียมกับประเทศคู่แข่ง

(4) การสนับสนุนกิจกรรมทางการตลาด เนื่องจากภาวะการแข่งขันที่สูงมาก การดำเนินกิจกรรมทางการตลาด ในตลาดเป้าหมายเป็นสิ่งจำเป็นโดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้เสนอขอจัดตั้งสำนักงาน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาต่างประเทศ เพิ่มอีก 4 แห่ง คือ สำนักงานเชียงใหม่ สต็อกโฮล์ม อินโดนีเซียและซุริก ซึ่งตลาดเป้าหมายเหล่านี้จะมีความสำคัญมากในอนาคต แต่กระบวนการจัดตั้งสำนักงานทั้ง 4 แห่งดังกล่าว ยังไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงบประมาณ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการผลักดันให้ผ่านการอนุมัติงบประมาณจัดตั้งสำนักงาน จากสำนักงบประมาณด้วย

(5) การดำเนินกิจกรรมทางการตลาด นอกจากจัดตั้งสำนักงานในพื้นที่ตลาดเป้าหมายแล้ว การใช้ผู้แทนทางการตลาด (Marketing Representation) ถือเป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง จึงสมควรสนับสนุนให้มีการจ้างผู้แทนการตลาด ไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ตลาดเป้าหมายหลักทุกแห่งทั้งที่มีและไม่มีสำนักงาน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่ โดยการสนับสนุนงบประมาณสำหรับว่าจ้างผู้แทนการตลาด ให้เป็นพิเศษ

(6) ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรเอกชนในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวขึ้นอย่างเป็นทางการ

2. ปัญหาด้านกฎหมาย

2.1 พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ไม่ได้ให้อำนาจ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อย่างแท้จริงในการควบคุมดูแลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและทรัพยากรทางการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงมีบทบาทเป็นเพียงผู้ประสานงานส่งเสริมและอำนวยความสะดวกเท่านั้น

สิ่งที่ควรจะดำเนินการ คือ การพิจารณาทบทวนแก้ไขปรับปรุงสาระของ พระราชบัญญัติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ในบางมาตราเพื่อจะเป็นการสนับสนุนให้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทำงานตามข้อกำหนดในกฎหมาย ได้มีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้มากขึ้น

2.2 ปัญหากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่ทันสมัย เช่น พระราชบัญญัติ โรงแรม พ.ศ. 2478 ทำให้มีการทำผิดโดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายที่ไม่ทันสมัย

สิ่งที่ควรจะดำเนินการ พิจารณาแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติ โรงแรม พ.ศ. 2478 เสียใหม่ เพื่อให้มีความทันสมัยและลดการกระทำผิดโดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมาย

2.3 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่มีความเกี่ยวเนื่องกับกฎหมายต่าง ๆ หลายฉบับ เช่น

- พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504
- พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2503
- พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
- พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2585
- พระราชบัญญัติรักษาเกาะรัตนโกสินทร์ศก 121
- พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

พ.ศ. 2504

- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2512
- พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเหล่านั้นเพียงแต่จะขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้มงวดกับการบังคับใช้กฎหมายเหล่านั้นให้เข้มงวดมากขึ้น เพราะกฎหมายเหล่านี้เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยว

สิ่งที่ต้องดำเนินการ ให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เข้มงวดมากขึ้น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

2.4 การบังคับใช้ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535 สามารถดำเนินการควบคุมผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์เหล่านั้น ไม่ได้ควบคุมธุรกิจต่อเนื่อง ในขณะที่ปัญหาหลาย ๆ ปัญหา เกิดขึ้นจากธุรกิจต่อเนื่องเหล่านั้น เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจการขายของที่ระลึก ธุรกิจภัตตาคารร้านอาหาร ธุรกิจรถเช่าเรือเช่า

สิ่งที่ต้องดำเนินการ กำหนดกฎหมาย หรือมาตรการต่าง ๆ บังคับใช้กับธุรกิจที่เกี่ยวข้องเหล่านั้น โดยบางธุรกิจมีกฎหมายบังคับใช้อยู่แล้ว แต่ไม่ปฏิบัติตาม บางธุรกิจยังไม่มียกกฎหมาย หรือกฎระเบียบใด ๆ มาบังคับใช้

ตอนที่ 4

บทวิเคราะห์

และข้อสังเกต

ส่วนที่ 4

บทวิเคราะห์และข้อสังเกต

1. วิเคราะห์นโยบายของรัฐบาล

1. เมื่อพิจารณาถึงนโยบายของรัฐบาลด้านการท่องเที่ยวแล้วจะเห็นว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของคนไทย ซึ่งถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการป้องกันการนำเงินตราออกนอกประเทศ และยังเป็น การช่วยส่งเสริมให้เกิดการกระจายรายได้ อีกทางหนึ่งด้วย แต่แนวทางการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมยังไม่ชัดเจน

2. ในการดำเนินการโดยรวมแล้วเห็นว่ารัฐกำลังดำเนินนโยบายทางการท่องเที่ยวที่เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องตรงกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโลก แต่ในนโยบายดังกล่าวยังขาดจุดเน้นที่สำคัญไปอีกหนึ่งประเด็น คือ นโยบายทางด้านการบินพาณิชย์ ทั้งนี้ เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับนโยบายการบินพาณิชย์ นโยบายการบินพาณิชย์เป็นปัจจัยหลักที่จะสนับสนุนให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเจริญเติบโตได้ เนื่องจากนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศส่วนใหญ่ 90% เดินทางมาโดยทางอากาศ ดังนั้น หากนโยบายการบินพาณิชย์เปิดกว้างก็จะส่งผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเติบโตได้อย่างดี ดังนั้น รัฐบาลจึงควรกำหนดนโยบายการบินพาณิชย์ให้สอดคล้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวไว้เป็นอีกข้อหนึ่งในนโยบายการท่องเที่ยวให้ชัดเจน

3. นอกจากนโยบายการบินพาณิชย์แล้ว สนามบินถือเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอีกประการหนึ่งของประเทศ โดยเฉพาะในแง่ของการสร้างสนามบินแห่งใหม่ และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณสนามบิน ซึ่งในสภาพปัจจุบัน ประเทศไทยมีข้อจำกัดด้านสนามบินหลักเข้าประเทศ เช่น สนามบินดอนเมืองคับแคบ และมีการจราจรทางอากาศคับคั่ง ดังนั้น จึงเห็นสมควรที่จะเร่งรัดการสร้างสนามบินแห่งใหม่ให้เสร็จโดยเร็ว แต่ในนโยบายรัฐบาลด้านการท่องเที่ยวไม่ได้กล่าวถึง แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลยังไม่เห็นความสำคัญของการสร้างสนามบินแห่งใหม่เพื่อรองรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

4. นโยบายด้านความร่วมมือกับต่างประเทศในสาขาท่องเที่ยวยังไม่ชัดเจน ทั้งนี้เนื่องจากสังคมปัจจุบันเป็นแบบสังคมไร้พรมแดน ทุกประเทศจะต้องให้ความร่วมมือและพึ่งพาอาศัยกันอย่างชัดเจนในทุกสาขา ในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็เช่นกัน ความร่วมมือกับต่างประเทศที่ชัดเจนถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สำคัญ ดังนั้น รัฐบาลจึงควรให้ความสำคัญกับนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศด้านการท่องเที่ยวให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

2. ข้อสังเกตในการเตรียมตัวเพื่อรองรับการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ

เพื่อเป็นการเตรียมตัวรองรับการเปิดการค้าเสรีด้านบริการที่กำลังจะเกิดขึ้น และจะมีผลกระทบต่อประเทศไทยในอนาคตข้างหน้า มีข้อสังเกตว่ารัฐบาลยังไม่ได้กำหนดแนวทางที่ชัดเจนและเวลาได้ล่วงหน้ามาพอสมควร ดังนั้น จึงควรเร่งรัดและพิจารณาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว กล่าวคือ

1) การเตรียมการด้านกฎหมายเพื่อรองรับกับระบบใหม่นี้ให้สอดคล้องกัน เช่น ควรมีการพิจารณาทบทวนกฎหมายว่าด้วยการลงทุน กฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยว และมกคทศก พ.ศ. 2535 ฯลฯ กฎหมายต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องพิจารณากันให้ชัดเจนและรอบคอบว่าจะมีการแก้ไขปรับปรุงส่วนไหนบ้าง

2) การพิจารณาในเรื่องมกคทศก อาจจะต้องทบทวนกันว่าจะยังคงห้ามมกคทศกจากต่างชาติอีกต่อไปหรือไม่ หรืออาจจะต้องพิจารณาให้มกคทศกต่างชาติเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยได้ในบางกรณีในส่วนที่มีการขาดแคลนมกคทศกด้านภาษา เช่น ภาษาเกาหลี เป็นต้น

3) ด้านการลงทุนในกิจการโรงแรม อาจจะต้องหันมาทบทวนว่าสมควรจะเปิดให้นักลงทุนชาวต่างชาติมาลงทุนได้ในเฉพาะบางระดับ เช่น โรงแรมระดับ 5 ดาว เป็นต้น ทั้งนี้เพื่ออนุรักษ์ให้เป็นไปตามข้อเรียกร้องของกลุ่มประเทศอาเซียน

4) ด้านนโยบายการบินพาณิชย์ เนื่องจากมีความสัมพันธ์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวสูงมากจึงอาจจะต้องทบทวนว่าจะหาแนวทางเปิดการบินเสรีให้มากขึ้นได้อย่างไร แต่ทั้งนี้คงต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก

5) จะต้องหาแนวทางดำเนินการให้มีระบบบริการ (Computer Reservation System) ที่ทันสมัยให้หลากหลายขึ้น โดยร่วมมือกับภาคเอกชน

6) ด้านสิ่งแวดล้อม จะต้องเร่งหามาตรการที่ชัดเจนในการป้องกันการทำลายสิ่งแวดล้อม จากผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

7) เน้นบทบาทของเอกชนในการเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการพิจารณากำหนดกฎเกณฑ์และควบคุมมาตรฐานต่าง ๆ ที่จะต้องนำมาปฏิบัติให้เกิดผลสูงสุดแก่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว

3. ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการจัดตั้งกระทรวง สถานภาพของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามนโยบายพิเศษของรัฐอยู่ภายใต้การกำกับควบคุมและการบริหารงานของคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานแทน การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวดำเนินการภายใต้กฎหมายสนับสนุนโดยตรง

2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2535

ปัญหาที่สำคัญในการดำเนินงานของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย คือ ปัญหาด้านโครงสร้าง และปัญหาด้านกฎหมาย
สรุปได้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นโดย พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็น พระราชบัญญัติจัดตั้งที่ยังไม่เอื้อต่อการบริหารงานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไปปรากฏอยู่ในกฎหมายฉบับต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับหลาย ๆ หน่วยงาน
3. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังไม่มียกกฎหมายพื้นฐานที่ครอบคลุมปัจจัยด้านต่าง ๆ มารองรับอย่างเพียงพอ
4. ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวหลายสาขาไม่ได้อยู่ในความควบคุมดูแลของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
5. กลไกการแก้ไขปัญหาในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังไม่มีความชัดเจน
6. พระราชบัญญัติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 กำหนดให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายฯ มอบหมายให้ควบคุมดูแล การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นประธานคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย แต่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอยู่เสมอ จึงทำให้มีการเปลี่ยนประธานคณะกรรมการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เนื่องจากจะต้องมีการเปลี่ยนนโยบายหลายครั้ง ซึ่งเมื่อเปลี่ยนแปลงนโยบายก็จะส่งผลกระทบต่อระดับปฏิบัติด้วย

ช่วยปัญหาและข้อจำกัดดังกล่าวมาข้างต้น จึงทำให้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีภาระหลากหลาย ดังนี้คือ

1. เป็นหน่วยงานวางแผน (Planner)
2. เป็นหน่วยงานปฏิบัติ (Implementation Unit) ทั้งด้านการส่งเสริมและพัฒนาแผนท่องเที่ยว
3. เป็นผู้กำกับดูแล (Regulator) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะต้องทำหน้าที่กำกับดูแลมัคคุเทศก์และบริษัทนำเที่ยว
4. เป็นหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยว (Promotor)

ภาพองค์กรที่ควรจะเป็นในอนาคต

1. มีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน

2. ด้านการจัดระบบงบประมาณที่มีความชัดเจนและรวมเป็นหนึ่งเดียว โดยได้เสนอขอให้จัดสรรงบประมาณ 1% ของเงินหมุนเวียนที่เกิดจากรายได้จากการท่องเที่ยวมาดำเนินการพัฒนาสินค้าทางการท่องเที่ยวอย่างจริงจังตามลำดับความสำคัญ ซึ่งได้เสนอให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณเป็น 4 หมวดสำคัญ คือ

2.1 งบประมาณเพื่อการขยายกำลังรองรับด้านสาธารณูปโภค เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมของจังหวัดท่องเที่ยวหลัก

2.2 งบประมาณเพื่อการฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว สำหรับจังหวัดหรือหน่วยราชการที่ดูแลแหล่งท่องเที่ยวประเภทเดียวกันทั่วประเทศ เช่น อุทยานแห่งชาติ โบราณสถาน เพื่อฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรม มีสภาพใกล้วิกฤติหรือวิกฤติ

2.3 งบประมาณพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นและเพื่อส่งเสริมรายได้ให้แก่ประชาชน

2.4 งบประมาณส่งเสริมศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มแรงดึงดูดในจังหวัดท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ หรือเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ค้นพบใหม่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูงมาก แต่อยู่ในจังหวัดที่เหมาะสมกับการพัฒนาด้านอื่นมากกว่าการท่องเที่ยว

3. ด้านกลไกในการแก้ไขปัญหา เนื่องจากปัญหาโครงสร้างไม่ชัดเจน จึงควรแยกบทบาทการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ออกมาให้ชัดเจน เช่น บทบาทของผู้ควบคุม ใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ควรมีหน่วยงานรับผิดชอบแยกต่างหาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย อาจจะมีภาระในด้านการวางแผนและปฏิบัติ ตลอดจนการกำกับดูแล

4. ด้านบุคลากร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ต้องทำทุกอย่างภายใต้บุคลากรที่จำกัด โดยไม่มีสวัสดิการอื่นใดเป็นแรงจูงใจ ปัญหาการสมองไหลจึงเกิดขึ้นเป็นปรากฏการณ์ปกติ ดังนั้นการปรับปรุงเรื่องการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านปริมาณ คุณภาพและด้านสวัสดิการจึงเป็นสิ่งจำเป็น

5. ด้านองค์กร ควรมีกระทรวงที่ดูแลจัดการทรัพยากรและอุตสาหกรรมทางการท่องเที่ยวให้เป็นระบบและชัดเจน เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่ใช่มีความสำคัญในเชิงเศรษฐศาสตร์แต่เพียงอย่างเดียว แต่มีความสำคัญ โดยนัยทางสังคมในด้านสวัสดิการและนันทนาการด้วย

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งกระทรวง

การท่องเที่ยวควรจัดตั้งเป็นกระทรวงหรือไม่ ต้องดูภารกิจของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ดำเนินการอยู่ และงานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคต ภารกิจหลักที่สำคัญ ซึ่งได้กล่าวมาแล้ว สามารถจัดเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. หน้าที่ในการวางแผนและการบริหารงบประมาณ
2. หน้าที่ควบคุม กำกับดูแลและใช้บังคับกฎหมาย

3. หน้าที่ในด้านการปฏิบัติ ซึ่งรวมทั้งด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว การตลาดและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

การตั้งกระทรวงควรให้ทำหน้าที่เป็นสองภาคคือ งานด้านงบประมาณ การใช้บังคับกฎหมายและงานด้านการปฏิบัติควบคุมธุรกิจต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และอาจตั้งเป็นวิสาหกิจอยู่ในกระทรวงทำหน้าที่ด้านธุรกิจและร่วมงานกับเอกชน รวมไปถึงการลงทุนและการทำวิสาหกิจอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ข้อสรุปในขั้นต้นจึงน่าจะให้มี

1. พระราชบัญญัติ การอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวขึ้น โดยเฉพาะเพื่อควบคุมแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
2. พระราชบัญญัติ การจัดองค์กรและบริหารการท่องเที่ยวขึ้นเพื่อจะสามารถรองรับการดำเนินงานกิจการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรจัดตั้งกระทรวงขึ้นทำหน้าที่บริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เป็นเอกภาพ

4. ข้อสังเกตเกี่ยวกับการบริหารอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

1. โครงการปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑ - ๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) ควรที่จะกำหนดกิจกรรมที่ชัดเจนไว้ล่วงหน้าเพื่อจะนำไปเผยแพร่ให้แก่นักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวจะได้วางแผนเดินทางมาประเทศไทยได้ล่วงหน้า การจัดกิจกรรมควรกระจายไปสู่ภูมิภาคด้วย ไม่ควรจัดอยู่แต่เฉพาะในกรุงเทพฯ ซึ่งจะเป็นการช่วยกระจายรายได้อีกทางหนึ่งและการณรงค์ปีท่องเที่ยวไทยควรทำควบคู่กันไปด้วย ทั้ง 2 ด้าน คือทั้งด้านส่งเสริมการตลาดและการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการบริหาร

2. การดำเนินการแก้ไขปัญหาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของรัฐบาล ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาตรงเป้าถือเป็นแนวทางการเริ่มปฏิบัติที่ดีอีกวิธีการหนึ่ง แต่การดำเนินการดังกล่าวเป็นการแก้ไขปัญหาระยะสั้นและในข้อเท็จจริงการแก้ไขปัญหาคควรดำเนินการควบคู่กันไปด้วย ทั้งการแก้ไขในระยะสั้นและระยะยาว การดำเนินการที่ควรจะทำได้ขณะนี้คือ

2.1 ออกพระราชบัญญัติแหล่งท่องเที่ยวเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายแหล่งท่องเที่ยวโดยมีรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจและรับผิดชอบอย่างชัดเจน

2.2 การแก้ไข พระราชบัญญัติ ที่มีอยู่เดิมและออกพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรอุตสาหกรรมท่องเที่ยวใหม่โดยการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรที่มีอยู่ปัจจุบัน.และออกกฎหมายเพื่อเพิ่มอำนาจที่ชัดเจนให้กับองค์กรของรัฐที่ทำหน้าที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและมีอำนาจชัดเจนมากขึ้น

2.3 ภาคเอกชนในธุรกิจท่องเที่ยวเป็นผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว การสนับสนุนให้องค์กรภาคเอกชน ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวรวมตัวกันอย่างเป็นทางการและมีกฎหมายรองรับที่ชัดเจนก็ถือเป็นมาตรการระยะยาวอีกวิธีการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาดูแลอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย

2.4 ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้มีคำสั่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติขึ้นเพื่อดูแลแก้ไขปัญหาและติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแต่คณะกรรมการชุดนี้ยังไม่สามารถแสดงบทบาทได้อย่างเต็มที่ซึ่งควรจะหันมาทบทวนพิจารณาถึงข้อจำกัดในการปฏิบัติหน้าที่และพิจารณาโครงสร้างดังกล่าวให้เหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากขึ้น

2.5 ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ตำรวจท่องเที่ยวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะรับภาระหน้าที่นี้ให้จริงจังและมีประสิทธิภาพแต่ในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดหลายประเด็นที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติการกิจ จึงเห็นสมควรให้มีการแก้ไขปัญหาโครงสร้างของตำรวจท่องเที่ยวในด้านการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ ด้านกฎหมาย กฎระเบียบ งบประมาณ ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับระเบียบปฏิบัติของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยให้มากขึ้น

ตอนที่ 5

ภาคผนวก

ส่วนที่ 5

ภาคผนวก

การดำเนินงานแก้ไขปัญหาในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

จากการที่รัฐบาลได้กำหนดให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศ รัฐบาลโดยพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ นายกรัฐมนตรี ได้มีบัญชาให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดประชุมเพื่อรับฟังปัญหาและอุปสรรคในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยได้เชิญหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และภาคธุรกิจเอกชนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งได้จัดขึ้น 3 ครั้ง

ครั้งที่ 1 ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2540

ครั้งที่ 2 ในวันที่ 26 พฤษภาคม 2540

ครั้งที่ 3 ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2540

ในการประชุมทั้ง 3 ครั้งได้มีข้อสรุปที่สำคัญ ๆ ดังนี้คือ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และภาคธุรกิจเอกชนได้นำเสนอปัญหาเร่งด่วนที่สำคัญ 7 ประการ เพื่อให้ที่ประชุมได้พิจารณาคำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน

1. ปัญหาด้านการพัฒนาคุณภาพสินค้า

ก. ด้านกายภาพ มีแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมและวิกฤต จำนวน 172 แห่ง ใน 49 จังหวัดอยู่ในความดูแลของ 8 หน่วยงาน

มติที่ประชุม ครั้งที่ 2/2540 พิจารณาแล้วมีมติดังนี้

1) ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง 8 หน่วยงาน รับไปดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยเร่งด่วน และรายงานผลให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยผ่านประธานคณะกรรมการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2) ขอให้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจัดลำดับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม 172 แห่ง ใน 49 จังหวัดที่ต้องการให้แก้ไขเร่งด่วนก่อนหลังตามลำดับ เพื่อรัฐบาลจะได้พิจารณาให้ความช่วยเหลือในเรื่อง

งบประมาณต่อไป

3) เห็นชอบในหลักการที่กำหนดให้มีเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นพิเศษ โดยพิจารณาเมืองหลักทางการท่องเที่ยวก่อนได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี เชียงใหม่ ภูเก็ต สงขลา และนครราชสีมา

4.) ขอให้กระทรวงมหาดไทยสั่งการให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาท่องเที่ยวจังหวัดขึ้น

ข. ด้านการบริการ

1. การเสนอขอให้มีการผ่อนผันกฎระเบียบพิธีการเข้าเมือง โดยไม่ต้องมีวีซ่าแก่จีน อินเดีย และได้หวั่น **ที่ประชุม** พิจารณาแล้วมีมติให้ชลอไว้ก่อน
2. การอำนวยความสะดวกของด่านตรวจคนเข้าเมืองที่ทำอากาศยานกรุงเทพ **ที่ประชุมมีมติ** อนุมัติอัตรากำลังเพิ่มเติมจำนวน 108 อัตราให้กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยเกลี้ยกำลังของกรมตำรวจ ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกและรวดเร็วในการเข้าเมืองให้แก่นักท่องเที่ยว โดยใช้เวลารอการตรวจปล่อยไม่เกินคนละ 15 นาที
3. การบริการขนส่งสาธารณะเข้าเมือง การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย จัดให้มีแท็กซี่มิเตอร์เข้าไปให้บริการทั้งในบริเวณอาคารต่างประเทศและในประเทศ พร้อมทั้งมีป้ายชี้ทางไปยังจุดให้บริการ และมีการประกาศให้ข้อมูลแก่ผู้โดยสารเป็นระยะ ๆ
4. การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ได้มอบให้กระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย พิจารณาให้การศึกษาสาขาการท่องเที่ยวเป็นสาขาที่ขาดแคลน และสนับสนุนให้มีการศึกษาวิชาการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและการจัดการแหล่งนันทนาการในระดับอุดมศึกษา

2. ปัญหานโยบายการบินพาณิชย์

ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติดังนี้

1. ขอให้กระทรวงคมนาคมกำหนดนโยบายการบินพาณิชย์ที่เปิดกว้างเสรีมากขึ้น และขอให้มีความยืดหยุ่นเกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง
2. ขอให้กระทรวงคมนาคมพิจารณาให้บริษัทโอเรียนท์ แอร์ไลน์ จำกัด สามารถทำการบินต่อไปได้ ทั้งนี้ เนื่องจากรัฐบาลจะต้องดูแลและให้ความเป็นธรรมทั้งภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อให้อยู่รอดได้ทุกฝ่าย

3. ปัญหาเรื่องการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซื้อขายของภูมิภาค

สืบเนื่องจากปัญหาการหลงงว่งให้ซื้อสินค้าคุณภาพต่ำในราคาสูง โดยเฉพาะสินค้าประเภทอัญมณีและเครื่องประดับ การสร้างสิ่งดึงดูดใจในการซื้อสินค้าให้กับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม และการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าซื้อของในประเทศไทยให้มากขึ้น

มติที่ประชุมเห็นชอบให้ดำเนินการ ดังนี้คือ

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้รวบรวมรายละเอียดปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวเนื่องจากการซื้อสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับไว้ในเอกสาร “ปัญหานักท่องเที่ยวร้องเรียนร้านค้าอัญมณีและเครื่องประดับ” แล้ว โดยมีประเด็นเสนอเพื่อพิจารณาคือ

1.1 ขอให้กระทรวงพาณิชย์พิจารณามาตรการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1.1.1 การเสนอขายสินค้าคุณภาพต่ำราคาสูง

1.1.2 ควบคุมการอนุญาตหรือยกเลิกการประกอบธุรกิจร้านค้าอัญมณีและเครื่องประดับที่สร้างปัญหาความเดือดร้อนแก่นักท่องเที่ยว

1.1.3 พิจารณาให้สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าที่ต้องควบคุมมาตรฐานในคุณภาพและราคาที่เหมาะสม เนื่องจากเป็นสินค้าที่สามารถส่งออกหรือจำหน่ายปลีกในราชอาณาจักรแก่นักท่องเที่ยวที่ทำรายได้เข้าประเทศได้อย่างดี และมีผลกระทบต่อเกียรติยศชื่อเสียง และภาพลักษณ์ของชนชาวไทยและประเทศชาติโดยรวม

1.2 ให้กรมตำรวจพิจารณาดำเนินการปราบปรามกลุ่มบุคคล และผู้ประกอบการร้านค้าอัญมณีและเครื่องประดับที่มีพฤติกรรมหลอกลวงนักท่องเที่ยวให้ซื้อสินค้าคุณภาพต่ำในราคาสูง อย่างจริงจังต่อเนื่องตลอดไป เนื่องจากเป็นภัยคุกคาม ทำลายเศรษฐกิจในธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับทั้งในด้านการจำหน่ายปลีกในราชอาณาจักรและการส่งออก ตลอดจนเป็นแหล่งให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ภาพลักษณ์ทางลบของประเทศประการหนึ่งด้วย

1.3 ขอให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคพิจารณาดำเนินการให้มีมาตรการที่จะคุ้มครองผู้บริโภคทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสามารถบริโภคสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับที่จำหน่ายปลีกในราชอาณาจักรได้ด้วยความเหมาะสมในคุณภาพและราคายุติธรรม

1.4 ขอให้กระทรวงอุตสาหกรรมพิจารณามาตรากำหนดให้ผลิตภัณฑ์สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับเป็นสินค้าที่ต้องมีการตรวจสอบควบคุมคุณภาพก่อนนำไปจำหน่ายแก่ผู้บริโภคทั้งในและนอกราชอาณาจักร

2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ประสานงานให้สมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและเครื่องประดับ จัดตั้งชมรมผู้ค้าอัญมณีมาตรฐานสากลขึ้นในนามของ Jewel Fest Club โดยอาศัยหลักการรวมกลุ่มผู้ประกอบการที่ดี มุ่งมั่นพัฒนาส่งเสริมธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับให้อยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยวด้วยการนำเสนอขายสินค้าที่มีคุณภาพ ราคายุติธรรม โดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะช่วยสนับสนุนประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบและเลือกใช้บริการ หากนักท่องเที่ยวมีปัญหาไม่พอใจในคุณภาพสินค้าสามารถขอคืนสินค้าได้

3. กลุ่มผู้ประกอบการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับในโครงการอัญธานี (Gemopolis) ซึ่งอยู่ในเขตส่งเสริมของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในพื้นที่กว่า 800 ไร่ บริเวณตรงข้ามกับสถานที่ก่อสร้างสนามบินหนองงูเห่า อันเป็นเขตปลอดภาษี (Free Tax Zone) เนื่องจากเป็นการผลิตเพื่อการส่งออก จึงมีการควบคุมมาตรฐานในคุณภาพและราคาเป็นอย่างดี ขณะนี้มีโรงงานประกอบการผลิตประมาณ 60 โรงงาน ซึ่งกลุ่มผู้ประกอบการยินดีเปิดให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเข้าไปชมโรงงานและเลือกซื้อสินค้าในราคาโรงงานได้

กลุ่มผู้ประกอบการดังกล่าวจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้ใช้บริการในช่วงปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 หรือ Amazing Thailand 1998-1999 และปีต่อไป เพิ่มมากขึ้น

4. การกำหนดให้มีช่วงเวลาลดราคาสินค้าเป็นพิเศษประจำปีของประเทศไทย (National Sales) เพื่อเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาใช้จ่ายซื้อสินค้าในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ประสานงานกับ

ผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าและกรมส่งเสริมการส่งออก กำหนดให้มีช่วงลดราคาสินค้าเป็นพิเศษในช่วง Amazing Thailand 1998-1999 2 ช่วงคือ ในเดือนมิถุนายน และระหว่าง 15 พ.ย. - 15 ธ.ค. โดยในช่วงเวลาดังกล่าวห้างสรรพสินค้าจะพร้อมใจกันลดราคาสินค้าพร้อมกันทั่วประเทศ เพื่อสร้างแรงดึงดูดเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวและซื้อสินค้ามากยิ่งขึ้น โดยเน้นกลุ่มตลาดเอเชียและแปซิฟิก ที่นิยมการซื้อสินค้าเป็นเป้าหมายสำคัญในการรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์

4. ปัญหาการส่งเสริมการประชุมสัมมนาการจัดนิทรรศการและการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล

โดยการดำเนินการ

1. จัดให้มีศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ
2. อำนวยความสะดวกในการเข้ามาจัดประชุมและจัดแสดงสินค้านานาชาติ
3. การส่งเสริมตลาดการประชุมสัมมนา การจัดนิทรรศการ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล และการแสดงสินค้านานาชาติ

1. การจัดให้มีศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ

มติที่ประชุมเห็นชอบ ดังนี้

1. ขอให้รัฐสนับสนุนการก่อสร้างศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติในภูมิภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคใต้ จังหวัดภูเก็ต และอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น โดยให้หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง และให้ออกชนเข้าไปบริหารตามเงื่อนไขที่กำหนด

2. ให้นำหน่วยงานของรัฐพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ เพื่อสร้างศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ เช่น ที่ดินของกองทัพบกที่จังหวัดเชียงใหม่ ที่ดินสาธารณประโยชน์ของเทศบาลนครหาดใหญ่ เป็นต้น
3. ให้สำนักงานประมาณจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการก่อสร้างศูนย์ประชุมในกรณีที่ภาคเอกชนไม่สนใจลงทุน

2. การอำนวยความสะดวกในการเข้ามาจัดประชุมและจัดแสดงสินค้านานาชาติ

มติที่ประชุมเห็นชอบ ดังนี้

1. การอำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางมาร่วมประชุมในประเทศไทย มติที่ประชุมเพื่อรับทราบปัญหาและอุปสรรคในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ครั้งที่ 2 วันที่ 26 พฤษภาคม 2540 ได้มีมติให้ผู้ที่มีความประสงค์จะเดินทางมาร่วมประชุม และพำนักอยู่ในประเทศไทยไม่เกิน 30 วัน ให้ปฏิบัติตามระเบียบพิธีการเข้าเมืองเหมือนนักท่องเที่ยวจาก 56 ประเทศ พำนักในประเทศไทยไม่เกิน 30 วัน ให้ยกเว้นการตรวจลงตรา และจาก 97 ประเทศ ที่ขอ VISA On Arrival ได้
2. การอำนวยความสะดวกการนำเข้าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ กรมศุลกากรแจ้งว่า ยังไม่มีกฎหมายหรือระเบียบปฏิบัติให้กระทำได้โดยตรง แต่ในบางกรณีเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว และเป็นการนำเข้าชั่วคราว ได้มีกฎหมายและความตกลงระหว่างประเทศกำหนดให้สามารถยกเว้นได้ โดยจะมีการพิจารณาเป็นราย ๆ และเป็นครั้งคราวไป จึงขอให้กรมศุลกากรพิจารณากำหนดให้มีระเบียบปฏิบัติโดยตรง และประกาศเป็นระเบียบปฏิบัติทั่วไปเพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมประชุมสามารถวางแผนและปฏิบัติได้ โดยให้จัดทำระเบียบดังกล่าวเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และบังคับใช้ในทุกด่านทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ (เพื่อ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจะได้นำไปเผยแพร่ต่อไป) โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2540 เป็นต้นไป
3. สำหรับการนำอุปกรณ์ตัวอย่างเข้ามาแสดงและนำออกไป เห็นควรให้ผู้จัดประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ สามารถขออนุญาตให้มีคลังสินค้าที่ฉันทัน ณ สถานที่จัดประชุมหรือจัดแสดงสินค้า เป็นการอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนและก่อให้เกิดการแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้อย่างแท้จริง โดยขอให้กรมศุลกากรรับไปพิจารณา
4. ด้านระบบเอกสารกำกับการนำเข้าของชั่วคราว (ATA Carnet) ตามอนุสัญญาซึ่งองค์การศุลกากรโลก จัดทำขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการพิธีการศุลกากรนั้น ขอให้กรมศุลกากรถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยให้สิทธิ์แก่ผู้ที่มีสิทธิ์ดังกล่าว ใช้ระบบ ATA Carnet แทนระบบการกำกับได้ โดยขอให้ถือปฏิบัติและประกาศใช้ให้ชัดเจน และทำเป็นภาษาไทยและอังกฤษ ประกาศให้ทราบทั่วกัน

8. การส่งเสริมตลาดการประชุม สัมมนา การจัดนิทรรศการ การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล และการแสดงสินค้านานาชาติ

มติที่ประชุมเห็นชอบ ดังนี้

ที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ได้ให้ความเห็นชอบในหลักการให้ รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมตลาดด้านนี้โดยเฉพาะ โดยภาคเอกชนรับไปทำการศึกษาเพื่อเสนอ รายละเอียดขอรับการสนับสนุนต่อไป ซึ่งสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยได้ประชุมเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2540 และแจ้งให้ทราบว่า กิจกรรมที่ประสงค์ให้มีงบประมาณสนับสนุนได้แก่

1. การเข้าร่วมงานการแสดงสินค้าทางการประชุมและนิทรรศการ (Trade Show) ในต่างประเทศ เพื่อนำเสนอขายประเทศไทยเป็นพื้นที่รองรับการจัดกิจกรรมดังกล่าว
2. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกหรือเข้าร่วมกิจกรรมในองค์กรสำคัญ ๆ ในระดับนานาชาติที่จะก่อให้เกิดการดึงดูดกิจการประชุมสัมมนาเข้าประเทศตามมา
3. การจัดจ้างทีมงานด้านการตลาดสำหรับตลาดประชุม สัมมนา และแสดงนิทรรศการ ทั้งในและต่างประเทศ
4. การจัดตั้งกองทุนสำรองให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่จะออกไปเสนอตัวเป็นเจ้าภาพการจัดประชุมสัมมนา ในประเทศไทยและการบริหารจัดการประชุม
5. สนับสนุนงบประมาณในการจัดทำ Site inspection ในประเทศไทย

5. ปัญหาการส่งเสริมให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ

มติที่ประชุมเห็นชอบ ดังนี้

1. ขอให้สื่อสารมวลชนของรัฐบรรจุแผนการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยไว้ในผังรายการของสื่อทุกชนิดที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐบาล เช่น สถานีวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ โดยเฉพาะในสื่อวิทยุ โทรทัศน์ โดยขอให้ยกเว้นค่าเวลาหรือคิดค่าเวลาในราคาพิเศษหรือราคาต้นทุนแล้วแต่กรณี ซึ่งกรมประชาสัมพันธ์เริ่มเป็นหน่วยงานนำร่องให้ เพื่อร่วมมือกันรณรงค์โครงการไทยเที่ยวไทย และโครงการปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 ให้สัมฤทธิ์ผลต่อไป
2. ให้กระทรวงการคลังดำเนินการให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน ไม่สามารถนำค่าใช้จ่ายในการพาลูกจ้างไปท่องเที่ยวในต่างประเทศมาหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และค่าใช้จ่ายดังกล่าวเพื่อเป็นรายได้ของลูกจ้าง
3. การสร้างแรงจูงใจให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน ในการนำค่าใช้จ่ายในการพาลูกจ้างไปท่องเที่ยวตามจังหวัดต่าง ๆ มาหักเป็นรายจ่ายในการคำนวณในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลมากกว่าปกติ

6. ปัญหาการโฆษณาประเทศไทย

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน และให้การดำเนินการสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในตลาดต่าง ๆ อย่างได้ผล และเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ดึงดูดความสนใจของตลาดเป้าหมายอย่างแท้จริง รัฐบาลจึงได้ประกาศให้ปี 2541-2542 เป็นปีท่องเที่ยวไทยหรือ Amazing Thailand 1998-1999 ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในปี Amazing Thailand จึงมีความจำเป็นจะต้องเร่งดำเนินการประชาสัมพันธ์ในตลาดเป้าหมายหลักทั่วโลก

มติที่ประชุมเห็นชอบ ดังนี้

ให้สำนักงานประมาณพิจารณาสนับสนุนงบประมาณพิเศษเพิ่มเติมในการโฆษณาเพื่อให้เข้าถึงผู้บริโภคในตลาดสำคัญ ๆ อย่างน้อย 7 ตลาด คือ ญี่ปุ่น ไต้หวัน อินโดนีเซีย สหราชอาณาจักร อิตาลี สวีเดน และเยอรมนี ในระหว่างปี Amazing Thailand 1998-1999 เป็นเงินงบประมาณอย่างน้อย 440 ล้านบาท

ผลจากการดำเนินการ

คาดว่าจะทำให้นักท่องเที่ยวจากตลาดต่าง ๆ เพิ่มขึ้นดังนี้

- ตลาดญี่ปุ่น	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
- ตลาดไต้หวัน	ซึ่งติดลบเมื่อปี 2539 เพิ่มขึ้นร้อยละ 7
- ตลาดอินโดนีเซีย	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
- ตลาดสหราชอาณาจักร	ซึ่งอยู่ในภาวะชลดตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 7
- ตลาดอิตาลี	ซึ่งติดลบเมื่อปี 2539
	ให้คงรักษาสถานภาพเดิมไว้ได้
- ตลาดสวีเดน	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
- ตลาดเยอรมัน	ซึ่งติดลบเมื่อปี 2538-2539
	ให้คงรักษาสถานภาพเดิมไว้ได้

คิดเป็นนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นจากทั้ง 7 ตลาด รวมประมาณ 187,190 คนมีรายได้โดยคำนวณจากการใช้จ่ายของแต่ละชาติโดยรวมประมาณ 5,681.62 ล้านบาท

2. ให้สำนักงานประมาณพิจารณาสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนากิจกรรมเพื่อสนับสนุนปี Amazing Thailand 1998-1999 ในวงเงินงบประมาณ 160 ล้านบาท โดยแบ่งกิจกรรมออกเป็น 3 กลุ่มหลักคือ

- งานพระราชพิธีและรัฐพิธีในโอกาสเฉลิมฉลองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระชนมายุครบ 6 รอบ

- กิจกรรมที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดเป็นประจำอยู่แล้ว แต่นำมาพัฒนาให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

- กิจกรรมที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวและให้สอดคล้องกับปี Amazing Thailand 1998-1999 โดยจะจัด 3 เดือนต่อ 1 กิจกรรม รวม 2 ปี มีทั้งสิ้น 8 กิจกรรม

3. ให้สำนักงานประมาณพิจารณาสนับสนุนงบประมาณในการว่าจ้างและดำเนินการทางการผลิตสื่อโฆษณาด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ตลอด 2 ปี (1998-1999) จำนวนทั้งสิ้น 40 ล้านบาท

7. ปัญหาความเป็นเอกภาพในการดำเนินการขององค์กรด้านการท่องเที่ยว

เนื่องจากการรวมตัวของสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวต่าง ๆ รวม 11 สมาคม ในรูปของสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ยังไม่มีกฎหมายรองรับที่จะทำให้เกิดความเข้มแข็งในองค์กรร่วมของภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ข้อเท็จจริง

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เห็นว่า ควรมีผู้แทนองค์กรธุรกิจการท่องเที่ยวเอกชนร่วมเป็นองค์ประกอบหนึ่งของคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.)

- สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ซึ่งประกอบด้วยสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว 11 สมาคม มีความเห็นว่า

1) ควรสนับสนุนให้มีการตั้งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย เพื่อให้องค์กรที่มีสถานภาพถาวร โดยมีกฎหมายรองรับ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภาคเอกชนด้วยกันควบคุมดูแลกันเอง สร้างเอกภาพในการดำเนินงาน และมีอำนาจต่อรองกับต่างประเทศ

2) ให้มีองค์กรถาวรที่จะแก้ไขปัญหาในความรับผิดชอบของส่วนราชการ และแก้ไขปัญหาการประสานงานระหว่างส่วนราชการและเอกชน ซึ่งสามารถยกฐานะคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติให้เป็นองค์กรถาวร โดยให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

3) สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเห็นด้วยที่จะมีผู้แทนจากองค์กรภาคธุรกิจท่องเที่ยวเข้าไปเป็นกรรมการ กรอ. ด้วย

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาท่องเที่ยวแห่งชาติ ได้พิจารณาแล้วมีมติดังนี้

1. ให้สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย นำเสนอแนวทางการจัดตั้งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ในการประชุมพิจารณาปัญหา และอุปสรรคในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวครั้งต่อไป (1 กรกฎาคม 2540)

2. ประเด็นความเห็นของสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ข้อ 2 ขอให้รอไว้ก่อน เนื่องจากการดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาท่องเที่ยวแห่งชาติ ก็มีความถาวรอยู่ในระดับหนึ่งแล้ว แม้ว่าจะเปลี่ยนรัฐบาลไป ก็สามารถตั้งขึ้นใหม่ให้ดำเนินการต่อไปได้

3. การกำหนดให้มีผู้แทนขององค์กรธุรกิจท่องเที่ยวภาคเอกชนเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของ กรอ. นั้น ควรแต่งตั้งสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเป็นกรรมการ กรอ. เนื่องจากเป็นศูนย์รวมของสมาคมธุรกิจท่องเที่ยว 11 สมาคม ซึ่งสถาบันจะได้พิจารณาแต่งตั้งผู้แทนหลักและผู้แทนสำรอง เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ กรอ.ต่อไป

มติที่ประชุมเห็นชอบให้จัดตั้งสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยตามเสนอ

นอกจากปัญหาทั้ง 7 ประการแล้ว ที่ประชุมได้มีมติให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ โดยมีนายปิยะฉัตร วัชรารมณ์ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ ทำหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลให้นายกรัฐมนตรีรับทราบและพิจารณาสั่งการต่อไป

สถิติที่สำคัญในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ตารางที่ 1

Growth of International Tourism Worldwide

Year	Arrivals (Million)	Receipts (Bn US\$)
1992	504	309
1993	518	314
1994	546	347
1995	567	373
1996	572	374
2000	661	527

ตารางที่ 2

Growth of International Tourism Worldwide

Source : WTO

	Arrivals (Million)					
	1992	1993	1994	1995	1996	2000
Europe	307	314	330	337	337	372
The Americas	104	104	107	112	117	147
East Asia & Pacific	63	69	77	84	85	101
Africa	18	18	18	19	20	24
Middle East	9	9	10	11	9	11
South Asia	3	4	4	4	4	6
World	504	518	546	567	572	661

ตารางที่ 3

INTERNATIONAL TOURISM

Source : WTO

World & Regional Prospects 1990-2010					
	Arrivals (Million)				Growth Rate (%)
	1990	1993	2000	2010	1990-2010
Europe	287	314	372	476	2.6
The Americas	94	104	147	207	4.1
East Asia & Pacific	52	69	101	190	6.7
Africa	15	18	24	36	4.5
Middle East	7	9	11	18	4.5
South Asia	3	4	6	10	6.1
World	458	518	661	937	3.6

ตารางที่ 4

เปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศท่องเที่ยวหลักในภูมิภาคเอเชีย

ประเทศ	2536 จำนวน	$\Delta(\%)$	2537 จำนวน	$\Delta(\%)$	2538 จำนวน	$\Delta(\%)$	อัตราการ เติบโต เฉลี่ย 2536-2538	จำนวน	2539 $\Delta(\%)$	ช่วง ระยะ เวลา
ฮ่องกง	8,937,500	+11.60	9,331,156	+4.40	10,199,994	+9.31	6.83%	8,467,752	+16.10	Jan.-Sep.
มาเลเซีย	6,503,860	+8.10	7,197,229	+10.66	7,468,749	+3.77	7.16%	NA	NA	-
สิงคโปร์	6,425,778	+7.30	6,898,951	+7.36	7,137,255	3.45	5.39%	4,210,799	+3.70	Jan.-Jul.
ไทย	5,760,533	+12.15	6,166,496	+7.05	6,951,566	+12.73	9.85%	4,116,260	+4.38	Jan.-Jul.
อินโด- นีเซีย	3,403,138	+11.10	4,006,312	+17.72	4,324,229	+7.94	12.72%	NA	NA	Jan.-Jul.
ไต้หวัน	1,850,214	-1.20	2,127,249	+14.97	2,331,934	+9.62	12.27%	1,713,966	+0.50	-
ฟิลิปปินส์	1,372,097	+18.60	1,573,821	+14.70	1,760,163	+11.84	13.26%	456,823	+12.17	Jan.-Oct.
เวียดนาม	601,527	+36.70	940,707	+56.39	1,358,182	+44.38	50.26%	NA	NA	Jan.-Mar.

$\Delta(\%)$ อัตราการเปลี่ยนแปลง

ตารางที่ 5

แนวโน้มการเติบโตทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย

ระหว่างปี 2539-2544

ปี	ระหว่างประเทศ				ภายในประเทศ								
	นักท่องเที่ยว จำนวน (คน)	นักท่องเที่ยว เพิ่ม/ลด (%)	ระยะเวลา พำนักเฉลี่ย (วัน)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน จำนวน (บาท)	นักท่องเที่ยว จำนวน (ล้านบาท)	นักท่องเที่ยว เพิ่ม/ลด (%)	ผู้เยี่ยมชมชาวไทย จำนวน (ล้านคนครั้ง)	ผู้เยี่ยมชมชาวไทย เพิ่ม/ลด (%)	ระยะเวลา พำนักเฉลี่ย (วัน)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน จำนวน (บาท)	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน เพิ่ม/ลด (%)	รายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน (ล้านบาท)	รายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน (ล้านบาท)
2538	6.95	+12.73	7.43	3,698.41	+9.48	+31.87	52.26	+22.53	2.27	1,248.00	-	148,112	-
2539	7.30	+5.00	7.50	3,920.00	+6.13	+12.70	54.50	+4.29	2.30	1,250.00	+0.16	156,600	+5.73
2540	7.80	+7.00	7.50	4,100.00	+4.59	+11.63	58.00	+6.42	2.30	1,300.00	+4.00	173,400	+10.73
2541	8.30	+6.40	7.60	4,400.00	+7.32	+15.42	60.00	+3.45	2.30	1,370.00	+5.38	189,000	+9.00
2542	8.80	+6.00	7.80	4,600.00	+4.55	+13.72	62.50	+4.17	2.50	1,450.00	+5.84	226,500	+19.84
2543	9.40	+6.80	7.80	4,800.00	+4.35	+11.75	64.40	+3.04	2.50	1,530.00	+5.52	246,300	+8.74
2544	10.00	+6.40	8.00	5,000.00	+4.17	+13.64	66.00	+2.48	2.50	1,620.00	+5.88	267,300	+8.53

หมายเหตุ : /1 ปี 2538 เป็นตัวเลขของ

/2 ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของผู้เยี่ยมชมที่ค้างคืนเท่านั้น

ตารางที่ 6
เป้าหมายการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8
พ.ศ. 2540-2544

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7	รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15	ชาวไทยเดินทาง ท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3
2539*	7.25 (ด้านคน)	213,150 (ล้านบาท)	54.50 (ด้านคนครั้ง)
2540	7.75	245,122	56.13
2541	8.30	281,890	57.81
2542	8.88	324,174	59.55
2543	9.50	372,800	61.34
2544	10.16	428,720	63.18

หมายเหตุ *ใช้ตัวเลขประมาณการปี 2539 เป็นฐานในการคำนวณ

ตารางที่ 7

ตารางแสดงงบประมาณเปรียบเทียบที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้รับในแต่ละปี

ปีงบประมาณ พ.ศ./ค.ศ.	งบประมาณ ที่ได้รับ	เพิ่ม, (ลด) จากปีก่อน	
		จำนวนเงิน	%
2503/1960	3,400,000	-	-
2504/1961	2,300,000	-1,100,000	-32
2505/1962	3,600,000	1,300,000	57
2506/1963	6,000,000	2,400,000	67
2507/1964	7,000,000	1,000,000	17
2508/1965	11,000,000	4,000,000	57
2509/1966	16,000,000	5,000,000	45
2510/1967	12,100,000	-3,900,000	-24
2511/1968	7,850,000	-4,250,000	-35
2512/1969	10,945,184	3,095,184	39
2513/1970	12,805,100	1,859,916	17
2514/1971	14,289,000	1,483,900	12
2515/1972	25,000,000	10,711,000	75
2516/1973	25,000,000	-	-
2517/1974	27,668,000	2,668,000	11
2519/1976	44,382,000	13,245,000	43
2520/1977	52,690,600	8,308,600	19
2521/1978	63,606,310	10,915,710	21
2522/1979	70,255,700	6,649,390	10
2523/1980	83,984,000	13,728,300	20
2524/1981	109,998,500	26,014,500	31

ตารางแสดงงบประมาณเปรียบเทียบที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้รับในแต่ละปี

ปีงบประมาณ	งบประมาณ	เพิ่ม, (ลด) จากปี	
พ.ศ./ค.ศ.	ที่ได้รับ	ก่อน	%
		จำนวนเงิน	
2525/1982	124,452,600	14,454,100	13
2526/1983	163,800,500	39,347,900	32
2527/1984	244,206,000	80,405,500	49
2528/1985	259,770,100	15,564,100	6
2529/1986	333,281,300	73,511,200	28
2530/1987	435,903,750	102,622,450	31
2531/1988	506,700,880	70,797,130	16
2532/1989	530,646,000	23,945,120	5
2533/1990	830,961,710	300,315,710	57
2534/1991	1,004,254,800	173,293,090	21
2535/1992	1,262,065,840	257,811,040	26
2536/1993	1,463,182,200	201,116,360	16
2537/1994	2,162,647,000	699,464,800	48
2538/1995	2,305,024,800	142,377,800	7
2539/1996	2,562,453,500	257,428,700	11

การเปิดตลาดเสรีด้านการค้าบริการสาขาที่เกี่ยวข้องและผลกระทบต่อผู้ประกอบการ

จากการที่แกตต์ (General Agreement on Tariffs and Trade : GATT) หรือที่เรียกเป็นภาษาไทยว่า “ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีศุลกากรและการค้า” ได้จัดให้มีการเจรจาในรอบที่ 8 ซึ่งเรียกว่า การเจรจารอบอุรุกวัย (URUGUAY ROUND) และการเจรจาได้ยุติลงเมื่อครั้งการประชุมในวันที่ 15 ธันวาคม 2536 และประเทศสมาชิกได้ร่วมลงนามรับรองผลการเจรจาในร่างกรรมสารสุดท้ายของการเจรจา เมื่อวันที่ 12-13 เมษายน 2537 ที่เมืองมาราเกช ประเทศโมร็อกโกไปแล้วนั้น ซึ่งสาระสำคัญของข้อตกลงในการเจรจาดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการเปิดตลาดสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยการลดหรือเลิกภาษีศุลกากร เพื่อให้การค้าของโลกมีความเสรียิ่งขึ้น
2. มีการตกลงในมาตรการต่าง ๆ ถึง 28 ฉบับ ที่สำคัญ ๆ เช่น ข้อตกลงเกี่ยวกับสินค้าเกษตร สิ่งทอ และเสื้อผ้า ข้อตกลงว่าด้วยการสนับสนุนมาตรการคุ้มกันมาตรการยุติข้อพิพาททางการค้า
3. มีการตกลงด้านทรัพย์สินทางปัญญา
4. ได้มีข้อตกลงที่จะยกฐานะของ GATT เป็นองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO)
5. ได้มีข้อตกลงทั่วไปด้านการค้าบริการ (General Agreement on Trade in Service : GATS) โดยมีการเสนอข้อผูกพันเบื้องต้นในระหว่างประเทศภาคีในการเปิดการค้าบริการ ในกลุ่มประเทศภาคีให้เป็นไปในลักษณะที่เปิดเสรีมากขึ้น ซึ่งการบริการในที่นี้จะครอบคลุมสินค้าบริการ 12 สาขา คือ
  1. บริการธุรกิจ
  2. บริการสื่อสาร โทรคมนาคม
  3. บริการเกี่ยวกับการก่อสร้าง
  4. บริการจัดจำหน่าย
  5. บริการด้านการศึกษา
  6. บริการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
  7. บริการทางการเงิน
  8. บริการเกี่ยวกับสุขภาพและสังคม
  9. บริการเกี่ยวกับการเดินทางและท่องเที่ยว
  10. บริการสันตนาการ
  11. บริการด้านการขนส่ง
  12. บริการอื่น ๆ ที่มีได้รวมอยู่ในข้อใดข้อหนึ่งดังกล่าวข้างต้น

จากข้อตกลงดังกล่าวซึ่งมีผลบังคับใช้กับกลุ่มภาคีสมาชิกตั้งแต่ 1 มกราคม 2538 เป็นต้นมา

สำหรับข้อตกลงดังกล่าวนี้ ในกรณีประเทศไทยได้ขอเสนอผูกพันให้เท่าที่กฎหมายไทยกำหนดใน เวลา 10 ปี นั้นหมายถึงว่าในฐานะของสมาชิกองค์การการค้าโลก ประเทศไทยเปิดเสรีให้กับสมาชิก องค์การการค้าโลกเท่าที่กฎหมายไทยกำหนดไว้ในปัจจุบัน นับจากปี 2538 ไปจนถึง 10 ปี ดังนั้น หาก พิจารณาในระยะใกล้ (10 ปี) ผู้ประกอบการในสาขาธุรกิจท่องเที่ยวจะยังไม่มีผลกระทบใด ๆ แต่ช่วงเวลาที่ ขอบผูกพันไว้ 10 ปีนั้น รัฐบาลไทยก็จะต้องหันมาทบทวนพิจารณากฎหมายและแนวทางที่จะเปิดเสรีให้กับ ต่างชาติในโอกาสต่อไปเท่าที่จะเป็นไปได้

แต่เนื่องจากการรวมตัวกันของกลุ่มเศรษฐกิจมิได้มีเพียงองค์การการค้าโลก (World Trade Organization) แต่เพียงองค์การเดียว ประเทศไทยยังเป็นสมาชิกของกลุ่มเศรษฐกิจเอเชียและแปซิฟิก และ ประเทศสมาชิกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย

จากการประชุมกลุ่มผู้นำอาเซียน (ASEAN SUMMIT) วันที่ 14-15 ธันวาคม 2538 ที่โรงแรมรอยัล ออร์คิด กรุงเทพฯ ผู้นำประเทศอาเซียนได้ลงนามในข้อตกลง “Bangkok Summit Declaration of 1995” เกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจซึ่งได้กำหนดกรอบกว้าง ๆ ให้ประเทศสมาชิกเปิดเสรีด้านการค้าบริการทุกสาขา โดยเน้นความเร่งด่วนในสาขาการเงิน การขนส่งทางน้ำและอากาศ โทรคมนาคม การท่องเที่ยว การก่อสร้าง และการบริการธุรกิจ ทั้งนี้ จะต้องดำเนินการให้บรรลุข้อตกลงภายใน 3 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2539 สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2541 โดยได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานการค้าบริการ (Coordinating Committee on Service - CCS) ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ระดับสูงจากหน่วยงานที่รับผิดชอบทางการค้าของ แต่ละประเทศเพื่อพิจารณาดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย มีการประชุมครั้งแรก วันที่ 13-15 มกราคม 2539 ที่ เมืองบันดุง ประเทศอินโดนีเซีย และกำหนดให้ประชุมทุก 2 เดือนเป็นการประชุมรายสาขาและแบบทวิภาคี เพื่อเจรจาแลกเปลี่ยนข้อเรียกร้องและข้อตอบสนองระหว่างกัน

การประชุมครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 4-6 มีนาคม 2540 ซึ่งเป็นครั้งที่ 8 โดยฝ่ายไทยมีรองอธิบดีกรม เศรษฐกิจการพาณิชย์ นายรัชชชัย โสภานเสถียรพงศ์ เป็นหัวหน้าคณะ สรุปความก้าวหน้าในการประชุมได้ ดังนี้

1. ที่ประชุมได้มีมติให้บริการสาขาท่องเที่ยวและ โทรคมนาคม เป็นสาขาเร่งด่วนที่จะให้มีผลบังคับใช้ ในวันที่ 1 มกราคม 2541
2. เนื่องจากสาขาโทรคมนาคมยังไม่พร้อม ที่ประชุมจึงมีมติให้เสนอสาขาพาณิชย์นาวี เป็นสาขา เร่งด่วนแทน
3. ขอให้การเจรจาทั้ง 2 สาขาดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2540 เพื่อทาง ASEAN Secretariat จะได้นำเสนอรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนเห็นชอบแล้วนำเสนอคณะกรรมการอาเซียน (SEOM) ให้พิจารณาลงนามในอนุสัญญาผูกพันในการปฏิบัติตามข้อเสนอบื้องต้นในการประชุม AEM ครั้งที่ 29 ซึ่งจะมิขึ้นในเดือนตุลาคม 2540 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์

4. เนื่องจากสาขาเร่งด่วนทั้ง 2 สาขา จะต้องรีบเจรจาให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2540 ที่ประชุมจึงได้กำหนดการประชุม CCS เร่งด่วนขึ้น โดยได้กำหนดให้มีการประชุมในครั้งต่อไป วันที่ 22-24 เมษายน 2540 ณ กรุงเทพมหานคร และครั้งสุดท้ายในระหว่างวันที่ 17-19 มิถุนายน 2540 ณ เมืองสุราบายา ประเทศอินโดนีเซีย

5. ความคืบหน้าในการเจรจาสาขาท่องเที่ยว มีดังนี้

5.1 เนื่องจากสาขาการท่องเที่ยวถูกกำหนดให้เป็นสาขาเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ จึงจำเป็นต้องมีการเจรจาให้เสร็จภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2540

5.2 ณ ปัจจุบันนี้ (6 มิ.ค. 40) ได้มีประเทศสมาชิกยื่นข้อเสนอ (Offer) และร้องขอ (Request) ครบทุกประเทศ

5.3 การเจรจาร้องขอของประเทศสมาชิกส่วนใหญ่จะเน้นหนักอยู่ที่หมวดการค้าบริการ โดยผู้ประกอบการจากประเทศหนึ่งเข้ามาจัดตั้งธุรกิจเพื่อให้บริการ ในอีกประเทศหนึ่ง (Commercial Presence) และการใช้บริการโดยบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลจากประเทศหนึ่งเข้าไปใช้บริการในอีกประเทศหนึ่ง (Consumption abroad) นอกจากนี้ การร้องขอส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องของมาตรการด้านการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยว เช่น การยกเลิกภาษีการเดินทางออกนอกประเทศ (Travel Tax) การขอวีซ่าเข้าประเทศและการปรับปรุงการอำนวยความสะดวกบริเวณชายแดน (Welcome Plaza)

5.4 สำหรับข้อเสนอและร้องขอของประเทศไทย ที่ยื่นต่อประเทศสมาชิกมีดังนี้

ข้อเสนอของฝ่ายไทย

- 1) เสนอเปิด ASEAN Lane ณ ท่าอากาศยานกรุงเทพ
- 2) เปิดให้ชาวต่างชาติมาลงทุนในด้าน motel lodging, camping, caravan site, holiday home service, holidaying centre, theme and amusement parks and marina facilities โดยยังคงต้องปฏิบัติตามกฎหมายไทยที่กำหนดให้มีการร่วมทุนกับคนไทยในสัดส่วน 49 : 51%
- 3) เสนอยกเว้นภาษีวีศดุอุปกรณ์สิ่งพิมพ์โฆษณาทางการท่องเที่ยวที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการประชุม สัมมนา แสดงนิทรรศการ

ข้อร้องขอของฝ่ายไทย

- 1) ไทยได้ร้องขอให้ประเทศฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย ยกเลิกภาษีเดินทางออกนอกประเทศ (Travel Tax or Exit Tax) ซึ่งอินโดนีเซียได้ยกเลิกให้แล้วในบางจุดที่เป็นพื้นที่ในโครงการสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ
- 2) ไทยได้ร้องขอให้ประเทศอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ อนุญาตให้ Spot โฆษณาด้านการท่องเที่ยวของไทยที่ผลิตโดยคนต่างชาติออกอากาศในประเทศอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ได้ซึ่งประเทศฟิลิปปินส์ได้อนุญาตให้แล้ว

การร้องขอของประเทศสมาชิกต่อประเทศไทย

- 1) ประเทศมาเลเซียร้องขอให้ประเทศไทยร่วมกันสร้าง Welcome Plaza ณ บริเวณพื้นที่ชายแดนไทยมาเลเซีย (ซึ่งได้แจ้งให้ฝ่ายมาเลเซียส่งโครงการให้ไทยเพื่อแจ้งให้เอกชนที่สนใจพิจารณา)
- 2) ประเทศสิงคโปร์ขอให้ไทยยกเว้นภาษีการนำเข้าวัสดุและสิ่งพิมพ์เพื่อการโฆษณาทางการท่องเที่ยวที่นำมาใช้เผยแพร่โฆษณาในประเทศไทย (อยู่ระหว่างการพิจารณาของกรมศุลกากร รวมทั้งได้เสนอให้สิงคโปร์ไปเจรจาใน AFTA ซึ่งมีสาขานี้อยู่ด้วย)
- 3) ประเทศสิงคโปร์ขอให้ไทยเปิดเสรีในระบบ CRS (Computer Reservation System) (ได้โอนเรื่องนี้ให้เป็นการพิจารณาของสาขาโทรคมนาคม)
- 4) ประเทศฟิลิปปินส์ขอให้ไทยอนุญาตให้แรงงานในสาขาท่องเที่ยวเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ในตำแหน่งผู้จัดการทั่วไป ผู้จัดการด้านการตลาด ผู้จัดการด้านปฏิบัติการ

ข้อเสนอของประเทศสมาชิกสำหรับประเทศไทย

- 1) ประเทศอินโดนีเซียเสนอให้คนในชาติของประเทศสมาชิก มาทำงานในตำแหน่ง international hotel operators, Tourism consultancy
- 2) ประเทศมาเลเซียเสนอให้คนในชาติของประเทศสมาชิกเข้ามาลงทุนในศูนย์ประชุม และสวนสนุก
- 3) ประเทศฟิลิปปินส์ เสนอให้คนในชาติของประเทศสมาชิกสามารถเข้ามาลงทุนในด้าน pension house, tourist inn และ apartment hotel โดยมีสัดส่วนการลงทุน 49%
- 4) ประเทศสิงคโปร์อนุญาตให้คนในชาติของประเทศสมาชิกเปิดบริษัทนำเที่ยวและเป็นไกด์ในสิงคโปร์ได้

เมื่อพิจารณาผลกระทบต่อผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยวต่อการเปิดเสรีในสมาชิกกลุ่ม ASEAN แล้ว จะเห็นได้ว่ามีทั้งผลดีผลเสียดังนี้คือ

1. จากข้อเรียกร้องของไทยต่อประเทศสมาชิกขอให้ยกเลิกภาษีเดินทางออกนอกประเทศของคนในชาติที่จะเดินทางท่องเที่ยวในกลุ่มอาเซียนนั้น จะส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศอาเซียน มีโอกาสเดินทางมาเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในไทยมากขึ้น
2. ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวของไทยสามารถที่จะไปลงทุนในประเทศสมาชิกอาเซียนได้มากขึ้น ดังเช่นประเทศอินโดนีเซียเปิดให้ชาวต่างชาติเข้าไปลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวในอินโดนีเซียได้มากขึ้น
3. ประเทศไทยสามารถทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางโทรทัศน์ท้องถิ่นของประเทศสมาชิกได้มากขึ้น ก็จะทำให้นักท่องเที่ยวจากประเทศสมาชิคนั้น ๆ เดินทางมาประเทศไทยได้มากขึ้น ส่งผลดีต่อผู้ประกอบการเช่นกัน

4. จากการที่ประเทศไทยได้เสนอให้คนไทยในชาติสมาชิกอาเซียนสามารถมาลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวด้าน motel lodging, camping, caravan site, holiday home service, holiday center, theme and amusement parks and marina facilities ได้มากขึ้นนั้นจะส่งผลให้นักธุรกิจไทยมีคู่แข่งมากขึ้นและอาจจะเป็นการจำกัดโอกาสของนักธุรกิจไทยให้น้อยลงด้วย ซึ่งถือเป็นผลกระทบในทางลบต่อผู้ประกอบการ แต่หากมองในอีกด้านหนึ่งก็จะทำให้เห็นว่าหากมีการแข่งขันมากขึ้น จะมีการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้นด้วยก็จะเป็นการทำให้เป็นการพัฒนาคุณภาพของบริการมีมาตรฐานมากขึ้น จึงเป็นโอกาสในการพัฒนาบริการของการท่องเที่ยวได้อีกแง่มุมหนึ่ง

ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒
Amazing Thailand 1998-1999

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากโอกาสพิเศษ 2 ประการ คือการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในปี 2541 และวโรกาสพระชนมายุครบ 6 รอบ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปี 2542 คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม วันที่ 17 เมษายน 2540 จึงได้อนุมัติการจัดงานปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) ขึ้น เพื่อรณรงค์ให้มีการเดินทางมาเยือนประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่เคยประสบความสำเร็จมาแล้วในการจัดงาน Visit Thailand Year ในปี 2530

และเนื่องจากปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและเป็นคู่แข่งของไทยมากขึ้น ดังนั้น ปัจจัยประการสำคัญที่จะทำให้การรณรงค์ครั้งนี้ประสบความสำเร็จ นอกจากการแก้ไขปัญหาระงับถ่วงอันเป็นอุปสรรคด้านการท่องเที่ยวที่ประเทศไทยประสบอยู่ในปัจจุบันแล้ว จะต้องมีความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งประชาชน สื่อมวลชนทุกสาขา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่จะทำให้งิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในช่วง 2 ปีดังกล่าว มีความสอดคล้องและสามารถนำเสนอสิ่งที่น่าสนใจที่มีเอกลักษณ์และมีความแตกต่างอย่างชัดเจนจากประเทศคู่แข่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรณรงค์ส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ในปลายปี 2541 และร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ ในปี 2542
2. เพื่อยกระดับคุณภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและใช้เป็นปัจจัยเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวทั่วทุกภูมิภาคเพิ่มมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อเผยแพร่ภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ คู่คุณค่าต่อการมาท่องเที่ยว
4. เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญและใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลดีต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีจำนวนนักท่องเที่ยวคุณภาพจากตลาดเป้าหมายหลักเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น มีวันหยุดพักผ่อนวันและนำรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศมากขึ้น
กล่าวคือในตลอดช่วง 2 ปี (2541-2542) จะมีนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาอย่างน้อย 17 ล้านคน นำรายได้เข้าสู่ประเทศไม่ต่ำกว่า 600,000 ล้านบาท และให้มีคนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศอย่างน้อย 122 ล้านครั้ง ก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนในประเทศอย่างน้อย 415,000 ล้านบาท
2. ประเทศไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ มีความน่าสนใจและคุ้มค่าต่อการมาท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม
3. ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญและใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลดีต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

แนวทางการดำเนินงาน

1. จัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลการดำเนินงานของปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) 3 ระดับ ก็ือ
  - 1.1 คณะกรรมการดำเนินงานปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) เป็นคณะกรรมการระดับชาติ โดยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยและสายการบิน ให้มีการรายงานตรงต่อนายกรัฐมนตรีเป็นการประจำ
  - 1.2 คณะอนุกรรมการในระดับปฏิบัติ 3 คณะ ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นประธาน และประธานสถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเป็นประธานร่วม ดังนี้
    - 1.2.1 คณะอนุกรรมการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) ผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนโครงการและพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมทางการท่องเที่ยว การบริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว
    - 1.2.2 คณะอนุกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) ผู้อำนวยการฝ่ายบริการการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่เผยแพร่โครงการและกิจกรรมไปยังนักท่องเที่ยวในต่างประเทศ และสนับสนุนการค้าบริการของผู้ประกอบการในต่างประเทศ เพื่อให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาประเทศไทยมากขึ้น

1.2.3 **คณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวภายในประเทศ ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999)** ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่เผยแพร่โครงการและกิจกรรมไปยังนักท่องเที่ยวคนไทยและชาวต่างประเทศที่พำนักในประเทศไทย เพื่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากขึ้น

1.3 **ผู้จัดการโครงการ (Project Manager)** โดยรองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นประธาน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่ประสานงานและติดตามการดำเนินงานและเป็นศูนย์ข้อมูลการรณรงค์ครั้งนี้

2. การดำเนินงาน

การรณรงค์ปี Amazing Thailand 1998-1999 จะเป็นการนำเสนอการท่องเที่ยวประเทศไทยในรูปแบบและสีสันที่แปลกใหม่กว่าที่ผ่านมา เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและพิเศษโดดเด่นกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางกลับมาเที่ยวประเทศไทยอีกครั้ง

เพื่อใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุด จะดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปยังนักท่องเที่ยวที่พิจารณาว่ามีศักยภาพ 40 ประเทศ ในภูมิภาคเอเชีย ยุโรป อเมริกา อเมริกาใต้และแอฟริกาใต้ โดยจะให้ความสำคัญกับประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเป็นอันดับแรก ได้แก่ ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลี จีน ฮองกง สิงคโปร์ อินโดนีเซีย นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรป ได้แก่ เยอรมนี อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี สแกนดิเนเวีย ยุโรป ตะวันออก ภูมิภาคอเมริกา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ภูมิภาคอเมริกาใต้จะเน้นบราซิล และภูมิภาคแอฟริกาใต้ จะดำเนินการไปยังประเทศแอฟริกาใต้โดยในจำนวนนักท่องเที่ยวเหล่านั้น ก็จะมุ่งเน้นไปยังกลุ่มตลาดเฉพาะที่มีศักยภาพสูงในแต่ละประเทศ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มฮันนีมูน กลุ่มประชุมสัมมนา เป็นต้น

นอกจากนี้ จะเผยแพร่ไปยังนักท่องเที่ยวชาวไทยในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ

กิจกรรมที่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย และบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้ร่วมเตรียมงานและเสนอขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะแบ่งเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ คือ การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวและการเผยแพร่กิจกรรมนั้นไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย

1) **การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว** จะเน้นกิจกรรมที่มีความน่าสนใจเป็นพิเศษ โดยจะมีกิจกรรมหลักและกิจกรรมเสริมตลอดช่วง 2 ปี 2541-2542 ทั้งในกรุงเทพฯ และภูมิภาค จะดำเนินงานควบคู่ไปกับการพัฒนาบริการสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่การเดินทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม แบ่งกิจกรรมเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.1) **กิจกรรมสำคัญที่อยู่ในระหว่างการกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต** คือ การจัดงานพระราชพิธีเสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนพยุหยาตราชลมารค ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์และคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยที่ไม่สามารถหาชมได้ ณ ที่ใดใดในโลก

1.2) ในช่วงของการรณรงค์หน่วยงานต่าง ๆ จะพัฒนากิจกรรมของตนเองที่มีการจัดเป็นประจำอยู่แล้วให้มีความน่าสนใจมากขึ้น เพื่อให้กิจกรรมมีความต่อเนื่องและกระจายความน่าสนใจไปทั่วประเทศ เช่น กิจกรรมงานประเพณีในท้องถิ่นของจังหวัดต่าง ๆ การแสดงกิจกรรมดนตรีโดยกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

1.3) นอกจากนี้ เพื่อให้มีจุดเด่นในช่วงต่าง ๆ ตลอดทั้งปี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันจัดกิจกรรมพิเศษอย่างน้อยไตรมาสละ 1 กิจกรรม เช่น มหกรรมดนตรีร่วมสมัย มหกรรมกีฬา การแสดงนิทรรศการศิลปะอาเซียน เทศกาลศิลปะพื้นบ้าน เป็นต้น สำหรับกิจกรรมที่มีการเตรียมงานไปแล้วบางส่วน เพื่อที่จะให้ดำเนินการได้ทันช่วงการเริ่มต้นปี Amazing Thailand 1998-1999 ได้แก่

- **กิจกรรมการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแหล่งซื้อสินค้า** โดยห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้าชั้นนำในกรุงเทพฯ และเมืองหลักทางการท่องเที่ยวจะจัดรายการลดราคาสินค้าครั้งใหญ่ปีละ 2 ครั้ง ในช่วงเดือนมิถุนายน และพฤศจิกายน ของปี 2541 และ 2542 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศและคนไทยจะมีโอกาสได้ซื้อสินค้าคุณภาพดีในราคาพิเศษ และจะทำให้เกิดการกระจายรายได้ไปทุกภูมิภาค บริการพิเศษที่นักท่องเที่ยวจะได้รับ เช่น การได้รับบัตร Tourist Privilege Card เพื่อใช้เป็นส่วนลดในการซื้อสินค้า การบริการรับ-ส่งสินค้าและบริการที่จอดรถ การจัดพนักงานหรือเคาน์เตอร์เพื่อต้อนรับเป็นการเฉพาะ เป็นต้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมกับกรมส่งเสริมการส่งออกจะเปิดตัวกิจกรรมนี้โดยการจัดรายการ Shopping Street ในเดือนพฤศจิกายน 2540 นี้ ที่กรุงเทพฯ ในพื้นที่ตั้งแต่แยกราชดำริจนถึงบริเวณศูนย์การค้าสยามเซ็นเตอร์
- **นอกจากนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังได้ร่วมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม พิจารณาเลือกหมู่บ้านหัตถกรรมในจังหวัดสำคัญ ๆ โดยจะจัดกิจกรรมส่งเสริมงานหัตถกรรมพื้นบ้านผนวกกับกิจกรรมงานประเพณีประจำปีของจังหวัด เพื่อเพิ่มความหลากหลายแก่การส่งเสริมการซื้อสินค้าในประเทศไทยให้ครอบคลุมทั่วทุกภาค**
- **กิจกรรมการส่งเสริมอาหารไทย** เนื่องจากอาหารไทยมีข้อได้เปรียบคือประกอบด้วยสมุนไพรที่มีคุณค่าต่อสุขภาพ มีความหลากหลายและมีเอกลักษณ์ในแต่ละท้องถิ่น ปัจจุบันอาหารไทยได้รับความนิยมและมีชื่อเสียงไปทั่วโลก จนอาจกล่าวได้ว่าอาหารไทยเปรียบเสมือนตัวแทนสำคัญในการเผยแพร่วัฒนธรรมและภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในตลอดช่วงที่ผ่านมา จึงได้พิจารณาว่าการส่งเสริมอาหารไทยน่าจะเป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ กิจกรรมที่จะจัดขึ้นเป็นพิเศษ ได้แก่ การจัดหลักสูตรสอนอาหารไทยในโรงแรม การจัดเทศกาลอาหารไทยให้ยิ่งใหญ่ มีการเชิญสื่อมวลชน ผู้ประกอบการอาหารและบริษัทนำเที่ยวชั้นนำทั่วโลก มาร่วมงานเทศกาลและร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับคุณค่าของอาหารไทย เพื่อให้นำไปเผยแพร่อีกต่อหนึ่ง และร้านอาหารไทยในต่างประเทศ

จากกว่า 4,000 แห่งทั่วโลก จะจัดรายการชิงรางวัลตั๋วเครื่องบินมาท่องเที่ยวประเทศไทยในช่วงของการจัดกิจกรรมนี้ เป็นต้น

- **รายการนำเที่ยวพิเศษ** นอกจากกิจกรรมดังกล่าวแล้ว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังจะได้ร่วมกับบริษัทนำเที่ยว โรงแรมและสายการบินจัด **รายการนำเที่ยวพิเศษ** เรียกว่า **Amazing Thailand Tour Programme** ซึ่งจะประกอบด้วยรายการนำเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบและการบริการที่พิเศษกว่าที่ผ่านมา มีความสะดวกแก่การที่บริษัทนำเที่ยวจะนำไปขาย และตรงตามความต้องการสำหรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม เช่น **Amazing Taste of Thailand** จะเป็นการแนะนำอาหารไทย ผลไม้ไทย หรือการอบรมหลักสูตรการทำอาหารไทย พร้อมให้ใบประกาศเกียรติคุณ **Amazing Thai Boxing** จะเป็นการนำชมค่ายมวยไทยร่วมฝึกซ้อม และชมการแข่งขันจากสนามจริง **Amazing Tropical Thai Fruit** จะเป็นการนำชมและรับประทานผลไม้ไทย ณ สวนผลไม้ เป็นต้น

2) การดำเนินงานเผยแพร่กิจกรรมดังกล่าวไปยังนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศนั้น ขณะนี้ได้มีการผลิตสัญลักษณ์เผยแพร่ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ หรือปี Amazing Thailand 1998-1999 ในรูปแบบที่ทันสมัยและน่าสนใจ และเริ่มเผยแพร่ในต่างประเทศแล้ว วิธีการในการเผยแพร่ ได้แก่

- จัดทำบทความ สปอตโฆษณา ทางสิ่งพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ ในสื่อท้องถิ่นและสื่อที่มีการเผยแพร่ทั่วโลก เช่น CNN, STAR TV, Internet โดยจะพัฒนารูปแบบการนำเสนอที่ทันสมัยและดึงดูดใจกว่าที่ผ่านมา สำหรับในประเทศจะจัดทำบทความเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ นิตยสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จัดทำสปอตโฆษณาทางวิทยุ โทรทัศน์ ร่วมมือกับรายการวิทยุที่ได้รับความนิยมจัดรายการรณรงค์ให้คนไทยท่องเที่ยวในประเทศ ซึ่งผู้ประกอบการสามารถร่วมโฆษณาได้กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ในสัดส่วน 70:30
- การประชาสัมพันธ์ โดยจัดงานแถลงข่าวเป็นการประจำ การเผยแพร่บทความเพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเข้าใจที่ดีในประชาชนและผู้ประกอบการในประเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการเป็นเจ้าของบ้านที่ดี และการเป็นนักท่องเที่ยวที่ดีในขณะเดียวกัน รวมทั้งจะได้เชิญนักเขียนและบริษัทนำเที่ยวจากต่างประเทศมาทัศนศึกษาเยี่ยมชมกิจกรรมพิเศษที่จัดขึ้นในประเทศไทย เพื่อนำไปเผยแพร่แก่นักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
- การผลิตโปสเตอร์ แผ่นพับ แผนที่ วิดีโอ ซีดี และวัสดุสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่จะเป็นเครื่องมือแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยในการเผยแพร่ปี Amazing Thailand 1998-1999 โดยการผลิตจะเป็นไปในแนวทางและรูปแบบที่สอดคล้องกัน เพื่อให้สามารถปรับใช้ได้ในวันต่าง ๆ

- การเข้าร่วมงานส่งเสริมการขายที่จัดเป็นประจำในต่างประเทศ เช่น งาน World Travel Mart ที่ลอนดอน, งาน ITB ที่เบอร์ลิน การจัด Road Show สัมมนาโดยจะนำบริษัทนำเที่ยว โรงแรม สายการบิน ไปพบปะและเจรจาธุรกิจกับผู้ประกอบการต่างประเทศในตลาดหลักที่สำคัญ

นอกจากนี้จะเผยแพร่ผ่านกิจกรรมอื่น ๆ ที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เช่น งานแสดงสินค้าไทยในต่างประเทศ งานชุมนุมนักเรียนไทย เป็นต้น รวมทั้งจะดำเนินงานผ่านเครือข่ายที่ทุกหน่วยงานดูแลอยู่ ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ การเผยแพร่ในนิตยสารบนเครื่องบิน การจัดแคโรเนตอร์ให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวตามสถานีรถไฟ สถานีขนส่งและสนามบิน การตกแต่งตู้ขบวนรถไฟ รถเมล์ เครื่องบินด้วยโลโก้ Amazing Thailand 1998-1999 การจัดรถเมล์สำหรับนักท่องเที่ยว การให้บริการรถเช่าในราคาพิเศษ การเผยแพร่โดยคู่มือโฆษณา การจัดตัวโดยสารรถทัวร์ รถไฟ เครื่องบินราคาพิเศษ เป็นต้น

ความร่วมมือร่วมใจจากทุกหน่วยงานที่ทำงานภายใต้โครงสร้างของคณะกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน บรรดาสื่อมวลชนทุกสาขา หน่วยงานราชการ ภาคธุรกิจเอกชน และประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ จะเตรียมความพร้อมเพื่อที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยอัธยาศัยไมตรี และให้เกิดความประทับใจที่ดีในการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย เนื่องในโอกาสพิเศษในปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ หรือ Amazing Thailand 1998-1999 ครั้งนี้

3) การร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โครงการปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) จัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เพื่อร่วมรณรงค์ส่งเสริมการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ในปลายปี 2541 และร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ ในปี 2542 อันจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนประเทศไทยมากขึ้น ดังนั้นเพื่อให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ จึงจะต้องมีความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน ที่จะทำกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในช่วง 2 ปี ดังกล่าว ให้มีความน่าสนใจสูงสุด

ประเด็นความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากความร่วมมือในการเผยแพร่ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) ผ่านสื่อที่แต่ละหน่วยงานมีอยู่แล้วนั้น ประเด็นที่จะเสนอขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่

ประเด็นความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	ความร่วมมือ
กระทรวงมหาดไทย	<p>- ดูแลความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ โดยเฉพาะการดูแลด้านความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว อาจเน้นในแนวทางที่เคยประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีมาแล้ว ในปีท่องเที่ยวไทย 2530 กล่าวคือ การดำเนินงานในสายงานของกรมตำรวจได้มีการประกอบกำลังอย่างสอดคล้องรองรับเป็นโครงข่าย ครอบคลุมไว้ทุกพื้นที่ที่ทั่วราชอาณาจักร ได้แก่ การมอบหมายให้กองบัญชาการตำรวจนครบาล ดูแลรับผิดชอบในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อนักท่องเที่ยวอยู่ระหว่างการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคต่าง ๆ ก็ให้กองบังคับการตำรวจทางหลวงดูแลรับผิดชอบ เมื่อออกจากเขตทางหลวงก็มอบให้กองบัญชาการตำรวจภูธร 1-4 ดูแลรับผิดชอบ</p> <p>ในกรณีนักท่องเที่ยวเดินทางทางรถไฟ ก็ให้กองบังคับการตำรวจรถไฟดูแลรับผิดชอบ หากไปท่องเที่ยวทางน้ำ ก็ให้กองบังคับการตำรวจน้ำดูแลรับผิดชอบ สำหรับกรณีทัวร์ป่าก็ขอให้กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนช่วยดูแลคุ้มครองด้วย นอกจากนี้ หากมีเหตุการณ์เกิดขึ้นและกองกำลังภาคพื้นดินเข้าไปยังจุดเกิดเหตุไม่สะดวก กองบิน กรมตำรวจ ก็เตรียมพร้อมให้การสนับสนุนได้</p> <p>ในสายงานของฝ่ายปกครองก็ได้มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จัดให้มีมาตรการคุ้มครองรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวร่วมกับช่างงานของตำรวจด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานการกำหนดระเบียบพิธีการเข้าเมืองแก่นักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพให้ได้รับสิทธิเข้าเมืองโดยไม่ต้องขอวีซ่าเพิ่มเติม - ประสานงานอำนวยความสะดวก ณ ด่านตรวจคนเข้าเมือง - จัดระเบียบควบคุมปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมที่เกิด

หน่วยงาน	ความร่วมมือ
กระทรวงอุตสาหกรรม	<p>จากการบูรณาการที่สาธารณประโยชน์ ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสำนักงานประมง ในการแก้ไขการบริหารและการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยกระจายอำนาจให้องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นดูแลรับผิดชอบ - ดูแลกำหนดมาตรฐานสินค้าอุตสาหกรรม รวมถึงสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับที่จำหน่ายปลีกในราชอาณาจักรให้มีมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมการส่งออกและสร้างภาพลักษณ์ทางบวกแก่ประเทศไทย - ส่งเสริมให้โรงงานจัดให้มี outlet เพื่อจำหน่ายสินค้าราคาโรงงาน พร้อมกับจัดรายการนำชมโรงงานแก่กลุ่มผู้สนใจพิเศษเฉพาะด้านตามความเหมาะสม - ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนให้เกิดความร่วมมือในการสร้างสรรค์ของที่ระลึกต่าง ๆ ซึ่งอาจจะก้าวไปเป็นแหล่งผลิตสินค้าของที่ระลึกแก่ประเทศต่าง ๆ ได้ในอนาคต
กระทรวงพาณิชย์	<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุมราคาสินค้าให้เหมาะสมกับคุณภาพ - สนับสนุนให้มีศูนย์การจำหน่ายสินค้าตามเมืองท่าหรือเมืองชายแดนที่นักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านจะเดินทางเข้ามาซื้อสินค้าได้สะดวก
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้สวนผลไม้เข้าร่วมมือในโครงการ Agro-tourism - ประสานงานกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโครงการ "Thai Food" - ควบคุมมาตรฐานสินค้าการเกษตร - พิจารณากำหนดให้มีมาตรการควบคุมปริมาณไม้ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวในเขตอุทยานมากเกินไปเกินขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ เนื่องจากจะก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของพื้นที่
กระทรวงศึกษาธิการ	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนการจัดทัศนศึกษาออกสถานที่ของนักเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การสร้างสมประสบการณ์ เกิดความรู้ความเข้าใจ ความภาคภูมิใจ และมีความหวงแหน ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรรดกของแผ่นดินสืบไป - ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงและบูรณะแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม
กระทรวงการคลัง	<ul style="list-style-type: none"> - เร่งรัดมาตรการการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่นักท่องเที่ยว - พิจารณาให้บริการอำนวยความสะดวกด้านระเบียบพิธีการศุลกากรแก่ธุรกิจการจัดประชุม สัมมนาและการจัดนิทรรศการ เพื่อใช้เป็นจุดขายในการ

หน่วยงาน	ความร่วมมือ
กระทรวงการต่างประเทศ	<p>ดึงดูดกิจดังกล่าวเข้ามาจัดในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานสนับสนุนด้านงบประมาณในการสร้างศูนย์ประชุมนานาชาติ - สนับสนุนงบประมาณในการโฆษณาประชาสัมพันธ์เป็นพิเศษแก่ ททท. <p>ในการดำเนินงานปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการอำนวยความสะดวกในการออกวีซ่าแก่นักท่องเที่ยว - เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999 ในเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ของสถานทูตและสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ - ช่วยสนับสนุนเชิญชวนให้เกิดการจัดกิจกรรมการประชุมนานาชาติภายในประเทศไทย
กระทรวงคมนาคม	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการอำนวยความสะดวกด้านการคมนาคมในประเทศ ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อก่อให้เกิดความสะดวกสบายในการเดินทางท่องเที่ยว - กำหนดนโยบายการบินพาณิชย์ที่เปิดกว้างกว่าเดิม เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการบินของภูมิภาคนี้อย่างแท้จริง - สนับสนุนสายการบินสายที่ 2 ให้เปิดบริการได้โดยเร็ว - สนับสนุนการซื้อเครื่องบินที่ทันสมัยเพื่อให้สามารถขยายการให้บริการตามสิทธิการบินได้มากยิ่งขึ้น - ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องวางแผนแก้ไขปัญหารถทางรถไฟ ปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานในลักษณะทางคู่ เพื่อให้การเดินทางเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็วและลดอุบัติเหตุ
การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีการตกแต่งอาคารทำอากาศยานนานาชาติ เพื่อเป็นการต้อนรับและสนับสนุนประชาสัมพันธ์ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) เช่น Light Box, Flag, Banner ต่าง ๆ - ให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการใช้สนามบินเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วและปลอดภัย - จัดระเบียบการบริการขนส่งสาธารณะเข้าเมืองจากทำอากาศยานให้มีความสะดวกเพิ่มมากยิ่งขึ้น
การรถไฟแห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - จัดระเบียบรถไฟในเรื่องต่าง ๆ เช่น ความสะดวก ปลอดภัย ตารางเวลา การเดินรถ การสำรองที่นั่งล่วงหน้า เป็นต้น เพื่อก่อให้เกิดความเชื่อถือต่อการเดินทางโดยรถไฟ

หน่วยงาน	ความร่วมมือ
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วยประชาสัมพันธ์งานปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) เช่น ใช้ Banner, Hanging Logo ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) ตกแต่งสถานีรถไฟตามเมืองท่องเที่ยว - ปรับปรุงการบริการการรถไฟให้ได้ระดับมาตรฐานสากล
สำนักพระราชวัง/สำนักราชเลขาธิการ	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนการลงทุนในธุรกิจส่งเสริมการท่องเที่ยว
สำนักงบประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมมือและให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูลและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานพระราชพิธี
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> - พิจารณาจัดให้มีหมวดงบประมาณเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ เพื่อรองรับสนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถดำเนินการในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบริการท่องเที่ยวและการส่งเสริมการตลาดท่องเที่ยวให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ
กรมประชาสัมพันธ์, องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย ทีวีสีช่อง 3, สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5, สถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง 7	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนแผนงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศและกิจกรรมปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 (Amazing Thailand 1998-1999)
สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานในด้านการประชาสัมพันธ์งานปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) - ช่วยประชาสัมพันธ์ให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น - ให้ความร่วมมือกับ ททท. ในการเผยแพร่สโปดโฆษณาทั้งทางวิทยุและโทรทัศน์ เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย
สมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) - ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999)
สมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) ไปสู่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ผ่านทางหนังสือพิมพ์ภาคภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

หน่วยงาน	ความร่วมมือ
<p>ชมรมนักจัดรายการวิทยุ</p> <p>บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ช่วยประชาสัมพันธ์ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) - พัฒนาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวในการเดินทางภายในประเทศในช่วงเทศกาลต่าง ๆ เช่น การเพิ่มที่นั่ง หรือเที่ยวบินในช่วงเทศกาล - พัฒนาศักยภาพทั้งด้านประสิทธิภาพของเครื่องบินและบุคลากรให้บริการ เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้ใช้บริการ - ให้ความร่วมมือในด้านการประชาสัมพันธ์ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) เช่น ในช่วง Inflight VDO ใน Inflight magazine, ออกแบบ ticket slip holder ให้มี Logo Amazing Thailand เป็นการช่วยประชาสัมพันธ์ - ให้ความร่วมมือในการสร้าง product ทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ เช่น การสร้าง Special package สำหรับปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) - ให้การสนับสนุนด้านตัวเครื่องบินในการทำ Lucky Draw ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น Thai Food, Home Coming เป็นต้น - เปิดเส้นทางบินสู่ Destination ใหม่ ๆ ที่จะช่วยสนับสนุนให้ทำอากาศยานกรุงเทพฯ หรือ ทำอากาศยานในภูมิภาค เป็นจุดขนถ่ายผู้โดยสารและสินค้ามากขึ้น
<p>บริษัทขนส่ง จำกัด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาด้านบริการการขนส่งในส่วนกลางไปสู่ภูมิภาคและระหว่างภูมิภาคกับภูมิภาคให้มีความสะดวกและปลอดภัย - จัดให้มีการตกแต่งสถานีขนส่งทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะในเมืองหลักทางการท่องเที่ยว เพื่อต้อนรับและช่วยประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) - ร่วมมือกับภาครัฐจัด Tourist Bus ตาม Destination ต่าง ๆ
<p>สภาหอการค้าไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) - ให้ความร่วมมือในการจัด Shopping theme และช่วยประสานงานกับห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ทำสินค้าของที่ระลึกในการประชาสัมพันธ์ปีท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) เช่น T-Shirt, หมวก, ถุงใส่ของในห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ - จัดเทศกาลลดราคาสินค้าที่จูงใจนักท่องเที่ยว - จัดระเบียบดูแลมาตรฐานสินค้าและราคา

หน่วยงาน	ความร่วมมือ
<p>นายกสมาคมอุตสาหกรรมขนาดย่อม</p> <p>กรุงเทพมหานคร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ดูแลมาตรฐานสินค้าจากอุตสาหกรรมขนาดย่อม - ประชาสัมพันธ์มาตรฐานของอัญมณีของประเทศไทย - จัดระเบียบกรุงเทพมหานครให้มีขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว - ร่วมมือในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) ในกรุงเทพมหานคร เช่น ติด Banner, Hanging หรือ Japanese Flag ตามถนนสายต่าง ๆ โดยไม่ขัดกับทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยว - ร่วมมือกับ ททท. ในการจัดโครงการ Shopping Street - จัด Information Booth ตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญต่าง ๆ - ดูแลและพัฒนาแหล่งเสื่อมโทรมและลดมลพิษในกรุงเทพฯ - ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมตำรวจ, กระทรวงคมนาคม และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดระบบระเบียบจราจรในกรุงเทพฯ เพื่อลดปัญหาจราจรและทำให้เกิดความสะดวกสบายและรวดเร็วในการเดินทาง
<p>สถาบันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานสมาชิกของสถาบันฯ ในการส่งเสริมและพัฒนาสินค้า/บริการทางการท่องเที่ยว รวมไปถึงการสร้างสินค้าใหม่เป็นรายการนำเที่ยวพิเศษสำหรับนักท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999)
<p>การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย</p> <p>ฯลฯ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามตรวจสอบและประเมินผลกิจกรรม - พัฒนาสินค้า บริการทางการท่องเที่ยว และการตลาดท่องเที่ยว - ประสานงานด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง - ประสานงานกับทางภาครัฐและเอกชนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการดำเนินการนักท่องเที่ยวไทย ๒๕๔๑-๒๕๔๒ (Amazing Thailand 1998-1999) <p>ฯลฯ</p>

รายชื่อสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและพื้นที่รับผิดชอบ

สำนักงานต่างประเทศ

เอเชียและแปซิฟิก

- สำนักงาน ททท.กัวลาลัมเปอร์ พื้นที่รับผิดชอบ มาเลเซีย บรูไน อินเดีย และตะวันออกกลาง
- สำนักงาน ททท.สิงคโปร์ พื้นที่รับผิดชอบ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์และแอฟริกาใต้
- สำนักงาน ททท.เวียงจันทน์ พื้นที่รับผิดชอบ ลาว เวียดนาม และกัมพูชา
- สำนักงาน ททท.ฮ่องกง พื้นที่รับผิดชอบ ฮ่องกง มาเก๊า และสาธารณรัฐประชาชนจีน
- สำนักงาน ททท.ซิดนีย์ พื้นที่รับผิดชอบ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแปซิฟิกตอนใต้
- สำนักงาน ททท.ไทเป พื้นที่รับผิดชอบ ไต้หวัน
- สำนักงาน ททท.โซล พื้นที่รับผิดชอบ สาธารณรัฐเกาหลี
- สำนักงาน ททท.ภูมิภาคญี่ปุ่น (โตเกียว) พื้นที่รับผิดชอบ คอนเทินของเกาะฮอนชูเขตโทโฮกุ คันโต และเกาะฮอกไกโด
- สำนักงาน ททท.โอซากา พื้นที่รับผิดชอบ คอนไตของเกาะฮอนชูเขตคินคิจูโกกุ และจิบู
- สำนักงาน ททท.ฟูกูโอกะ พื้นที่รับผิดชอบ เกาะคิวชู เกาะชิโกกุ และโอกินาวา

ยุโรป

- สำนักงาน ททท.แฟรงค์เฟิร์ต พื้นที่รับผิดชอบ เยอรมนี ออสเตรีย สวิตเซอร์แลนด์ และยุโรปตะวันออก
- สำนักงาน ททท.ลอนดอน พื้นที่รับผิดชอบ สหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์ ฟินแลนด์ และสแกนดิเนเวีย
- สำนักงาน ททท.ปารีส พื้นที่รับผิดชอบ ฝรั่งเศส เบลเยียม ลักเซมเบิร์ก และเนเธอร์แลนด์
- สำนักงาน ททท.โรม พื้นที่รับผิดชอบ อิตาลี สเปน กรีซ โปรตุเกส อิสราเอล อียิปต์ และตุรกี

อเมริกา

- สำนักงาน ททท.ภูมิภาค สหรัฐอเมริกา (ชิคาโก) พื้นที่รับผิดชอบ นอร์ทคาโรไลน่า เซาท์คาโรไลน่า มินเนโซต้า วิสคอนซิน เนบราสก้า โอไฮโอ อิลลินอยส์ มิสซูรี แคนดีก้า โอคลาโฮมา อาร์แคนซอส เท็กซัส หลุยเซียน่า มิสซิสซิปปี อินเดียน่า แคนซัส โอไฮโอ มิชิแกน และประเทศแคนาดา
- สำนักงาน ททท.ลอสแอนเจลิส พื้นที่รับผิดชอบ อาลาสก้า ฮาวาย วอชิงตัน โอเรกอน แคลิฟอร์เนีย เนวาด้ามอนทาน่า ไอดาโฮ ยูทาห์ โคโลราโด อริโซน่า นิวเม็กซิโกเกาะกวม กลุ่มประเทศอเมริกากลาง และอเมริกาใต้ทั้งหมด
- สำนักงาน ททท.นิวยอร์ก พื้นที่รับผิดชอบ วอชิงตัน ดี.ซี. นิวยอร์ก นิวแฮมเชอร์ เวอร์มอนต์ เมน เพนซิลเวเนีย คอนเนคติกัต แมสซาชูเซตส์ โรดไอแลนด์ เวอร์จิเนีย เวสต์เวอร์จิเนีย แมรี่แลนด์ นิวเจอร์ซีย์ แคลลาแวร์ นอร์ทแคโรไลน่า เซาท์แคโรไลน่า แทนเนสซี อلابามา จอร์เจีย ฟลอริดา เปอร์โตริโก และบาฮามาส

- สำนักงาน ททท.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 4 (จังหวัดนครพนม) **พื้นที่รับผิดชอบ** นครพนม สกลนคร และมุกดาหาร
- สำนักงาน ททท.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 5 (จังหวัดอุดรธานี) **พื้นที่รับผิดชอบ** อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย และเลย

ภาคใต้

- สำนักงาน ททท.ภาคใต้ เขต 1 (จังหวัดสงขลา) **พื้นที่รับผิดชอบ** สงขลา (หาดใหญ่) และสตูล
- สำนักงาน ททท.ภาคใต้ เขต 2 (จังหวัดนครศรีธรรมราช) **พื้นที่รับผิดชอบ** นครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง
- สำนักงาน ททท.ภาคใต้ เขต 3 (จังหวัดนราธิวาส) **พื้นที่รับผิดชอบ** นราธิวาส ยะลา และปัตตานี
- สำนักงาน ททท.ภาคใต้ เขต 4 (จังหวัดภูเก็ต) **พื้นที่รับผิดชอบ** ภูเก็ต พังงา และกระบี่
- สำนักงาน ททท.ภาคใต้ เขต 5 (จังหวัดสุราษฎร์ธานี) **พื้นที่รับผิดชอบ** สุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง

- สำนักงาน ททท.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 4 (จังหวัดนครพนม) พื้นที่รับผิดชอบ นครพนม สกลนคร และมุกดาหาร
- สำนักงาน ททท.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 5 (จังหวัดอุดรธานี) พื้นที่รับผิดชอบ อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย และเลย

ภาคใต้

- สำนักงาน ททท.ภาคใต้ เขต 1 (จังหวัดสงขลา) พื้นที่รับผิดชอบ สงขลา (หาดใหญ่) และสตูล
- สำนักงาน ททท.ภาคใต้ เขต 2 (จังหวัดนครศรีธรรมราช) พื้นที่รับผิดชอบ นครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง
- สำนักงาน ททท.ภาคใต้ เขต 3 (จังหวัดนราธิวาส) พื้นที่รับผิดชอบ นราธิวาส ยะลา และปัตตานี
- สำนักงาน ททท.ภาคใต้ เขต 4 (จังหวัดภูเก็ต) พื้นที่รับผิดชอบ ภูเก็ต พังงา และกระบี่
- สำนักงาน ททท.ภาคใต้ เขต 5 (จังหวัดสุราษฎร์ธานี) พื้นที่รับผิดชอบ สุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง

